

**Gemeente
Voorschoten**

Jaarrekening 2018

Colofon

Uitgave Gemeente Voorschoten

Postbus 393

2250 AJ Voorschoten

Inlichting: gemeente@voorschoten.nl

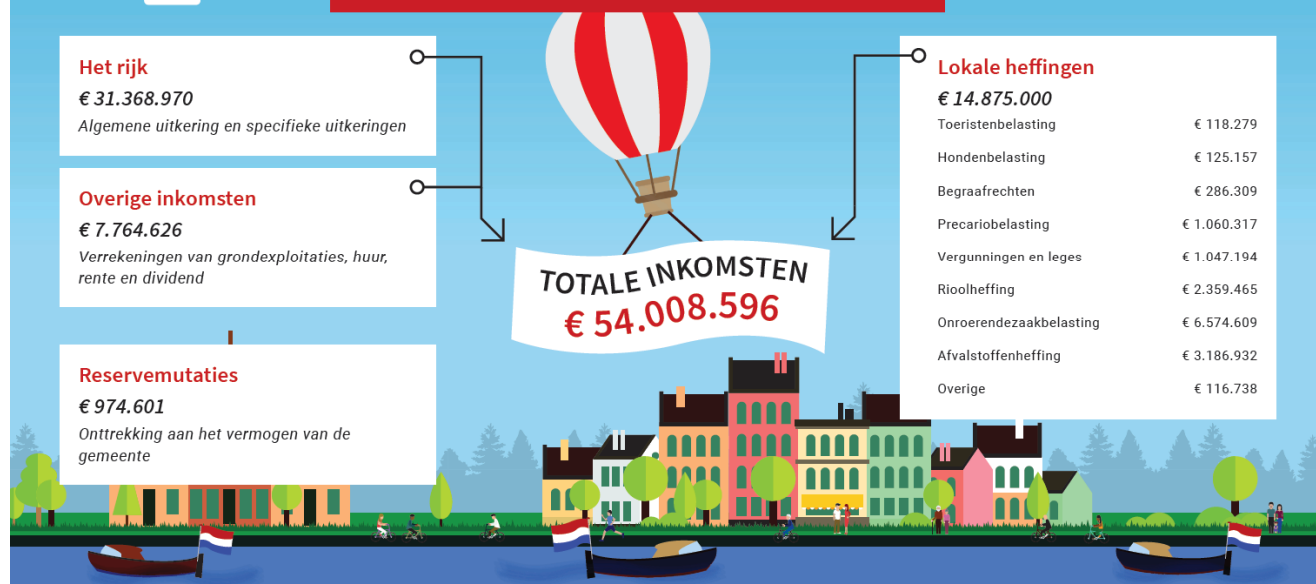
23 april 2019

JAARVERSLAG 2018 IN ÉÉN OOGOPSLAG

VERTROUWEN IN MENSEN, VERBINDEN VAN KRACHTEN

HOE KOMT DE GEMEENTE AAN HAAR GELD?

WAAR HEEFT DE GEMEENTE VOORSCHOTEN HAAR GELD AAN BESTEED?

MEER WETEN? KIJK OP WWW.VOORSCHOTEN.NL

Inhoudsopgave

Leeswijzer	5
Jaarverslag 2018.....	7
Inleiding.....	8
Resultaten.....	15
Recapitulatie.....	24
P0 Bestuur en ondersteuning	25
P1 Veiligheid.....	40
P2 Verkeer en vervoer	44
P3 Economie.....	51
P4 Onderwijs	56
P5 Sport, cultuur en recreatie	60
P6 Sociaal Domein.....	69
P7 Volksgezondheid en milieu	84
P8 Wonen en bouwen	91
Verplichte paragrafen	97
Paragraaf Lokale heffingen	98
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	106
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	111
Paragraaf Financiering.....	117
Paragraaf Verbonden partijen.....	124
Overzicht verbonden partijen	125
Paragraaf Bedrijfsvoering	139
Paragraaf Grondbeleid.....	141
Jaarrekening 2018.....	143
Balans per 31 december 2018.....	144
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	146
Toelichting op de balans per 31 december 2018	150
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	184
Toelichting op de verschillen	185
Incidentele baten en lasten.....	199
Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid	200
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.....	202
Controleverklaring van de accountant	203
Bijlagen	204
Bijlage 1: Specifieke uitkeringen: Single information, Single Audit.....	205
Bijlage 2: Bestuursovereenkomst: Structuur Staat van de gemeente	207
Bijlage 3: Overzicht over te hevelen en af te sluiten kredieten	209
Bijlage 4: Algemene uitkering	216
Bijlage 5: Wet normering Topinkomens.....	218
Bijlage 6: Overzicht van baten en lasten per taakveld	220
Bijlage 7: Bijlage incidentele baten en lasten	227
Bijlage 8: Bijlage wettelijke beleidskaders	230

Voorwoord en inleiding

Met de jaarstukken 2018 legt het college van burgemeester en wethouders van Voorschoten verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid. Het jaarverslag start met de inleiding waarin kort en bondig wordt ingegaan op de belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen in 2018.

Conform het BBV bestaan de jaarstukken uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen. De jaarrekening omvat de financiële verantwoording per programma met het zogenaamde overzicht van baten en lasten en de balans waarop de controleverklaring van de accountant betrekking heeft.

Daarnaast is detailinformatie beschikbaar in de vorm van bijlagen. Hierin is ook de wettelijk verplichte informatie als de SiSa-bijlage en het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld opgenomen.

Jaarstukken

Op grond van artikel 8 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) is de indeling van de begroting in 2017 veranderd en volgt deze jaarrekening de beleidsbegroting 2018 waar de programma's met ingang van 2017 onderverdeeld zijn in taakvelden. In de programma's is opgenomen welke maatschappelijke doelen we nastreven op de langere termijn, welke activiteiten we in 2018 daarvoor hebben uitgevoerd en wat het heeft gekost. De beleidsindicatoren geven aan in hoeverre de gewenste maatschappelijke effecten zijn gerealiseerd en hoe deze effecten worden gemeten.

Programmaverantwoording

De programmaverantwoording bevat de beleidsmatige verantwoording over 2018, een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, de kosten van de overhead, het gebruik van de post onvoorzien en het bedrag voor de vennootschapsbelasting.

In dit deel gaan we vooral in op de beleidsmatige verantwoording aan de hand van de volgende vragen:

1. Wat hebben we bereikt?
2. Wat hebben we hiervoor gedaan?

Op de vraag 'Wat heeft het gekost?' gaan we nader in bij de jaarrekening.

Beleidsindicatoren

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 5 maart 2016 (Stb. 101) zijn gemeenten voortaan gehouden om in de programmaverantwoording in het jaarverslag,

de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd of gerealiseerd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren. Deze indicatoren dragen bij om het jaarverslag beleidsmatiger te maken.

Paragrafen

Naast de programma's moet de gemeenten minimaal zeven programma overstijgende paragrafen in de begroting opnemen. In de paragrafen staat belangrijke informatie voor het krijgen van inzicht in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's.

De Jaarrekening

De jaarrekening omvat de financiële verantwoording onderscheiden naar de balans met toelichting en het zogenaamde overzicht van baten en lasten met een toelichting per programma.

Controleverklaring

De jaarrekening is onderworpen aan de accountantscontrole en leidt tot een controleverklaring van de onafhankelijke accountant met een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.

Algemene disclaimer

Doordat tabellen in de jaarrekening gecompriemd worden gepresenteerd, kunnen door afrondingen verschillen ontstaan.

Jaarverslag 2018

Inleiding

Voorschoten is een bruisend, groen en ondernemend dorp, met ruimte voor alle generaties. Het diverse aanbod van goede voorzieningen willen we behouden, maar dat kan alleen als we ze toekomstbestendig en betaalbaar organiseren. We willen ook dat Voorschoten een bestuurlijk zelfstandige gemeente blijft in de Leidse regio, zodat we zelf (mede)regie voeren. De jaarrekening van de gemeente Voorschoten laat een overschot zien. Met dit bedrag moet een goede balans gevonden worden tussen aflossing van schulden en investeringen in voorzieningen. We moeten als gemeente rekening houden met onzekerheden en fluctuerende financiële risico's in de (nabije) toekomst en hier als gemeentebestuur adequaat op anticiperen.

De begroting van Voorschoten is tot en met het jaar 2022 structureel sluitend. Onze financiële gemeentelijke middelen zijn echter wel beperkt waardoor we voor de uitvoering van de ambities in het **coalitieakkoord Duurzaam Vooruitstrevend** genoodzaakt zijn om anders te denken en creatieve keuzes te maken.

In de jaarrekening 2018 zijn de programma's opgenomen waarin staat welke maatschappelijke doelen we nastreven op de langere termijn, welke activiteiten we in 2018 daarvoor hebben uitgevoerd en wat het heeft gekost. De beleidsindicatoren geven aan in hoeverre de gewenste maatschappelijke effecten zijn gerealiseerd en hoe we deze effecten meten.

De periode waarin Voorschoten onder financieel toezicht heeft gestaan (het gehele jaar 2017) van het provinciaal bestuur Zuid-Holland is achter de rug dankzij het nemen van een aantal moeilijke beslissingen door het gemeentebestuur. En Voorschoten heeft nog steeds een groot aantal maatschappelijk en financiële uitdagingen die ze in de komende jaren moet adresseren.

Dit college van burgemeester en wethouders wil samen met de gemeenteraad de gemeentelijke financiën structureel op orde houden. De verantwoording in de jaarrekening is een belangrijk meetinstrument.

Dit college van B&W maakt zich sterk voor:

1. Meer woningen voor starters en senioren
2. Groen blijft groen (binnen en buiten het dorp)
3. Een bruisende economie
4. Duurzaamheid en innovatie
5. Goede zorg en een vitale, toegankelijke samenleving
6. Betere bereikbaarheid
7. Toekomstbestendige voorzieningen
8. Een zelfstandig Voorschoten in de Leidse regio
9. Creatief en zorgvuldig handelen
10. Financiën op orde

Nota schuldenbeheersing

De gemeenteraad heeft in 2018 gevraagd om een 'nota schuldenreductie'. Het college van burgemeester en wethouders laat zien dat, door verantwoorde keuzes te maken, er toch mogelijkheden zijn om in de toekomst van Voorschoten te investeren. We kijken dan wel naar een periode van 10 jaar, in plaats van 4 jaar. Door deze lange termijnvisie voorkom je dat investeringsmiddelen opdrogen voor opvolgende gemeenteraden. Het zou ook onverantwoord zijn om alle beschikbare investeringscapaciteit in één collegeperiode op te maken. Want dat brengt de bestuurlijke zelfstandigheid van de gemeente Voorschoten in het geding. Voorschoten wil de schuld niet verder dan € 53 miljoen laten oplopen. De afschrijving van nieuwe investeringen blijft jaarlijks op maximaal €100.000. Verder houdt de gemeente deze collegeperiode ruimte om voor maximaal € 10 miljoen te investeren naast de gemiddelde jaarlijkse vervangingsinvesteringen van € 2,5 miljoen

Maatschappelijke uitdagingen

Als Voorschoten staan we voor een serie van maatschappelijke uitdagingen waarvan een groot aantal verder gaan dan onze gemeentegrens. Zo willen we meer betaalbare woningen voor starters en senioren om zo de doorstroom op de woningmarkt te bevorderen. We willen geen verdere bebouwing van het groen in het buiten- en binnengebied dan nu is afgesproken. De slappe bodem in wijken zorgt voor stijgende kosten voor riool en openbare weg. We hebben te maken met stijgend gebruik van diensten rondom Jeugd, Zorg en Participatie. Ook zijn we actief als gemeente aan de slag met de uitkomsten van de 'Taskforce Zwembad' en is de maatschappelijke discussie omtrent de verhuizing van het cultureel centrum naar de bibliotheek gestart.

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

De gemeente is op weg langs de routekaart 'Verduurzaming gemeentelijk vastgoed'. Hiermee wordt per pand in beeld gebracht welke maatregelen het meest effectief zijn om een pand te verduurzamen. Daar waar bij regulier onderhoud en beheer kansen liggen voor verduurzaming worden deze benut.

Veilig Voorschoten

Een veilig dorp is een wezenlijk streven, waarbij wij ons richten op het terugdringen van inbraken en overlast. Burgers voelen zich betrokken bij het veiligheidsbeleid en de contacten met burgers zijn goed. Het accent ligt op preventie. Onze inwoners zijn zelfredzaam, kennen hun eigen verantwoordelijkheid en geven daar actief invulling aan. Verspreid over de gemeente zijn inmiddels 36 buurt-WhatsApp-groepen actief. Desondanks was en blijft de beschikbaarheid van inzetbare handhavingscapaciteit ook dit jaar een punt van aandacht.

Aanleg Rijnland Route

De aanleg van de Rijnland Route is in volle gang. Samen met de provincie, Leiden en de aannemerscombinatie Comol5 heeft in 2018 veelvuldig overleg plaatsgevonden en zijn maatregelen genomen om de verkeersoverlast van de bouwwerkzaamheden te beperken. Ondernemers en inwoners uit Voorschoten zijn geïnformeerd tijdens verschillende informatieavonden in de regio. Daarnaast is in het najaar van 2018 het informatiecentrum over de Rijnlandroute geopend waar belangstellenden met hun vragen terecht kunnen.

Zorgen over Lammenschansplein

Voor wat betreft het projectonderdeel Lammenschansplein/ Europaweg heeft veelvuldig bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de provincie en de gemeente Leiden voor een zo

spoedige mogelijke aanpak van dit knelpunt binnen een, voor Voorschoten, acceptabele mate van verkeershinder.

Bereikbaar Voorschoten in de regio

Voorschoten is in het najaar van 2018 convenantpartner van Bereikbaar Haaglanden en Rijnland geworden. Dit platform voor werkgevers, ondernemersverenigingen en logistieke organisaties heeft als doel een duurzaam bereikbare regio door het stimuleren van slim reizen en werken.

Verkeersveiligheid en leefbaarheid Voorschoten

In het verkeersplan Voorschoten 2017-2020 is opgenomen dat verkeersveiligheid prevaleert boven leefbaarheid en leefbaarheid boven bereikbaarheid. Conform deze uitgangspunten zijn in 2018 diverse (kleine) verkeersmaatregelen uitgevoerd. In overleg met scholen, politie en andere partijen is aandacht besteed aan de verkeersveiligheid rondom schoolomgevingen. Zo is onder andere de campagne 'De scholen zijn weer begonnen' feestelijk van start gegaan bij de Gevers Deynootschool en heeft deze school net als de Fortgensschool in 2018 het certificaat School op Seef behaald.

Kwaliteitsversterking centrum

Medio 2018 is besloten om binnen het centrum van Voorschoten diverse verkeersmaatregelen te nemen om de kwaliteit en verblijfsfunctie van het centrum verder te versterken. Zo is onder andere gedurende de tijden van de blauwe zone een éénrichtingsverkeer in de Voorstraat ingesteld. Dit in samenspraak met de Taskforce Centrum.

Afspraken energieakkoord

In het kader van het Energieakkoord Holland Rijnland 2017-2025 levert Voorschoten bijdragen aan de activiteiten van de vijf uitvoeringslijnen.

De ambitie is om in 2050 een energie neutrale regio te zijn. In 2018 hebben raadsleden en stakeholders tijdens sub regionale ateliers verkend waar in de regio opwekking van wind- en zonne-energie mogelijk is. Samen met netbeheerder Liander heeft Voorschoten het initiatief genomen voor de totstandkoming van het convenant aardgasvrije nieuwbouw en bestaande bouw Holland Rijnland. Het convenant richt zich op een betere samenwerking tussen Liander en de partijen van het Energieakkoord Holland Rijnland bij het aardgasvrij maken van de warmtevoorziening.

In 2018 heeft de gemeente diverse initiatieven op de bedrijventerreinen Dobbewijk en Rouwkooplaan gefaciliteerd. Voor de Dobbewijk is het projectplan geschreven voor de Pilot Energiebesparing. In 2018 is samen met de Economie071 gemeenten het convenant 2018-2022 Ruimte voor Bedrijven gesloten.

Nieuwe fietsparkeerplekken NS station

Nadat in 2015 het aantal P+R plekken bij station Voorschoten flink is uitgebreid heeft in 2018 de uitbreiding van de fietsenstallingen plaatsgevonden. De 424 fietsparkeerplekken en 128 fietskluizen zijn vervangen door 1.016 nieuwe (dubbellaags) fietsparkeerplekken en 80 nieuwe fietskluizen. Daarnaast is de 'haakse' bocht van het snelfietspad de Velostrada ter hoogte van het station vloeiender en overzichtelijker gemaakt.

Electrische laadpalen

In 2018 heeft een verdere uitrol van het netwerk aan openbare oplaadpalen voor elektrische auto's plaatsgevonden. Eind 2018 waren in totaal 73 openbare en semi-openbare oplaadpunten in Voorschoten aanwezig, waarvan er 16 punten in 2018 zijn geplaatst.

Verruiming winkeltijdenverordening

De winkeltijdenverordening is eind 2018 vastgesteld met een wijziging in de verruiming van openingstijden op zon- en feestdagen. Met de verruiming van de zondagopeningen kunnen de gezamenlijke ondernemers de concurrentie met de collega's in Leiden beter aan.

Bibliotheek

In 2018 ontving de bibliotheek subsidie voor de uitvoering van haar activiteiten. De bibliotheek heeft haar netwerk op verschillende terreinen, waaronder ook het sociaal domein. De bibliotheek draagt met haar activiteiten, waaronder de activiteiten gericht op bestrijding van laaggeletterdheid en digibetisme, bij aan het bevorderen van zelfredzaamheid, participatie en preventie. In het coalitieakkoord 2018-2022 is de wens uitgesproken tot integratie van de bibliotheek en delen van activiteiten die in het Cultureel Centrum (Prinses Marijkelaan 4) worden gefaciliteerd. Onderzoek hiernaar is gestart in 2018.

Participatie in het groen

Participatie in het beheer van het openbaar groen gebeurt in Voorschoten onder de naam Meedoen met groen. In totaal zijn er in 2018 zeven initiatieven voor het adopteren van groen gerealiseerd, waaronder de Noortheijstraat en Ferdinand Bollaan. Ook is in 2018 de eerste zitbank gesponsord door bewoners.

Duin Horst & Weide

In 2018 is uitvoering gegeven aan het Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide door uitvoeren van projecten (voorbereiding van ecologische en recreatieve projecten, waaronder kunstuitingen in de tunnel onder de Kniplaan en de tunnel onder de spoorlijn leiden Den Haag, ecologische maatregelen langs de Kniplaan). Een deel van deze projecten is uitgevoerd binnen het

kader van het samenwerkingsverband Leidse Ommelanden.

Nationaal Park

In 2018 is binnen Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD) gewerkt aan het leggen van een stevige organisatorische basis. Dit heeft geresulteerd in een werkorganisatie bestaande uit Dunea, Staatsbosbeheer en de provincie Zuid-Holland. Het in 2017 opgestelde ambitiedocument is in 2018 uitgewerkt tot een Uitvoeringsprogramma 2019-2021.

Kanaal van Corbulo & Paardenmarkt

Het is de bedoeling om delen van het kanaal voor te dragen als onderdeel van het Unesco Werelderfgoed van de Romeinse Limes in Nederland. Het gedeelte van het kanaal in het Frans Halsplantsoen in de Vlietwijk komt in aanmerking voor de status van archeologisch monument.

De eeuwenoude traditie van de Voorschotense paardendagen wordt nu ook landelijk erkend als immaterieel en cultureel erfgoed. Deze aankondiging door Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland is een enorme blijk van waardering voor alle vrijwilligers die betrokken zijn bij de organisatie van de Voorschotense Paardendagen. De officiële bijschrijving op de lijst vindt plaats tijdens de Paardendagen in 2019

Transformatie Sociaal Domein

In 2018 is gewerkt aan de acties zoals in de begroting voorgesteld. De acties en werkzaamheden zijn er op gericht om de transformatie van het Sociaal Domein in gang te brengen en te houden en kennen daarmee een doorlooptijd die langer is dan 1 jaar. Concrete resultaten zijn in 2018 geboekt op het gebied van Samenkracht en Burgerparticipatie. In 2018 is de Odensehuiskamer geopend, waar inwoners met geheugenproblemen en hun mantelzorgers terecht

kunnen voor informatie, ondersteuning en dagbesteding.

Ook is de werkgroep 'Langer thuis wonen' opgestart.

Samen met het Platform Gehandicaptenbeleid Voorschoten is gewerkt aan aanvullingen op het Bouwbesluit om bij nieuwbouw meer bewustwording van toegankelijkheid te genereren. Met het netwerk uit de pilot Ontwikkelen en Onderzoeken wordt gewerkt aan een boodschappenservice en wordt een lunch georganiseerd voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel.

Door ontwikkelen Brede Welzijnsorganisatie

Zoals in het coalitieakkoord is aangegeven wil de gemeente Voorschoten toe naar een brede welzijnsorganisatie en deze ontwikkeling moet gereed zijn per 1 januari 2020. In het coalitieakkoord 2018 – 2022 'Duurzaam vooruitstrevend' staan de ambities van het nieuwe college met betrekking tot de nieuwe welzijnsorganisatie beschreven: één lokale brede welzijnsorganisatie met één voordeur, één loket en één telefoonnummer.

Vervallen Wet Sociale Werkvoorziening

De Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) is met de invoering van de Participatiewet in 2015 komen te vervallen. Om continuïteit van ondersteuning en ontwikkeling te borgen is de afspraak gemaakt dat de 'oude doelgroep' die gebruik maakt van de voorzieningen onder de Wsw dat mag blijven doen, voor de gemeente Voorschoten gaat het om ongeveer 55 personen. Daartoe is een overeenkomst gesloten met De Zijl Bedrijven (DZB).

Riolering Adegeest

In 2018 zijn de rioleringswerkzaamheden voor Adegeest in beeld gebracht. In deze wijk zijn diverse onderhoudsopgaven en zijn er kansen om

beleidsambities en duurzaamheidsopgaven te realiseren. In 2019 wordt de scope van dit project bepaald, de raad nader geïnformeerd en gestart met de integrale gebiedsgerichte aanpak. De rioolwerkzaamheden in de Bachlaan en Prins Bernhardlaan en de verbetermaatregelen bij Starrenburg zijn voorbereid en gaan in de eerste helft van 2019 in uitvoering.

Integraal Waterketenplan

In 2018 zijn scenariokeuzes voor het Integraal Waterketenplan (IWKP) in beeld gebracht en aan de raad voorgelegd. De raad heeft gekozen om op de onderwerpen instandhouding, wateroverlast op straat, grondwater en ecologie de huidige beleidslijn aan te houden. Met betrekking tot maatregelen om te komen tot een robuust stelsel is besloten om deze in beeld te brengen zodat hier een nadere afweging over gemaakt kan worden. De samenwerking afvalwaterketen Rijnland is in 2018 gecontinueerd. Binnen dit samenwerkingsverband worden kennis en ervaring uitgewisseld om de waterketen te optimaliseren.

Implementatie Omgevingswet

2018 stond in het teken van de uitwerking van het plan van aanpak voor de implementatie van de Omgevingswet. Ter voorbereiding op invoering van de nieuwe wet zijn in 2018 de volgende activiteiten uitgevoerd: naast deelname aan de regionale agenda Hart van Holland is een analyse afgerond over de benodigde aanpassingen van de structuurvisie naar een omgevingsvisie én is de eerste stap naar een nieuw omgevingsplan: één bestemmingsplan voor Voorschoten.

Structuurvisie Voorschoten 2025.

Bij het opstellen van de structuurvisie is al zoveel als mogelijk voorgesorteerd op de Omgevingswet, evenzo voor het uitvoeringsprogramma Dit is bevestigd in een analyse van de structuurvisie die

in 2018 is uitgevoerd in het licht van de Omgevingswet. De uitkomsten van de analyse in combinatie met de Programmavisie Invoering Omgevingswet zijn richtinggevend voor de aanpak en inhoud van de nog op te stellen omgevingsvisie.

Regionale agenda omgevingsvisie 2040 Hart van Holland

In 2017 is de regionale agenda vastgesteld door de deelnemende gemeenten en het hoogheemraadschap. De agenda benoemt die opgaven die op onze regio afkomen en heeft tot doel de ruimtelijke ontwikkeling van de regio richting 2040 beter af te stemmen. Het gaat hierbij voornamelijk om de opgaven die grensoverschrijdend zijn of grensoverschrijdende effecten hebben. In 2018 is er gewerkt aan de uitwerking van verschillende thema's zoals "natuurlijke leefomgeving" met daarin de onderwerpen: water, groen, landschap, bodem en biodiversiteit en het thema "verstedelijking". Ook is er in 2018 een gezamenlijke bijeenkomst voor de gemeenteraden georganiseerd om de betrokken raden op de hoogte te brengen van de stand van zaken.

Lopende (vastgoed)projecten en procedures

Bij een groot aantal vastgoedprojecten binnen Voorschoten is de gemeente over het algemeen betrokken vanuit de juridische rol van vergunningverlenende instantie.

Park Ter Wadding: Het herstel van het historische park Ter Wadding is begin 2018 afgerond. Tijdens een feestelijke bijeenkomst met buurtbewoners vond de officiële heropening park plaats.

Ontwikkeling Starrenburg III: Op 20 maart 2018 heeft het college het Ontwikkelingsdocument Starrenburg III vastgesteld. In dit document staan de onderdelen die voor de gemeente van

extra belang zijn bij de toekomstige nieuwe woonwijk aan de zuidkant van Voorschoten. Landgoed Beresteijn: Eind 2018 is het ontwerp bestemmingsplan en het ontwerpbesluit voor een omgevingsvergunning vastgesteld en vrijgegeven voor de inspraak. De tervisielegging loopt door in 2019.

Intratuin: Medio 2018 heeft de raad een besluit genomen over het ontwerp van de Leidseweg Noord.

Segaar/Arsenaalproject: Het participatieproces voor Segaar/Arsenaal is eind april/begin mei 2018 vastgelopen. Een verkenner heeft opdracht gekregen het proces te analyseren, zodat er aanknopingspunten beschikbaar komen om het project een vervolg te geven. Het rapport van de verkenner is eind oktober opgeleverd en aan de raad voorgelegd met daarin welke (participatie) lessen we trekken uit de pilot en hoe we het project verder kunnen brengen.

Protestantse kerk Het Kruispunt: Dit gebouw is in eigendom van de Protestantse gemeente te Voorschoten. Naar aanleiding van het vrijkomen van de 'Kruispuntkerk' in het centrum en een ingediend principeverzoek heeft het college van B&W in december (concept)kaders opgesteld voor ontwikkelingen op de locatie van de Kruispuntkerk. Deze kaders worden aan de raad voorgelegd en moeten aansluitend dienen als leidraad voor participatie.

Toekomstvisie Leidse regio

Er wordt meer en hechter samengewerkt in de Leidse regio (de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude en Voorschoten). In de vorige collegeperiode (2014 – 2018) is door de vijf gemeenteraden de toekomstvisie voor de Leidse regio vastgesteld gebaseerd op de opgaven en ambities die de komende jaren op ons afkomen.

De Leidse regiogemeenten zien voor het oppakken van verschillende opgaven de Leidse regio als de geëigende schaal van waaruit andere coalities kunnen worden gesloten. Waar de gemeente Voorschoten eerder een meer dubbele focus had met aan de ene kant Wassenaar/de Haagse regio en aan de andere kant de Leidse regio is er in deze periode duidelijk gekozen voor focus op de Leidse regio en waar mogelijk verlegging van samenwerkingen vanuit het Haagse naar het Leidse.

Er is een regionaal Leidse regio-overleg gestart tussen de wethouders die regionale samenwerking in hun portefeuille hebben.

Een aantal thema's zijn hier al opgepakt/verkend. Thema's zijn o.a. samenwerking op het gebied van de warmterotonde, Economie071, gezamenlijke inkoop van Jeugdzorg, gezamenlijk beheer van de openbare ruimte en studentenhuisvesting.

Economie071

Economie071 dient als vehikel om te zorgen dat agenda's aansluiten op agenda's binnen grotere samenwerkingsverbanden. Dit is een samenwerking tussen diverse partners (Gemeente Katwijk, Oegstgeest, Leiderdorp, Leiden, Zoeterwoude en Voorschoten. KOV, MBO Rijnland, LUMC, Universiteit Leiden, Hogeschool Leiden, Koepel Leidse Regio, ondernemersvereniging Bio Science park en VNO-NCW) om het regionale investeringsklimaat te verbeteren. De projecten zijn gericht op het verbeteren van het investeringsklimaat in de regio ten gunste van werkgelegenheid.

Tot slot

De jaarafrekening van de gemeente Voorschoten laat een overschot zien. Met dit bedrag moet een goede balans gevonden worden tussen aflossing van schulden en investeringen in voorzieningen. We moeten als gemeente rekening gehouden met onzekerheden en risico's. Dit college bouwt op dat fundament voort. Halverwege het jaar 2018 is de nieuwe start gemaakt met het realiseren van de ambities uit het coalitieakkoord Duurzaam Vooruitstrevend. Inmiddels is een uitvoeringsprogramma opgesteld waarbij is aangegeven welke besluiten en nota's wanneer in de komende jaren te verwachten zijn, en wat de maatschappelijk en financiële afwegingen zijn. Zo dragen wij bij aan herstel van vertrouwen van inwoners in het bestuur van Voorschoten.

Resultaten

Bestemming werkelijk resultaat 2018

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat per programma eerst alle baten en lasten en het saldo daarvan worden verantwoord. Om het gerealiseerde resultaat te bepalen worden vervolgens per programma toevoegingen en/of onttrekkingen aan reserves verantwoord. De resultaatbestemmingen die in dit hoofdstuk samengevat zijn weergegeven worden in mindering gebracht op het gerealiseerde resultaat. Het hierna resterend bedrag wordt het saldo na bestemming genoemd en is voor 2018 in het onderstaande overzicht weergegeven.

Tabel 1

(bedragen x € 1.000)	Begroting	Rekening
Totaal baten	55.761	54.009
Totaal Lasten	-56.479	-53.088
Gerealiseerde totaal saldo baten en lasten	-717	920
Onttrekking reserves	2.479	1.948
Toevoeging reserves	-973	-973
Toevoeging/onttrekking aan reserves	1.506	975
Gerealiseerde resultaat	789	1.895
Bestemming resultaat		
Budgetoverhevelingen (A+B)		-40
Toevoegingen en onttrekking aan reserves/bestemming resultaat (C + D)		-1.621
Saldo na bestemming	789	234

Gerealiseerd resultaat 2018

Het verwachte resultaat op basis van de najaarsnota 2018 bedroeg € 789.000. Daarbij is aangegeven dat in het saldo nog niet het te verwachten negatieve resultaat op het onderdeel Jeugd is verwerkt.

Het gerealiseerde resultaat (voor bestemming) bedraagt € 1.895.070 voordelig. Een uitgebreide toelichting op het verschil tussen het verwachte resultaat in de najaarsnota en gerealiseerde resultaat van € 1.106.070 treft u aan in het jaarrekeninggedeelte vanaf bladzijde 183. In hoofdlijnen wordt dit verschil veroorzaakt door de volgende onderdelen;

Voordelen

- Administratieve afwikkeling buurthuis Vlietwijk ('kasrondje') (€ 865.000)
- Verkoop van grond (€ 347.000)
- Voordelig jaarrekeningsaldo WODV (€ 264.000)
- Planmatig onderhoud gemeentehuis (€ 150.000)
- Algemene uitkering (€ 100.000)

- Baggeren/water (€ 220.000)
- Wijkteams (gebiedsteam-WMO) (€ 131.000)
- Inkomensregelingen (bijstand – bijzondere bijstand) (€ 150.000)
- Arbeidsparticipatie (310.000)
- Voorziening pensioenen/wachtgeld wethouders (€ 328.000)

Nadelen

- Nadeel op de jeugdhulp (-€ 1.084.000)
- Verliesvoorziening Duivenvoordecorridor (-€ 502.000)

Het bestemmingsvoorstel is als volgt onderbouwd:

A. Budgetoverheveling ten laste van het resultaat 2018

Valkeweg bruggen (€ 40.000)

In de Voorjaarsnota 2018 incidenteel € 50.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van de voorbereiding van de Valkeweg bruggen. De uitvoeringsmethode is uitvoerig besproken binnen de raad en eind 2018 is hierover een besluit genomen. De voorbereiding is hierdoor eind 2018 gestart en loopt door in 2019. Hiervoor is een bedrag benodigd van € 40.000.

B. Budgetoverheveling waarvoor specifieke dekking beschikbaar is (geen invloed op het resultaat)

Capaciteit financiële vraagstukken (€ 48.612)

In het kader van preventief toezicht heeft de gemeenteraad een bedrag van in totaal € 150.000 beschikbaar gesteld voor extra capaciteit ten laste van de concernreserve. Een bedrag van € 48.612 is hierop overgebleven in 2018. Naar aanleiding van een jaar preventief toezicht en de versterking van de financiële positie van Voorschoten is in 2018 gewerkt aan een nota schuldenbeheersing en is ingezet op de fiscale advisering op verschillende lopende onderwerpen. Dit laatste is een in 2019 doorlopend traject. Voorgesteld wordt het restantbudget en de daarvoor bestaande dekking uit de concernreserve over te hevelen naar 2019.

Wandelpaden Duivenvoordecorridor (€ 514.653)

De provincie Zuid-Holland heeft een subsidie van € 630.750 beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van recreatieve en ecologische maatregelen in de Duivenvoordecorridor. Met de Europese subsidie erbij is een budget van in totaal € 670.909 beschikbaar. Inmiddels is een deel van het budget uitgegeven en resteert een bedrag van € 514.653. Van het resterende bedrag is in de najaarsnota een bedrag van € 164.000 voor recreatieve maatregelen in de Duivenvoordecorridor naar de grondexploitatie overgeheveld. De overeenkomst waarin de afspraken zijn vastgelegd loopt tot 2020. In de tweede helft van 2019 worden afspraken gemaakt met de provincie Zuid-Holland over de verlenging van de overeenkomst met een aantal jaren. Het budget en de subsidie dienen in 2019 beschikbaar te blijven. De over te hevelen budgetten zijn

€ 350.653 voor Natuur en Landschap (taakveld Openbaar Groen) en € 164.000 voor het taakveld Grondexploitatie.

Kwaliteitsimpuls centrum (€ 93.345)

De raad heeft op 12 juli 2018 besloten een aantal verkeersmaatregelen in het centrum door te voeren. Samen met de uitvoering van een aantal kwaliteitsmaatregelen wordt hiermee het centrum als kloppende hart van de samenleving versterkt. Na het raadsbesluit is er samen met de taskforce een uitvoeringsplan opgesteld dat is afgestemd met het COV (Centrum ondernemers Voorschoten) en de werkgroep toegankelijkheid. De uitvoering van het centrumplan zal begin 2019 starten omdat we in de decembermaand geen werkzaamheden in het winkelgebied wensen. Het budget dat hiervoor overgeheveld dient te worden bedraagt € 93.345. Voorgesteld wordt dit restantbudget inclusief de dekking uit de concernreserve over te hevelen naar 2019.

Zwembad (€ 27.084)

Om de vervolgstappen in 2019 naar aanleiding van het onderzoek van de onafhankelijke taskforce 'zwemmen in Voorschoten' te kunnen dekken wordt u gevraagd het restant budget van € 27.084 van de beschikbaar gestelde € 43.000 inclusief de dekking uit de concernreserve over te hevelen naar 2019.

Vennootschapsbelasting (VPB) (€ 31.295)

In 2018 is er op grond van de criteria sprake van vpb-plichtige activiteiten in het kader van de Grondexploitatie Duivenvoordecorridor. Er is bij de belastingdienst echter uitstel gevraagd waardoor voor 2018 nog geen kosten zijn gemaakt. Voorgesteld wordt het restantbedrag van € 31.295 inclusief de dekking uit de concernreserve over te hevelen naar 2019.

C. Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Reserve Rekenkamercommissie (€ 7.262)

De gemeente Voorschoten voert de administratie van de Rekenkamercommissie. In het jaar 2018 was het jaarrekeningresultaat van de Rekenkamercommissie € 7.262 negatief. Dit bedrag is ten laste gekomen van het jaarrekeningresultaat van de gemeente. Voorgesteld wordt om conform de aanwezige afspraken het nadelig resultaat 2018 van € 7.262 uit de daarvoor bestemde reserve Rekenkamercommissie te onttrekken.

D. Bestemming van het resultaat

Een zelfstandig Voorschoten in de Leidse Regio en visie op samenwerking (€ 300.000)

In 2018 is gestart met verschillende trajecten die betrekking hebben op het in het coalitieakkoord verwoorde onderwerp 'Focus op de Leidse regio' en de visie op samenwerking. Deze trajecten zijn in 2019 voortgezet en uitgewerkt in de routekaart voor Voorschoten. In 2019 zal er ook financieel beslag op middelen noodzakelijk zijn om de routekaart verder uit te werken. Deze middelen zijn voor 2019 nog niet voorhanden anders dan dat er personele capaciteit beschikbaar is gemaakt. Om verdere uitvoering te geven aan de routekaart wordt voorgesteld om ten laste van het positieve jaarrekeningresultaat een bedrag van

€ 300.000 beschikbaar te stellen in 2019 ter dekking van ingezette onderzoeks- en uitvoeringsprocessen die hieraan bijdragen zoals het onderzoek op het sociaal domein en het onderzoek waarin wordt onderzocht hoe Voorschoten zich het best kan organiseren om als zelfstandige gemeente in de Leidse Regio samen te werken ten gunste van de inwoners.

Buurthuis Vlietwijk voordeel toevoegen aan reserve kapitaallasten (€ 864.739)

Voorgesteld wordt om het voordelig saldo van € 864.739 ten gevolge van de oplevering van het buurthuis Vlietwijk als onderdeel van het 'Kasrondje' toe te voegen aan de reserve kapitaallasten en de jaarlijkse afschrijvingslasten te dekken door een jaarlijkse onttrekking hieruit.

Resultaat WODV (€ 263.812)

Gelet op het aantal openstaande vacatures en de nog te verwachten uitstroom in 2019 stelt het dagelijks bestuur voor het positieve jaarrekeningresultaat in de gemeente beschikbaar te houden voor de werkorganisatie om zodoende de effecten van de te verwachten stijging van de bedrijfsvoeringskosten in 2019 op te vangen. Ook gezien de opgave die er ligt voor de werkorganisatie in de uitvoering van het Coalitieakkoord voor de gemeente Voorschoten is het belangrijk de nodige flexibiliteit te hebben om op onderwerpen in te huren. Voorgesteld wordt dit bedrag via resultaatbestemming als budget beschikbaar te stellen in de begroting 2019.

Reserve maatschappelijke agenda Voorschoten (€ 200.000)

De gemeente stuurt met ander subsidiebeleid vanaf 2020 aan op samen werken, samen delen, samen sterker. Als organisaties op het gebied van welzijn, cultuur en sport de krachten bundelen en samen optrekken versterken ze zichzelf. Al bestaande particuliere initiatieven zoals de cultuurfabriek en het buurthuis van de toekomst sluiten naadloos aan bij deze ontwikkelingen.

Door de financiële situatie kan Voorschoten minder geld besteden, onder meer aan subsidies: 4 ton minder in 2020 dan in 2016. De gemeente mag niet helemaal zelf bepalen waar het subsidiegeld naar toe gaat. Een groot deel is gehouden aan wettelijke taken zoals, jeugdhulp en maatschappelijke begeleiding, bibliotheekwerk, vroeg- en voorschoolse educatie, et cetera. Om de maatschappelijke agenda goed uit te kunnen voeren kiezen we er bewust voor om deze basistaken te financieren op een gelijk niveau als in 2019.

Na deze toedeling is voor de zogenaamde niet wettelijke taken vanaf 2020 fors minder geld beschikbaar. Dat de taken niet wettelijk zijn, betekent echter niet dat ze niet belangrijk zijn voor ons dorp.

Wij stellen u voor om een incidentele impuls van € 200.000 voor de maatschappelijke agenda te bestemmen ten laste van het jaarrekeningresultaat voor de uitvoering van niet-wettelijke taken en dit bedrag beschikbaar te stellen in 2019. Hiervoor stellen wij in 2019 een plan op. Deze middelen (voor de niet wettelijke taken) worden toegedeeld aan een Fonds Maatschappelijke agenda waar een beroep op kan worden gedaan voor subsidie als wordt bijgedragen aan maatschappelijke effecten en wordt voldaan aan de toetsingskaders. Het is de ambitie om dit Fonds zodanig te vormen dat ook externe financiering kunnen worden verworven. De wettelijke taken en daaruit voortvloeiende activiteiten worden niet uit het Fonds gedekt.

Resterend saldo (€ 233.781)

Na de voorgestelde bestemmingen resteert een jaarrekeningresultaat na bestemming ter grootte van € 233.781. Voorgesteld wordt dit resultaat toe te voegen aan de concernreserve.

Toekomstige uitdagingen

Jeugdhulp

Van 1 januari 2015 zijn de gemeenten volgens de Jeugdwet verantwoordelijk voor een aantal taken op het gebied van jeugdhulp. Landelijk is er vanaf het begin van de decentralisatie een tendens zichtbaar van oplopende kosten. Ook in de gemeente Voorschoten zijn de kosten van jeugdhulp aanzienlijk toegenomen. Wij hebben u al eerder geïnformeerd over deze kostenstijging jeugdhulp via eerdere producten van de P&C cyclus en een aparte raadsinformatiebrief in het najaar van 2018.

Analyse kostenstijgingen

Vanuit het Inkoopbureau H10 zijn en worden (regionale) analyses gemaakt van de ontwikkelingen aangaande zorg in natura. Het beeld dat daaruit naar voren komt, is dat er meerdere oorzaken zijn. Kort samengevat, kan worden gesteld dat een deel van de problematiek samenhangt met aspecten van het systeem. Voorbeelden hiervan zijn: stijging van tarieven van bepaalde zorgproducten, toegepaste wijzigingen in de systematiek van kostentoedeling (ofwel de zogenaamde tarief-/product-harmonisatie) en waterbedefferen in samenhang met andere wettelijke kaders. Andere oorzaken van de kostenstijging hangen samen met de instroom en verblijfsduur van kinderen uit Voorschoten in jeugdhulp. Zo wijzigen de cijfers op een toename van de gebruiksduur van zorg, ofwel meer complexiteit. Ook zijn de absolute aantallen van jeugdigen in de jeugdhulp in de afgelopen periode gestegen.

Prognoses

Het opstellen van tijdige prognoses voor kosten van jeugdhulp blijft een lastig vraagstuk. Jeugdhulpaanbieders zijn nog onvoldoende in staat om tijdig en volledig declaraties in te dienen. Dit belemmert een adequate en tijdige raming van de te verwachten kosten die worden gemaakt door het Inkoopbureau H10.

Daarnaast blijven de kosten voor jeugdhulp lastig te prognosticeren. Jeugdhulp is een open-einde regeling. De gemeente heeft een zorgplicht op basis van de Jeugdwet. Gelet op de breedte van de doelgroep en noodzaak, aard en duur van jeugdhulp, zijn de kosten lastig te voorspellen. Verder zijn er meerdere wettelijke verwijzers naar jeugdhulp, waardoor het maar beperkt mogelijk is sturing te geven. De kosten kunnen dan ook per jaar verschillen.

Algemene uitkering

Vanuit de VNG en gemeenten wordt grote druk uitgeoefend op het Rijk om gemeenten te compenseren voor de stijgende kosten in de jeugdhulp. De mei circulaire zal uitsluitsel geven in hoeverre het Rijk tegemoet komt aan deze dringende wens.

Vastgoed

Binnen de gemeente Voorschoten is er nog geen vastgesteld beheerplan vastgoed. Met ingang van 2015 beschikt de gemeente Voorschoten niet meer over een voorziening voor het onderhouden van het gemeentelijk vastgoed. Om die reden worden de jaarlijkse kosten direct op de exploitatie verantwoord. Het nadeel van deze werkwijze is dat fluctuerende jaarlijkse uitgaven direct effect hebben op het jaarrekeningsaldo. Het instellen van een voorziening met een jaarlijkse dotatie van gelijke omvang ten laste van de exploitatiebegroting voorkomt fluctuaties. Uitgaven en de staat van het onderhoud wordt dan verantwoordt op de voorziening. In 2019 biedt het college de gemeenteraad het beheerplan vastgoed aan waarbij voorgesteld zal worden een voorziening te treffen voor het onderhoud van het vastgoed. Een incidentele dotatie ten laste van het vermogen voor het op peil brengen van de voorziening valt op dit moment niet uit te sluiten.

De gemeenteraad heeft met betrekking tot het gemeentelijk vastgoed in de begroting 2018 besloten een aantal panden te verkopen. Dit heeft voor een groot deel ook plaats gevonden (zie toelichting taakveld 0.3). Het gemeentehuis en de gemeentewerf stonden op basis van de destijds genomen stappen tot gezamenlijke huisvesting met Wassenaar ook op de lijst met te verkopen panden. Omdat van gezamenlijke huisvesting is afgezien dient in het beheerplan vastgoed ook rekening gehouden te worden met de onderhoudsverplichtingen van deze locaties.

Afwikkeling oude investeringskredieten en -budgetten

Jaarlijks stelt de raad middelen beschikbaar voor het doen van investeringen. De praktijk wijst uit dat we door omstandigheden niet alle projecten binnen de voorgenomen termijn tot (volledige) kunnen uitvoeren waardoor kredieten (deels) onbenut blijven. Om te voorkomen dat door de gemeenteraad beschikbaar gestelde kredieten te lang aan de integrale afweging van de aanwending van schaarse middelen onttrokken blijven, is in de nota activabeleid verwoord dat kredieten voor investeringen maximaal 2 jaar beschikbaar blijven. Daarom houden we bij het opstellen van de jaarrekening de projecten tegen het licht mede om te zien of de nog niet bestede middelen nodig zijn voor 2019.

Voorgesteld wordt naar aanleiding van bijlage 3 "overzicht over te hevelen en af te sluiten kredieten":

1. Een bedrag van € 1.394.427 aan restantkredieten af te boeken betrekking hebbend op 22 in 2018 afgeronde investeringsprojecten en de financiële effecten hiervan te verwerken in de begroting 2019 e.v.;
2. Een bedrag van € 3.362.337 aan restantkredieten voor 23 nog lopende projecten die in 2017 en 2018 zijn gestart conform het activabeleid 2 jaar, inclusief dekking voor zover van toepassing, beschikbaar te stellen voor de uitvoering in 2019;
3. In afwijking op de nota activabeleid 5 lopende investeringsprojecten uit de periode 2015 t/m 2016 ad € 175.884 nog één jaar, inclusief dekking voor zover van toepassing, beschikbaar te houden voor de afronding.

Reserves en Voorzieningen

Reserves en voorzieningen worden jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening geëvalueerd. Bij alle reserves wordt beoordeeld of het doel waarvoor de reserves zijn gevormd nog relevant is en of de omvang nog in overeenstemming is met de gestelde doelen.

Reserve BUIG / Egalisatiereserve sociaal domein

De reserve BUIG is in 2015 ingesteld en is bestemd om gedurende 4 jaar (2015-2018) de geprognosticeerde tekorten op de BUIG op te vangen. Met ingang van 2017 (het jaar van preventief toezicht) zijn de lasten voor de BUIG realistisch geraamd in de begroting en werd een eventueel tekort niet meer ten laste van deze reserve gebracht. Daarnaast werden vanuit de reserve BUIG de lasten van het arbeidsmarktoffensief gedekt. Dit arbeidsmarktoffensief was nodig om de uitstroom uit de BUIG te bevorderen en het structurele tekort op de BUIG terug te dringen waardoor de uitgaven en rijksinkomsten met betrekking tot de BUIG meer in evenwicht komen. Ultimo 2018 is er nog sprake van een zeer beperkt tekort op de BUIG en met ingang van 2019 zijn de kosten voor het nieuwe arbeidsmarktoffensief structureel opgenomen in de begroting. Het saldo van de reserve BUIG bedraagt eind 2018 € 1.446.000 en is voor 2019 en verder niet meer nodig voor het doel waarvoor de reserve is ingesteld. Gelet op de sterk schommelende uitgaven voor jeugdzorg in combinatie met de onzekerheid met betrekking tot de (structurele) uitgaven hiervoor stellen we voor het saldo van de reserve BUIG te storten in de egalisatiereserve Sociaal Domein. Het saldo van de egalisatiereserve Sociaal Domein bedraagt na deze toevoeging € 2,9 miljoen en komt daarmee boven het aan deze reserve verbonden ingestelde maximum van € 1,5 miljoen. Op basis van de begroting 2019 vindt er in de aankomende jaren (2019-2022) een totale onttrekking plaats van ruim € 1 miljoen.

Bestemmingsreserve Vlietwijk-Keel

Deze reserve was bestemd voor de nakomende werkzaamheden afsluiting grex Vlietwijk Keel-gebied. In 2018 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 14.330 waarmee het saldo eind 2018 € 645 bedraagt. Voorgesteld wordt deze reserve per 1-1-2019 op te heffen.

Toelichting op de vermogenspositie

Eigen vermogen

Ten opzichte van eind 2017 neemt het eigen vermogen bescheiden toe met € 0,9 miljoen tot € 35,2 miljoen aan het eind van 2018. Hierbij is er van uitgegaan dat het volledige exploitatieresultaat in afwachting van de resultaatbestemming toegevoegd wordt aan het eigen vermogen. In deze (sub)paragraaf willen we met name ingaan op de ontwikkeling van de concernreserve, het vrij besteedbaar deel en de financieringspositie.

Tabel 2

<i>bedragen * € 1.000</i>	31-12-2018	31-12-2017
Algemene reserves	22.754	19.472
Bestemmingsreserve	10.522	10.836
Gerealiseerde resultaat	1.895	3.944
	35.171	34.252

**Voor een toelichting op de reserves verwijzen we u naar de balanstoelichting verderop in de jaarstukken.*

De algemene reserves

De algemene reserves zijn te onderscheiden in een vrij besteedbaar deel (de concernreserve) van € 18,8 miljoen eind 2018 en een reserve Weerstandsvermogen van € 4,0 miljoen. Het vrij besteedbare deel is in 2018 toegenomen met een bedrag van circa € 3,3 miljoen (inclusief het gerealiseerde resultaat 2017). Hier staat een afname van de bestemmingsreserves tegenover van € 0,3 miljoen.

Het gerealiseerde resultaat

2018 laat een positief gerealiseerd resultaat van € 1,895 miljoen zien en dat is aanzienlijk meer dan de begrote € 0,8 miljoen. Een bedrag van per saldo € 1,670 miljoen van dit resultaat komt voort uit incidentele baten en lasten (o.a. € 1,5 miljoen uit hoofde van verkoopopbrengsten van accommodaties). Het materieel resultaat bedraagt daarmee een overschot van € 195.345.

Wat is nu het effect van dit resultaat op de financiële positie en het eigen vermogen van de gemeente? Op deze vraag gaan wij hieronder nader in.

Ontwikkeling van het eigen vermogen

In de veronderstelling dat de voorstellen voor resultaatbestemming worden gehonoreerd neemt de concernreserve toe met een bedrag van € 233.781 tot € 19,0 miljoen.

Ontwikkeling van de schuldpositie

Ultimo 2018 is sprake van een financieringstekort van € 28,6 miljoen dat voor € 31,5 miljoen uit lang aangetrokken geldleningen, voor € 6,7 miljoen uit lang uitgezette geldleningen en voor € 3,8 miljoen uit kort aangetrokken gelden bestaat. In totaliteit is dit ca. € 2,8 miljoen gunstiger dan vorig jaar. Met name omdat de lange schuldpositie hierin met € 4,9 miljoen is afgenomen en daarmee met meer dan de korte schuld is toegenomen, is sprake van aanzienlijk betere financiële kengetallen zowel ten opzichte van de verwachtingen in de begroting voor 2018 als ten opzichte van de rekeningcijfers over 2017. De netto schuldquote bedraagt 63,8 % tegenover 79,7% geraamd en de schuldquote gecorrigeerd voor doorverstrekte leningen bedraagt 51,3% tegenover 64,9% geraamd.

Toekomstig kader investeringsbeslissingen

In het meerjarenperspectief van de nota Schuldenbeheersing wordt rekening gehouden met de uitvoering van de nog openstaande investeringen uit 2018 van ca. € 4,9 miljoen en van voorgenomen vervangingsinvesteringen vanaf 2019 van gemiddeld € 2,5 miljoen per jaar en van een jaarlijks resterend gemiddeld niveau voor de overige investeringen van € 2,6 miljoen.

Aan deze investeringsuitgaven is een financieringsbehoefte verbonden omdat het eigen vermogen niet in liquide middelen beschikbaar is. In het meerjarenperspectief 2019 - 2022 leiden deze investeringstotalen tot een vreemd vermogen-positie van ca. € 36,4 miljoen en een netto schuldquote van ca. 78% aan het eind van 2022. Op deze termijn wordt daarmee dan natuurlijk ook het door de raad vastgestelde schuldenplafond van € 53 miljoen niet overschreden.

Doordat nu wordt voorgesteld een bedrag van € 1,4 miljoen aan restantkredieten af te boeken neemt het jaarlijks beschikbare bedrag op basis van het model in de nota schuldenbeheersing voor overige investeringen toe met ca. € 140.000.

Dekkingsaspect investeringen

De omvang van de vrije besteedbare ruimte van de concernreserve neemt op basis van de resultaatbestemming zoals eerder geschetst toe tot € 19,0 miljoen. Deze ruimte zou in beginsel kunnen worden ingezet om de afschrijvingen verbonden aan nieuwe investeringen te dekken door de benodigde middelen toe te voegen aan de bestemmingsreserve kapitaallasten. Dit vermogen is echter niet in liquiditeit beschikbaar. Het heeft om die reden in beginsel de voorkeur om de afschrijvingslasten van zowel nieuwe investeringen, maar zeker van vervangingsinvesteringen te dekken binnen de exploitatie zonder de inzet van reserves.

Financiering investeringen

De overweging om de afschrijvingen van investeringen binnen de exploitatie te dekken en niet door middel van inzet van de reserves wordt ingegeven door het feit dat de laatste een terugverdienen van de uitgegeven liquiditeiten in de weg staat. De afschrijvingslasten worden dan immers gedekt door beschikkingen over de reserves (die geen inkomsten zijn) en niet door een verhoging van baten die wel inkomsten vormen.

Tegenover deze overwegingen om gedurende de levensduur van investeringen liquiditeiten 'terug te verdienen' staat natuurlijk de initiële voorfinanciering van de investeringsuitgave zelf. Voorschoten beschikt niet over een positief liquiditeitsaldo en zal elke grotere uitgave extern moeten financieren. Gedurende de levensduur worden de liquiditeiten voor de benodigde aflossingen (mede) verkregen uit de afschrijvingen. Het is dus zaak om zowel in de exploitatie als in de liquiditeitenplanning voldoende ruimte voorhanden te hebben om de investeringslasten (afschrijvingen, maar ook onderhoud e.d.) en de aflossingen te kunnen voldoen. De exploitatiebegroting dient structureel en reëel sluitend te zijn. Met dit gegeven is niet uit te sluiten dat vermogen toch ingezet wordt om afschrijvingslasten van investeringen te dekken binnen de exploitatie.

Recapitulatie

Tabel 3 Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning	889	-4.448	-3.559	2.649	-4.895	-2.246	3.564	-5.047	-1.483
P1 Veiligheid	124	-1.790	-1.666	159	-1.857	-1.698	148	-1.808	-1.660
P2 Verkeer en vervoer	90	-2.798	-2.708	119	-2.622	-2.503	148	-2.596	-2.448
P3 Economie	70	-387	-317	70	-401	-332	63	-331	-268
P4 Onderwijs	53	-1.666	-1.613	75	-1.679	-1.604	104	-1.771	-1.667
P5 Sport, cultuur en recreatie	330	-5.255	-4.926	698	-5.658	-4.960	502	-5.272	-4.769
P6 Sociaal Domein	5.393	-17.885	-12.491	5.646	-18.803	-13.158	5.681	-18.288	-12.607
P7 Volksgezondheid en milieu	6.270	-5.430	840	6.640	-6.139	501	6.788	-6.522	266
P8 Wonen en bouwen	1.535	-3.739	-2.204	3.829	-6.370	-2.541	1.036	-3.910	-2.874
Totaal programma's	14.753	-43.398	-28.645	19.886	-48.425	-28.539	18.033	-45.546	-27.512
Algemene dekkingsmiddelen	35.454	-1.213	34.241	35.852	-1.003	34.849	35.945	-997	34.948
Overhead	24	-6.860	-6.836	24	-6.994	-6.970	30	-6.545	-6.515
Vennootschapsbelasting	0	-31	-31	0	-31	-31	0	0	0
Onvoorzien	0	-26	-26	0	-26	-26	0	0	0
Saldo van baten en lasten	50.231	-51.528	-1.297	55.761	-56.479	-717	54.009	-53.088	920
Reserves									
P0 Bestuur en ondersteuning	382	-637	-256	696	-842	-146	582	-842	-260
P2 Verkeer en vervoer	158	0	158	0	0	0	0	0	0
P3 Economie	136	0	136	136	0	136	42	0	42
P4 Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P5 Sport, cultuur en recreatie	49	-92	-43	22	-92	-70	22	-92	-70
P6 Sociaal Domein	315	0	315	466	0	466	194	0	194
P7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	41	0	41	34	0	34
P8 Wonen en bouwen	1.044	0	1.044	1.118	-39	1.079	1.074	-39	1.035
Mutaties reserves	2.084	-730	1.355	2.479	-973	1.506	1.948	-973	975
Gerealiseerde resultaat	52.315	-52.257	57	58.240	-57.452	789	55.956	-54.061	1.895

P0 Bestuur en ondersteuning

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

De ambitie is vijf sterren dienstverlening. De dienstverlening is duidelijk, tijdig, klantgericht en toegankelijk. De komende jaren richten we ons op het optimaliseren en stimuleren van de digitale dienstverlening;

Voorschoten is een zelfstandige gemeente met haar eigen bestuur en eigen agenda. Het college werkt constructief samen met de gemeenten uit de Leidse Regio en met Wassenaar en Leidschendam-Voorburg;

Burgers herkennen zich in het Voorschotense bestuur. De bestuursstijl is betrouwbaar, open en transparant. Daarom komt beleid zoveel mogelijk tot stand in samenspraak met burgers en hun vertegenwoordigers. Wij stimuleren hierbij het particulier initiatief en scheppen zoveel mogelijk de randvoorwaarden om deze initiatieven mogelijk te maken;

De gemeente houdt de lasten in reële termen gelijk en geeft niet meer geld uit dan dat er binnenkomt;

Kernwoorden bij de aanpak zijn een integrale en strategische benadering van al het gemeentelijk bezit en het vergroten van het inzicht in de financiële resultaten ervan. Daarbij is de aanpak gericht op de uitgangspunten dienstverlenend (in- en extern) en flexibel.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 0.1 Bestuur

Wat waren we van plan ?

Een open en transparante cultuur met een toegankelijk en herkenbaar gemeentebestuur.

Beleid en regelgeving moeten herkenbaar zijn voor onze inwoners.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Het college communiceert op een transparante en respectvolle wijze met de raad en haar inwoners.

Informatiebrieven dragen bij aan het tijdig informeren van raad en burgers.

Er is een nieuwe collegeperiode aangebroken. Het jaar waarin Voorschoten onder financieel toezicht heeft gestaan van de provincie is achter de rug. Op dit moment is de begroting van Voorschoten tot en met het jaar 2022 structureel sluitend. Dit college van burgemeester en wethouders wil hoe dan ook de financiën

structureel op orde houden.

Voorschoten is en moet een bruisend en groen dorp blijven, met ruimte voor alle generaties. Het diverse aanbod van goede voorzieningen willen we behouden, maar dat kan alleen als we ze toekomstbestendig en betaalbaar organiseren. We willen dat Voorschoten een bestuurlijk zelfstandig dorp blijft, zodat we zelf (mede)regie voeren over de inrichting van ons dorp en het aanbod van voorzieningen. Als Voorschoten staan we voor een serie van gemeentegrensoverschrijdende uitdagingen.

Er wordt meer en hechter samengewerkt in de Leidse regio (de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude en Voorschoten).

We gaan veelal pragmatisch aan de slag vanuit de inhoud om de problemen, opgaven en ambities het hoofd te bieden en deze "problemen" zo goed mogelijk te organiseren voor onze inwoners.

De Leidse regiogemeenten zien voor het oppakken van verschillende opgaven de Leidse regio als de geëigende schaal van waaruit andere coalities kunnen worden gesloten. Waar de gemeente Voorschoten eerder een meer dubbele focus had met aan de ene kant Wassenaar/de Haagse regio en aan de andere kant de Leidse regio is er in deze periode duidelijk gekozen voor focus op de Leidse regio en waar mogelijk verlegging van samenwerkingen vanuit het Haagse naar het Leidse.

Er is een regionaal Leidse regio-overleg gestart tussen de wethouders die regionale samenwerking in hun portefeuille hebben.

Een aantal thema's zijn hier al opgepakt/verkend. Ook Hart van Holland wordt hier ook als denktank gebruikt. Thema's zijn o.a. samenwerking op het gebied van de warmterotonde, Economie071, gezamenlijke inkoop van Jeugdzorg, gezamenlijk beheer van de openbare ruimte en studentenhuisvesting. Economie071 dient als vehikel om te zorgen dat agenda's aansluiten op agenda's binnen grotere samenwerkingsverbanden.

De keuze van de gemeente Voorschoten voor de Leidse regio is onderstreept door het vaststellen van de routekaart "Een zelfstandig Voorschoten in de Leidse regio". Dit stuk is vastgesteld in de gemeenteraad van 31 januari. De routekaart kent twee wegen; één gericht op wat we als Voorschoten zelf gaan doen om samenwerking te intensiveren en één gericht op wat we samen met de Leidse regiogemeenten willen gaan doen. Op beiden wegen nemen we stappen.

Tijdens een inwonersavond/dorpsdialoog over de Leidse regio hebben we input opgehaald die wij mee zullen nemen in het verdere traject. De input heeft echter niet geleid tot grote wijzigingen van de routekaart. Wel is door voortschrijdend inzicht de routekaart op aantal punten aangepast.

Een actiepoint uit de routekaart was om een visie op samenwerking te maken. Deze visie op samenwerking "Focus op de Leidse regio en grip op gemeenschappelijke regelingen" is inmiddels ook vastgesteld. In deze visie staat wanneer we met wie samenwerken en moet handreikingen geven om de grip op gemeenschappelijke regelingen te vergroten.

Een bruisende economie

Een bruisend Voorschoten vraagt om een bruisende economie. Bedrijven zorgen voor werk, winkels zijn een belangrijke en bereikbare voorziening en veel ondernemers sponsoren verenigingen en activiteiten. En elke Voorschotenaar die in het eigen dorp kan werken, vermindert de verkeersdruk. Daarom willen we werken aan een gezond vestigingsklimaat, meer ruimte voor ZZP'ers in nieuwbouw, een flexibele invulling van ruimte op bedrijventerreinen en minder beperkende en eenvoudiger regelgeving.

Duurzaamheid en innovatie

We streven naar een energieneutraal Voorschoten in 2030. Dat betekent dat de gemeente zelf het goede voorbeeld moet geven en dat we inwoners en ondernemers willen stimuleren om hun eigen woning en/of bedrijfspand te verduurzamen. Dat doen we onder meer door middel van wijkambassadeurs en kennisuitwisseling. Ook willen we investeren in het aanjagen van verduurzaming. Goede zorg en een vitale, toegankelijke samenleving

De samenleving vergrijst en steeds meer inwoners doen een beroep op zorg. Om de zorg kwalitatief sterk en betaalbaar te houden, gaan we meer inzetten op het vroeg signaleren en het snel oplossen van problemen, zodat we later kostbare zorgtrajecten kunnen voorkomen.

Participatie en communicatie

De gemeente Voorschoten wil op een open en gestructureerde wijze met alle inwoners en ondernemers communiceren. Het bestuur hecht veel belang aan een sterke sociale cohesie en een goede samenwerking met inwoners en ondernemers. Vanuit het uitgangspunt dat Voorschoten een gemeente is waarin de kracht van de samenleving wordt benut en iedereen meedoet, is in de tweede helft van 2018 gestart met het opstellen van een plan voor versterking van de (burger)participatie. Een goede invulling daarvan zal tevens als vliegwiel dienen voor de verbetering van de gemeentelijke communicatie in algemene zin.

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband Leidse Regio

Juridische vorm	Informele bestuurlijke samenwerking
Vestigingsplaats	Leiden
Bestuur en toezicht	Samenwerkingsverbanden in de regio

Naam: Leidse Regio

Juridische vorm: Informele bestuurlijke samenwerking

Vestigingsplaats: Samenwerking tussen 5 gemeenten uit de Leidse Regio:
Leiden, Oegstgeest, Leiderdorp, Voorschoten en Zoeterwoude

Bestuur en toezicht: Stuurgroep Leidse Regio en Klankbordgroep Leidse Regio

Doelstelling: Het formuleren van een gezamenlijke visie op de toekomst van de Leidse Regio waarbij richting wordt gegeven aan het bestuurlijk handelen in de regio.

Besluit tot deelname

Bestuurlijk belang omdat de Leidse regio met vijf gemeenten, hun inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen één stedelijk gebied gebruiken, is samenwerking noodzakelijk.

Relatie met andere verbonden partijen Holland Rijnland en de Leidse Regio zijn voor de gemeente communicerende vaten. Dat betekent dat weer meer gedaan wordt in de Leidse Regio en minder in de Samenwerking Holland Rijnland. De gemeenten die deelnemen aan de samenwerking Leidse Regio maken daarnaast ook alleen deel uit van de regionale samenwerking Holland Rijnland.

Doelstelling

Bestuurlijk belang

Taakveld: 0.2 Burgerzaken

Wat waren we van plan ?

Tijdig en klantgericht helpen van de inwoners volgens het uitgangspunt "digitaal als het kan, persoonlijk waar nodig".

Hoe hebben we dat gedaan ?

Voorschoten werkt op afspraak en is aangesloten op MijnOverheid;

Alle daarvoor geschikte gemeentelijke producten zijn digitaal aan te vragen;

Het digitaal vaardig maken van de inwoners met een speciale training.

In 2018 is voor de gemeente het onderzoek Waarstaatjegemeente uitgevoerd. Deze peiling laat zien over welke thema's de inwoners en ondernemers van de gemeente tevreden zijn en voor welke thema's extra aandacht wordt gevraagd. Eind 2018 zijn de uitkomsten van het onderzoek gepubliceerd op waarstaatjegemeente.nl. De verbeterpunten en adviezen uit het onderzoek, worden in het plan van aanpak dienstverlening naar acties omgezet om de dienstverlening van de gemeente te verbeteren.

Het aantal digitale aanvragen is ook in 2018 verder toegenomen en Voorschoten staan nog altijd in de top 10 wat betreft digitale volwassenheid (het aantal producten wat digitaal beschikbaar is). In 2018 is een verdere slag gemaakt in het beter en toegankelijker maken van onze digitale formulieren. Bij alle formulieren wordt constant feedback gevraagd om deze direct te kunnen optimaliseren. Hoe duidelijker en toegankelijker deze zijn hoe eenvoudiger en verleidelijker het voor inwoners wordt om digitaal zaken te doen met de gemeente. Voorschoten is in 2018 aangesloten op mijnoverheid.nl waarlangs in de toekomst steeds meer contact tussen gemeenten en inwoner/ondernemer zal gaan verlopen.

In het jaar 2018 is 'met de campagne klik en klaar' actief gecommuniceerd over de (nieuwe) producten en diensten die digitaal aan te vragen zijn. Ook zijn de voorbereidende handelingen getroffen om begin 2019 te starten met een pilot om paspoorten en ID-kaarten thuis of op het werk te laten bezorgen.

Taakveld: 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat waren we van plan ?

Op adequate wijze beheren van gemeentelijk vastgoed.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Intensiveren bedrijfsmatige aanpak.

Onder het taakveld beheer overige gebouwen en gronden vallen gebouwen en gronden die niet in exploitatie

zijn opgenomen en die niet aan een specifiek taakveld zijn toe te delen. Voor het overzicht worden onder dit taakveld de beleidsmatige aspecten van de gehele vastgoedportefeuille toegelicht.

In de begroting 2018 is onderstaande lijst van panden opgenomen om af te stoten. In 2018 zijn van deze lijst vier panden verkocht. Voor het cultureel centrum (nummer 7 en 8) is besloten dat de gebruikers tot 2021 het pand mogen gebruiken. Vanwege het beëindigen van de intentie tot centrale huisvesting is het afstoten van eigen huisvesting (nummer 2,3 en 4) nog niet mogelijk.

Lijst af te stoten panden

1	Professor v.d. Waalslaan 26	Verkocht 2018
2	Leidseweg 25/27 (gemeentehuis).	
3	Koninklijke Marinelaan 21 (Gemeentewerf)	
4	Koningin Julianalaan 55 (Voormalige jongerenhuisvesting)	
5	Raadhuislaan 41,	Verkocht 2018
6	Raadhuislaan 47,	Verkocht 2018
7	Prinses Marijkelaan 2 (Cultureel centrum).	Het Cultureel centrum sluit in 2021
8	Prinses Marijkelaan 4 (Cultureel centrum)	
9	Rouboslaan 50	Verkocht 2017
10	Professor Einsteinlaan 5	Verkocht 2018

Bij de begroting 2018 heeft de gemeenteraad besloten de exploitatiebijdrage voor het Zwembad per 2021 te beëindigen. Conform raadsbesluit is het afgelopen jaar de taskforce Zwemmen in Voorschoten aan de slag gegaan om de mogelijkheden te onderzoeken om een zwembad in Voorschoten te behouden. De resultaten van de Taskforce zwembad zijn gedeeld met de gemeenteraad. Op verzoek van de gemeenteraad wordt in 2019 een traject gestart met de samenleving om een verdieping op vorm en inhoud te geven.

De gemeente is vanuit de wet markt en overheid verplicht op kostendekkende huren te rekenen voor vastgoed. Het afgelopen jaar is er daardoor een uniform rekenmodel door de raad vastgesteld waarbij is besloten om de betrokken partijen volledig te compenseren voor de hogere huurlasten. Dit wordt meegenomen in de herziening van het subsidiebeleid in 2019. De betrokken partijen zijn hierover geïnformeerd en vanaf 1 januari 2020 worden de kostendekkende huurprijzen ingevoerd.

Duurzaamheid

In 2018 is de raad akkoord gegaan met het plan van aanpak om de verduurzamingsmogelijkheden en plichten in kaart te brengen. In dit onderzoek komen drie scenario's aan bod;

- alleen die minimale maatregelen treffen waarmee voldaan wordt aan de wet- en regelgeving ('reactief', naar energieneutraal in 2050);
- maatregelen treffen die leiden naar de ambitie energie neutrale panden in 2040 ('hyperactief');
- maatregelen treffen die wet- en regelgeving overstijgen en met name gebaseerd zijn op de terugverdientijd ('actief')

Het onderzoek wordt in het 3e kwartaal afgerond en vervolgens vertaald naar een voorstel met de gewenste uitvoeringsambitie per pand en de benodigde investeringen.

In het coalitieakkoord 2018-2022 is de wens uitgesproken tot integratie van de bibliotheek en delen van activiteiten die in het Cultureel Centrum (Prinses Marijkelaan 4) werden gefaciliteerd. In 2018 is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden en de daarbij behorende consequenties dat in 2019 wordt voortgezet.

Het beheerplan Vastgoed is in 2018 opgesteld en zal in de 2e helft van 2019 aan de raad worden aangeboden. Het opstellen heeft met name meer tijd in beslag genomen doordat het planmatig onderhoud van panden voor ambtelijke huisvesting aan het beheerplan zijn toegevoegd.

Planmatig onderhoud Vastgoed

Het beheerplan vormt de basis voor het jaarlijks groot onderhoud aan vastgoed. Jaarlijks worden de benodigde maatregelen verwerkt tot een jaarplan. Het benodigd budget voor groot onderhoud fluctueert daardoor per jaar.

Voor 2018 was er € 1.005.000 begroot voor groot onderhoud. In het jaarplan voor groot onderhoud was € 830.000 voorzien en is uiteindelijk € 940.000 uitgegeven aan planmatig onderhoud. Deze € 110.000 extra uitgaven worden voornamelijk veroorzaakt door benodigde werkzaamheden bij de Koninklijke Marinelaan, de sporthal de Voorsprong en de Richard Wagnerlaan om deze veilig in gebruik te houden. Daarnaast is er een teruggave van Sportfondsen geweest voor het planmatig onderhoud.

Taakveld: 0.4 Overhead

Wat waren we van plan ?

Het zo efficiënt en effectief mogelijk uitvoeren van de dienstverlening.

Hoe hebben we dat gedaan ?

In overleg treden met het bestuur van de werkorganisatie Duivenvoorde om efficiency en effectiviteit te waarborgen.

De gemeente Voorschoten werkt intensief samen met de gemeente Wassenaar in de gezamenlijke 'Werkorganisatie Duivenvoorde'. Op diverse thema's trekken Voorschoten en Wassenaar vanuit een gezamenlijk belang samen op. Beleid op een aantal thema's is met het oog op efficiëntie geharmoniseerd. Er zijn verschillende gezamenlijke overlegmomenten geweest tussen de deelnemende gemeenten en de Werkorganisatie Duivenvoorde met als doel de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen. De gemaakte kosten op dit taakveld in 2018 hebben betrekking op de sturing en ondersteuning van de primaire processen. Beide gemeenten hebben zich in 2018 nadrukkelijk uitgesproken over hun zelfstandigheid en de regio waarin ze (willen) opereren en daarmee is ook onderkend dat dit mogelijk consequenties kan hebben voor samenwerking tussen de beide gemeenten in de Werkorganisatie Duivenvoorde.

Beleidsindicatoren

Tabel 4

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
				2017	2018	2018
01	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,10	0,10	0,09
02	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,10	0,10	0,09
03	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 226,79	€ 270, -	€ 255,94
04	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	53,46%	55,49 %	22,17%
05	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	9,39%	14,35 %	12,05%

Taakveld: 0.5 Treasury

Wat waren we van plan ?

De financieringsfunctie van de gemeente is geoptimaliseerd zodat we een zo hoog mogelijk rendement behalen bij een zo klein mogelijk risico.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Looptijden van uitstaande en aangetrokken geldleningen worden afgestemd op de liquiditeitsprognose en handhaven schuldenplafond.

Eind 2018 heeft de gemeenteraad de nota Schuldenbeheersing vastgesteld waarmee voor de komende jaren een beleidskader is bepaald waarbinnen de (investerings)uitgaven en de daaruit voortvloeiende schuldenomvang zich ons inziens verantwoord kunnen ontwikkelen. Verantwoord, in de zin dat er sprake blijft van een ook voor de komende gemeenteraden vergelijkbare investeringsruimte.

Het geldende beleidskader bestaat uit een plafond voor de lange én korte schuld gezamenlijk van € 53 mln. en een maximale afschrijvingslast van nieuwe investeringen anders dan in de riolering en de afvalinzameling en -verwijdering van € 100.000. Binnen het nieuwe beleidskader is sprake van een structurele jaarlijkse investeringsruimte van € 2,6 mln. naast de € 2,5 mln. voor de noodzakelijke vervangingsinvesteringen.

Taakveld: 0.61 OZB Woningen

Wat waren we van plan ?

De lokale lastendruk blijft in reële termen gelijk.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Toepassen inflatiecorrectie

Toepassen woonlastenbenadering

In de begroting 2018 zijn de belastingopbrengsten met het inflatiepercentage van 1,4% verhoogd.

Naast de verhoging met inflatiepercentage is de woonlastenbenadering toegepast. Dit houdt in dat lagere opbrengsten uit rioolheffing en afvalstoffenheffing worden gecompenseerd door hogere opbrengsten uit de OZB, zodat het totaal aan gemeentelijke belastingen gelijk blijft als gevolg van deze verschuiving.

Voor een sluitende begroting is het in 2018 nodig geweest uitgaven te verlagen en inkomsten te verhogen (50% verhoging/50%verlaging). Dit heeft geleidt tot een extra OZB-opbrengt van € 303.000.

Taakveld: 0.62 OZB Niet-Woningen

Wat waren we van plan ?

De lokale lastendruk blijft in reële termen gelijk.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Toepassen inflatiecorrectie.

In de begroting 2018 zijn de belastingopbrengsten met het inflatiepercentage van 1,4% verhoogd.

Voor een sluitende begroting is het in 2018 nodig geweest uitgaven te verlagen en inkomsten te verhogen (50% verhoging/50%verlaging). Dit heeft geleidt tot een extra OZB-opbrengt van € 21.000.

Taakveld: 0.64 Belastingen overig

Wat waren we van plan ?

De lokale lastendruk blijft in reële termen gelijk.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Toepassen inflatiecorrectie.

Overige belastingen.

Onder de overige belastingen vallen roerende-ruimtebelasting, hondenbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting en reclamebelasting.

De tarieven voor de roerende-ruimtebelasting zijn, op basis van wettelijk voorschrift, gelijk aan de tarieven onroerendezaakbelastingen.

In de begroting 2018 zijn de opbrengsten voor de hondenbelasting en de toeristenbelasting met het inflatiepercentage van 1,4% verhoogd. Conform de nota financieel herstel is voor deze belastingen een extra verhoging van in totaal € 87.000 doorgevoerd. Dit heeft geleidt tot een verhoging opbrengst hondenbelasting met € 47.000 en toeristenbelasting € 40.000.

Omdat de opbrengst van de precariobelasting in Voorschoten voor het grootste deel bestaat uit precariobelasting op kabels en leidingen en hiervoor voor 2018 geen inflatiepercentage is toegestaan is de opbrengst niet verhoogd met het inflatiepercentage. Het maximale tarief is vastgesteld op het tarief 2016.

De opbrengst voor de reclamebelasting wordt onder aftrek van de perceptiekosten uitgekeerd aan het ondernemersfonds. De opbrengst is voor 2018 niet verhoogd.

De opbrengst Bedrijven InvesteringsZone (BIZ)-Dobbewijk wordt onder aftrekt van de perceptiekosten uitgekeerd aan de BIZ-vereniging. De BIZ-Dobbewijk is ingevoerd met ingang van 2017. Op de opbrengst wordt geen inflatiecorrectie toegepast.

Taakveld: 0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds

Wat waren we van plan ?

Bestuur en organisatie zijn tijdig en juist geïnformeerd over de ontwikkeling van het gemeentefonds. Het is daardoor mogelijk tijdig te anticiperen op de gevolgen en hierop beleid te ontwikkelen.

Hoe hebben we dat gedaan ?

In de P&C documenten wordt de raad geïnformeerd over de (verwachte) ontwikkeling van de algemene uitkering.

Normaliter verschijnen er jaarlijks 3 circulaire over de algemene uitkering uit het Gemeentefonds: de meicirculaire, gebaseerd op de Voorjaarsnota van het Rijk; de septembercirculaire, gebaseerd op de Miljoenennota 2019 van het Rijk en de decembercirculaire, gebaseerd op de Najaarsnota van het Rijk. In 2018 was er nog een vierde publicatie: De maartcirculaire verscheen in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen en de daaruit voortvloeiende behoefte om met het oog op de coalitievorming enig zicht te hebben op de financiële gevolgen van het Regeerakkoord en de programmastart van het interbestuurlijk programma. Daarnaast meldde de maartcirculaire dat met ingang van 2018 het systeem van de Netto Gecorrigeerde Rijksuitgaven (omvang was voorheen in 2018: ± € 100 miljard) vervangen werd door de Netto uitgaven onder het uitgavenplafond (omvang is nu in 2018: ± € 240 miljard), wat een bredere basis geeft en daarmee een stabielere ontwikkeling van het gemeentefonds. In de praktijk betekent het vooral dat de kaders Sociale zekerheid en Zorg nu ook meetellen. Op zich logisch nu sinds 2015 gemeenten extra taken uitvoeren op deze gebieden.

De gevolgen van de maart-, mei- en septembercirculaire zijn verwerkt in ramingen voor 2018. De decembercirculaire verscheen te laat om in de ramingen te kunnen worden verwerkt; deze is vanzelfsprekend wel in de jaarrekening over 2018 verwerkt. Voor de financiële verantwoording wordt verwezen naar de toelichting in het jaarrekeningdeel.

In het kader van het onderzoek naar de in de berekening van de algemene uitkering gehanteerde bodemfactoren heeft Voorschoten zich in 2018 aangesloten bij het 'platform slappe bodem' waarin diverse gemeenten vertegenwoordigd zijn die met deze problematiek te maken hebben. In 2019 wordt een informatiebrief over de uitkomsten van onze inspanningen aan de gemeenteraad verzonden.

Taakveld: 0.8 Overige baten en lasten

Wat waren we van plan ?

Verantwoorden van eventuele taakstellingen en stelposten.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Het ramen van de post onvoorzien.

Op dit taakveld worden de lasten en baten verantwoord die niet aan specifieke taakvelden zijn toe te rekenen. Het gaat daarbij onder andere om loon- en prijsindexatie, de post onvoorzien en eventuele bijstellingen van de voorziening voor dubieuze debiteuren. Voor de financiële verantwoording wordt verwezen naar de toelichting in het jaarrekeningdeel.

Taakveld: 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

Wat waren we van plan ?

Op een verantwoorde wijze de nieuwe regelgeving implementeren in onze (administratieve) organisatie.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Standaardisering dossiervorming en fiscale agenda opnemen in de reguliere P&C-cyclus.

Een gemeente moet vennootschapsbelasting (vpb) betalen over de fiscale winst uit alle economische activiteiten. Activiteiten zijn vpb-plichtig als voldaan wordt aan alle vijf volgende fiscale criteria:

1. Een duurzame organisatie van
2. Kapitaal en,
3. Arbeid
4. Deelname aan het economische verkeer
5. Waarbij winst wordt beoogd of in (potentie in) concurrentie wordt getreden.

In 2018 is er op grond van deze criteria sprake van vpb-plichtige activiteiten in het kader van de Grondexploitatie Duivenvoordcorridor. Er is bij de belastingdienst echter uitstel gevraagd waardoor voor 2018 nog geen kosten zijn gemaakt. Het beschikbaar gestelde bedrag in 2018 wordt via het voorstel behorend bij deze jaarrekening gevraagd over te hevelen naar 2019.

Taakveld: 0.10 Mutaties reserves

Wat waren we van plan ?

Verantwoorden van de mutaties in de reserves.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Opnemen van de mutaties van de reserves in de jaarrekening en de begroting.

Taakveld: 0.11 Resultaat rekening Baten en Lasten

Wat waren we van plan ?

Een structureel en reëel sluitende begroting.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Naleven overkoepelend financieel beleidskader.

Verbonden partijen

Tabel 5

Verbonden Partij/ Samenwerkingsverband	Taakveld
Werkorganisatie Duivenvoorde	Alle taakvelden
Holland Rijnland	0.1 Bestuur
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland	0.1 Bestuur
BNG NV	0.5 Treasury
Alliander NV	0.5 Treasury
Dunea NV	0.5 Treasury
Leidse Regio	0.1 Bestuur

Programma 0: Wat heeft het gekost

Tabel 6

P0 Bestuur en ondersteuning bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2018 primair	Begroting 2018 actueel	Rekening 2018
0.1 Bestuur	Baten	176	511	879
	Lasten	-2.690	-3.699	-3.738
	Saldo	-2.514	-3.188	-2.860
0.2 Burgerzaken	Baten	410	410	511
	Lasten	-806	-861	-904
	Saldo	-396	-451	-393
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	134	1.560	1.906
	Lasten	-294	-242	-231
	Saldo	-160	1.317	1.675
0.4 Overhead	Baten	24	24	30
	Lasten	-6.860	-6.994	-6.545
	Saldo	-6.836	-6.970	-6.515
0.5 Treasury	Baten	1.251	1.343	1.330
	Lasten	-761	-612	-607
	Saldo	490	730	722
0.61 OZB Woningen	Baten	5.572	5.584	5.608
	Lasten	-371	-241	-238
	Saldo	5.201	5.343	5.370
0.62 OZB Niet-Woningen	Baten	983	983	997
	Lasten	0	-58	-58
	Saldo	983	926	940
0.64 Belastingen overig	Baten	1.312	1.312	1.272
	Lasten	-81	-92	-95
	Saldo	1.231	1.219	1.177
0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds	Baten	26.227	26.522	26.620
	Lasten	0	0	0
	Saldo	26.227	26.522	26.620
0.8 Overige baten en lasten	Baten	169	169	269
	Lasten	-684	-118	-173
	Saldo	-515	50	96
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Baten	0	0	0
	Lasten	-31	-31	0
	Saldo	-31	-31	0
0.10 Mutaties reserves	Baten	0	0	0
	Lasten	0	0	0
	Saldo	0	0	0
0.11 Resultaat rekening Baten en Lasten	Baten	0	0	0

P0 Bestuur en ondersteuning bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2018 primair	Begroting 2018 actueel	Rekening 2018
	Lasten	0	0	0
	Saldo	0	0	0
Totaal baten		36.257	38.416	39.421
Totaal lasten		-12.578	-12.949	-12.590
Saldo van baten en lasten		23.679	25.467	26.831

Onttrekking reserves	382	696	582
Toevoeging reserves	-637	-842	-842
Mutaties reserves	-256	-146	-260

Programma resultaat	23.424	25.321	26.571
----------------------------	---------------	---------------	---------------

P1 Veiligheid

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Een veilig dorp, waarbij wij ons richten op het terugdringen van inbraken en overlast. Burgers voelen zich betrokken bij het veiligheidsbeleid en de contacten met burgers zijn goed. Het accent ligt op preventie. Onze inwoners zijn zelfredzaam, kennen hun eigen verantwoordelijkheid en geven daar actief invulling aan, al dan niet georganiseerd op buurt- en wijkniveau. De afspraken die we maken en acties die we uitvoeren hebben de basis in vrijwilligheid, maar zijn niet vrijblijvend;

Integrale samenwerking tussen alle partners die betrokken zijn bij de veiligheid. We werken hiervoor samen in de Veiligheidsregio Hollands Midden;

Het handhaven van de geldende wet- en regelgeving.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Wat waren we van plan ?

Bij crisisbeheersing ligt het accent op preventie en zelfredzaamheid. De kwetsbare groepen ondersteunen we hierbij waar nodig;

De brandweer richt zich, naast de bestrijding van branden, steeds meer op de preventietaken. We werken samen in de Veiligheidsregio Regio Hollands Midden.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Bij de borging van regionale crisisplannen wordt specifiek aandacht besteed aan kwetsbare groepen.

Voor de specifieke afspraken over preventietaken wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden Partijen (VRHM).

De crisisfunctionarissen van Voorschoten (bestuurlijk en ambtelijk) zijn, in clusterverband binnen de Leidse regio (Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude), en regionaal binnen de VRHM, opgeleid, getraind en geoefend. Er zijn in 2018 diverse bijeenkomsten georganiseerd voor de leden van het Gemeentelijk Beleids team en het Team Bevolkingszorg. De crisisfunctionarissen zijn hiermee meegenomen in de transitie naar een intergemeentelijke samenwerking vanuit de basis van de visie Bevolkingszorg Op Orde 2.0. In deze visie wordt de nadruk gelegd op de basiszorg voor verminderd zelfredzamen en wordt zelfredzaamheid gestimuleerd.

In Voorschoten zijn in 2018 geen rampen, crises of zware ongevallen geweest.

De gemeente Voorschoten sluit zich bij de Veiligheidsregio Hollands Midden aan bij de communicatie richting burgers en bedrijven over de rampen en crises die de regio kunnen treffen, de maatregelen die zijn getroffen ter voorkoming en bestrijding of beheersing hiervan en over de daarbij te volgen gedragslijn (preventie).

Voor een toelichting op de taken van de brandweer verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden Partijen (VRHM).

Taakveld: 1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat waren we van plan ?

Bij de uitvoering van het veiligheidsbeleid investeren in participatie, door de samenwerking in veiligheidsketen, bewoners, maatschappelijke organisaties te behouden en te bevorderen.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Gemeente bepaalt de norm en betreft alle relevante partners en partijen;

Lokale initiatieven worden aangemoedigd.

Gemeente heeft de norm bepaald en alle relevante partners en partijen betrokken

In 2018 zijn burgernetmeldingen uitgezet waarin getuigenoproepen werden gedaan, aandacht werd gevraagd voor gemiste personen, inbraken en preventieberichten zijn verspreid. Na inbraken zijn de besmettingsbrieven bezorgd in de wijk van de inbraak. Hiermee zijn deze buurtbewoners geïnformeerd en gealarmeerd en werden tevens verschillende preventie-adviezen verstrekt. Het aantal lokale deelnemers aan Burgernet is verder uitgebreid tot bijna 10,3 %.

Lokale initiatieven

Verspreid over de gemeente zijn inmiddels 36 buurt-WhatsApp-groepen actief. Buurtbewoners hielden elkaar geïnformeerd over opvallende gebeurtenissen in hun woonomgeving. Er is een bijeenkomst georganiseerd waarin leden van deze groepen ideeën en best practices hebben uitgewisseld en de politie een toelichting over melding verdachte situaties heeft gegeven. Met het tijdig alarmeren van deze bevindingen via 112 wordt de heterdaadkracht verder vergroot.

Bijeenkomsten awareness op thema ondermijning

Tijdens een bewonersavond veiligheid is het thema ondermijning toegelicht. Tijdens een interne bijeenkomst is er voor een vertegenwoordiging van gemeentepersoneel een awareness-presentatie gegeven.

Actualisering en prioritering integraal veiligheidsbeleid

Er is een uitgebreide integrale veiligheidsanalyse gemaakt. Deze is mede gebaseerd op raadpleging van interne en externe partners en de uitkomsten van een bewonersbijeenkomst veiligheid. De belangrijkste aandachtspunten en prioriteiten worden hieruit vastgesteld voor het gemeentelijk integraal veiligheidsbeleid voor de periode 2019-2022.

Beleidsindicatoren

Tabel 7

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
				2017	2018	2018
06	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt		130	93
07	Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	KLPD		0	0
08	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS		< 1	1
09	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS		< 1	2,2
10	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS		≤ 4	2,1
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS		≤ 4	2,9

Verbonden partijen

Tabel 8

Verbonden Partij/ Samenwerkingsverband	Taakveld
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	1.1 Crisisbeheer en brandweer
Werkorganisatie Duivenvoorde	Alle taakvelden

Programma 1: Wat heeft het gekost

Tabel 9

P1 Veiligheid bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2018 primair	Begroting 2018 actueel	Rekening 2018
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Baten	105	113	112
	Lasten	-1.353	-1.402	-1.368
	Saldo	-1.249	-1.289	-1.256
1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	19	46	35
	Lasten	-436	-455	-440
	Saldo	-418	-408	-405
Totaal baten		124	159	148
Totaal lasten		-1.790	-1.857	-1.808
Saldo van baten en lasten		-1.666	-1.698	-1.660
Onttrekking reserves		0	0	0
Toevoeging reserves		0	0	0
Mutaties reserves		0	0	0
Programma resultaat		-1.666	-1.698	-1.660

P2 Verkeer en vervoer

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Verbeteren van de bereikbaarheid voor Voorschoten door goede aansluiting op het omringende net van snelwegen en een goede doorstroming van het verkeer richting Leiden en Leidschendam;

Aandacht voor de verkeersveiligheid met name voor het langzaam verkeer, extra aandacht besteden aan de veiligheid van schoolroutes;

Goede kwaliteit van wegen en straten;

Behouden, en waar mogelijk uitbreiden, van het openbaar vervoer.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer

Wat waren we van plan ?

Verbeteren van de bereikbaarheid van Voorschoten;

Verbeteren van de verkeersveiligheid van vooral langzaam verkeer. Dit met name door gedragsbeïnvloeding;

Verlagen van het onderhoudsniveau van niveau B naar niveau C.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Met provincie en gemeente Leiden blijven werken aan verbetering bereikbaarheid noordzijde Voorschoten.

Monitoren van de bouwwerkzaamheden aan de RijnlandRoute om eventueel met maatregelen de verkeershinder zo veel mogelijk te beperken.

Adviseren en nemen beleidsmaatregelen bij verkeer- en vervoervraagstukken.

In samenspraak met samenleving uitvoeren van kleine verkeersmaatregelen zoals plaatsen fietsen(parkeer)voorzieningen, bebording en verkeersdrempels.

De openbare ruimte en de daaronder vallende beheerarealen schoon, heel en veilig houden.

Uitvoeren van beheerplannen.

Bereikbaarheid

De aanleg van de RijnlandRoute is in volle gang. Samen met de provincie, Leiden en de aannemerscombinatie Comol 5 heeft in 2018 veelvuldig overleg plaatsgevonden en zijn maatregelen genomen om de verkeersoverlast van de bouwwerkzaamheden te beperken. De ondernemers van Voorschoten zijn onder andere geïnformeerd tijdens informatieavonden. Daarnaast is in het najaar van 2018 het informatiecentrum over de Rijnlandroute geopend waar belangstellenden met hun vragen terecht kunnen.

Voor wat betreft het projectonderdeel Lammenschansplein/ Europaweg heeft veelvuldig bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de provincie en de gemeente Leiden voor een zo spoedige mogelijke aanpak van dit knelpunt binnen een voor Voorschoten acceptabele mate van verkeershinder.

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is in 2018 gestart met de MIRT-verkenning A4 tussen Burgerveen en de N14. Hierbij wordt onder meer de aanleg van een extra rijstrook op het traject A4 knooppunt Burgerveen-N14 onderzocht en op welke wijze deze extra rijstrook dient te worden vormgegeven. Ook in dit kader is en wordt door Voorschoten nadrukkelijk gepleit voor een afname van geluidsoverlast door de A4.

Verkeersveiligheid en leefbaarheid Voorschoten

In het verkeersplan Voorschoten 2017-2020 is opgenomen dat verkeersveiligheid prevaleert boven leefbaarheid en leefbaarheid boven bereikbaarheid. Conform deze uitgangspunten zijn in 2018 diverse (kleine) verkeersmaatregelen uitgevoerd.

In oktober 2018 is besloten om de Leidseweg Noord (deel Zuid) als erftoegangsweg (30 km/u) in te richten. Hier wordt ook in 2019 verder aan gewerkt.

Het afgelopen jaar is in overleg met scholen, politie en andere partijen aandacht besteed aan de verkeersveiligheid rondom schoolomgevingen. Zo is onder andere de campagne 'De scholen zijn weer begonnen' feestelijk van start gegaan bij de Gevers Deynootschool en heeft deze school net als de Fortgensschool in 2018 het certificaat School op Seef behaald.

Voorschoten is in het najaar van 2018 convenantpartner van Bereikbaar Haaglanden en Rijnland geworden. Dit platform voor werkgevers, ondernemersverenigingen en logistieke organisaties heeft als doel een duurzaam bereikbare regio door het stimuleren van slim reizen en werken. Onder andere door een betere verdeling van het verkeer over de beschikbare wegen. Maar denk ook aan alternatieve, duurzame vervoersmiddelen zoals openbaar vervoer en (elektrische) fiets. En aan slimme ICT-oplossingen en planningssystemen.

Medio 2018 is besloten om binnen het centrum van Voorschoten diverse verkeersmaatregelen te nemen om de kwaliteit en verblijfsfunctie van het centrum verder te versterken. Zo wordt onder andere gedurende de tijden van de blauwe zone een fietsverbod in de Schoolstraat ingevoerd en wordt éénrichtingsverkeer in de Voorstraat ingesteld.

Bruggen Valkeweg

Aan het begin van het jaar is in beeld gebracht welke maatregelen noodzakelijk zijn bij de bruggen op de Valkeweg om deze veilig en duurzaam in stand te houden. Door middel van een variantenstudie is bepaald dat vervanging van beide bruggen de meest optimale variant is. De uitvoeringsmethode is uitgebreid besproken in de raad waarnaar in de begroting budget is opgenomen voor vervanging van de bruggen. De voorbereiding van de uitvoering is aan het eind van het jaar opgepakt en loopt door in 2019.

Beleidsindicatoren

Tabel 10

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
				2017	2018	2018
12	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	VeiligheidNL		-	
13	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	VeiligheidNL		-	

Taakveld: 2.2 Parkeren

Wat waren we van plan ?

Het reguleren van het parkeeraanbod waarbij dit geen beperkingen oplevert voor het behoud van het voorzieningenniveau;

Voldoende parkeergelegenheid voor alle doelgroepen zodanig dat de kwaliteit van de leefomgeving gewaarborgd is.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Continueren blauwe zone centrum Voorschoten.

Faciliteren van verzoeken voor openbare oplaadpunten voor elektrische auto's.

Blaauwe zone centrum

Medio 2018 is besloten om binnen het centrum van Voorschoten diverse verkeersmaatregelen te nemen om de kwaliteit en verblijfsfunctie van het centrum verder te versterken. In samenspraak met de Taskforce Centrum is gekozen om het gebied van de blauwe zone onveranderd te laten.

Fietsparkeren station Voorschoten

Nadat in 2015 het aantal P+R plekken bij station Voorschoten flink is uitgebreid heeft in 2018 ook de uitbreiding van de fietsenstallingen plaatsgevonden. De 424 fietsparkeerplekken en 128 fietskluizen zijn vervangen door 1.016 nieuwe (dubbellaags) fietsparkeerplekken en 80 nieuwe fietskluizen. Daarnaast is de 'haakse' bocht van het snelfietspad de Velostrada ter hoogte van het station vloeiender en overzichtelijker gemaakt.

Elektrische oplaadpalen

In 2018 heeft een verdere uitrol van het netwerk aan openbare oplaadpalen voor elektrische auto's plaatsgevonden. Eind 2018 waren in totaal 73 openbare en semi-openbare oplaadpunten in Voorschoten aanwezig, waarvan er 16 punten in 2018 zijn geplaatst.

Taakveld: 2.3 Recreatieve havens

Wat waren we van plan ?

Verbinden van waterrecreatie met het centrum door bijvoorbeeld een passantenhaven en het faciliteren van waterrecreatie in Voorschoten.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Doelen en onderhoud water zijn beschreven in taakveld 2.4.

Vervolgstappen passantenhaven o.b.v. resultaat haalbaarheidsstudie.

Plan voor uitbreiding van Haven de Kom.

Vervolgstappen passantenhaven op basis van resultaat haalbaarheidsstudie.

De haalbaarheid van een kleine passantenhaven is gezamenlijk met marktpartijen onderzocht. Een passantenhaven kan onder voorwaarden haalbaar zijn. Een haven is altijd een onderdeel van een stedelijke ontwikkeling om dit financieel haalbaar te maken. Bij ontwikkelingen die in het centrum gaan spelen kan het kader waarbinnen een passantenhaven mogelijk is, door marktpartijen worden benut voor hun planvorming.

Plan voor uitbreiding van Haven de Kom.

De voorbereidingen voor de uitbreiding van de Haven de Kom zijn in 2017 opgestart en hebben in 2018 vervolg gekregen. In 2018 zijn de plannen concreet gemaakt, zijn de benodigde werkzaamheden in kaart gebracht en is het werk aanbesteed. Begin 2019 wordt het werk uitgevoerd en wordt het aantal ligplaatsen in de haven fors uitgebreid.

Taakveld: 2.4 Economische havens en waterwegen

Wat waren we van plan ?

Economische havens niet van toepassing voor Voorschoten.

Hoe hebben we dat gedaan ?

De maatregelen voor waterwegen staan bij taakveld 7.2 riolering.

Zie taakveld 7.2 Riolering.

Taakveld: 2.5 Openbaar vervoer

Wat waren we van plan ?

Behoud van de kwaliteit van het huidige openbaar vervoersnetwerk.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Inzet gericht op tenminste behoud bestaande kwaliteit en waar mogelijk kwaliteitsverbeteringen nastreven.

Duurzaam openbaar stadsvervoer

Medio 2018 heeft de provincie Zuid-Holland de optie gelicht om de concessie met Arriva met twee jaar te verlengen. De busconcessie met Arriva heeft nu als definitieve einddatum december 2022 in plaats van december 2020. Bij de verlenging van de concessie is tussen de provincie en Arriva afgesproken dat per september 2019 de volledige stadsdienst in Leiden (buslijnen 1 t/m 5) volledig verduurzaamd zal zijn door de inzet van 23 nieuwe elektrische bussen. Dit levert een besparing op van in totaal (voor de 5 lijnen) 6.400 ton CO2 voor de rest van de looptijd van het contract. Binnen Voorschoten rijden de stadlijnen 3 en 5 en per december 2018 is daar stadslijn 4 bij gekomen. Het eindpunt van deze lijn is namelijk verplaatst naar station de Vink. Vanaf station De Vink via Voorschoten (Trompweg/Hoflandbrug) en station Leiden Centraal rijdt deze bus naar de eindbestemming Leiden Merenwijk.

Nachtbus vanuit Den Haag via Voorschoten naar Wassenaar

Sinds eind 2018 rijdt er in het weekend een nachtbus tussen Den Haag en Voorschoten en verder naar Wassenaar. HTM rijdt op vrijdag- en zaterdagnacht tussen 01.00 uur en 05.00 uur op het hele uur vanaf de halte Buitenhof via Voorschoten naar Wassenaar.

Onderzoek verbinding met Wassenaar

In het ontwikkelplan (najaar 2018) van de vervoerder Arriva is opgenomen dat in 2019 een onderzoek zal plaatsvinden naar de mogelijke realisatie van een busverbinding tussen Voorschoten en Wassenaar.

Programma 2: Wat heeft het gekost

Tabel 11

P2 Verkeer en vervoer bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2018 primair	Begroting 2018 actueel	Rekening 2018
2.1 Verkeer en vervoer	Baten	78	107	137
	Lasten	-2.767	-2.589	-2.553
	Saldo	-2.689	-2.482	-2.416
2.2 Parkeren	Baten	12	12	11
	Lasten	-26	-27	-37
	Saldo	-13	-14	-26
2.4 Economische havens en waterwegen	Baten	0	0	0
	Lasten	0	0	0
	Saldo	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	Baten	0	0	0
	Lasten	-6	-6	-6
	Saldo	-6	-6	-6
Totaal baten		90	119	148
Totaal lasten		-2.798	-2.622	-2.596
Saldo van baten en lasten		-2.708	-2.503	-2.448
Onttrekking reserves		158	0	0
Toevoeging reserves		0	0	0
Mutaties reserves		158	0	0
Programma resultaat		-2.550	-2.503	-2.448

P3 Economie

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven, winkels en horeca;

Meer werkgelegenheid, met aandacht voor banen in de duurzame sector en voor duurzaam ondernemen;

Vitaal en aantrekkelijk houden van het centrum voor inwoners en toeristen.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 3.1 Economische ontwikkeling

Wat waren we van plan ?

Versterken en toekomstbestendig maken van de centrumfunctie van Voorschoten samen met ondernemers en inwoners;

Vergroten van de aantrekkelijkheid van het vestigingsklimaat voor bedrijvigheid in samenwerking met de regio;

Stimuleren van werkgelegenheid met aandacht voor duurzame bedrijvigheid.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Visie voor het versterken, herinrichten en kwalitatief verbeteren van het centrum.

Samenwerking taskforce.

Accountmanagement arbeidsmarkt in samenwerking met W&I.

Dienstverlening door de bedrijfscontactfunctionarissen versterken (participatie).

Onderzoek naar versterking winkelcentrum Hofland als boodschappencentrum.

De Taskforce Dorpscentrum is een officieel adviesorgaan van het college geworden en de samenwerking met de Taskforce is geïntensiveerd. Samen met hen is een breed gedragen plan opgesteld voor het versterken, herinrichten en kwalitatief verbeteren van het centrum als hart van de samenleving. De uitvoering van de maatregelen uit dit plan (zoals het vernieuwen en verplaatsen van fietsenrekken, vernieuwen van bankjes en afvalbakken en verplaatsing van beplanting) is gezamenlijk in detail uitgewerkt waardoor het begin 2019 kan worden gerealiseerd.

De samenwerking tussen de bedrijfscontactfunctionarissen en Werk en Inkomen is geïntensiveerd hetgeen o.a. heeft geresulteerd in een themabijeenkomst met ondernemers en werkzoekenden. Vooruitlopend op de invoering van het proactief accountmanagement (vaststelling januari 2019), is gestart met het verbeteren van de samenwerking tussen ondernemers en de gemeente. Zo werden ondernemers proactief benaderd en is gewerkt aan het intern en extern vergroten van de bekendheid van de bedrijfscontactfunctionarissen. De reguliere overlegmomenten met het COV en de VOD alsook het Economisch Overleg Voorschoten (EOV) zijn gecontinueerd.

Winkelcentrum Hofland heeft zich in 2018 bewezen en heeft een belangrijke functie als winkelcentrum voor dagelijkse boodschappen. De samenwerking met de aanwezige supermarkt, die de belangen van de overige winkeliers mede behartigt, is versterkt. Partijen weten elkaar steeds beter te vinden. De winkeltijdenverordening is eind 2018 vastgesteld met een wijziging in de verruiming van openingstijden op zon- en feestdagen. Met de verruiming van de zondagopeningen is de Jumbo direct overgestapt naar dat regime en kunnen de gezamenlijke ondernemers de concurrentie met de collega's in Leiden beter aan.

Beleidsindicatoren

Tabel 12

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
				2017	2018	2018
14	Func tiemenging	%	LISA	35	35	
16	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	123	116	

In Voorschoten zijn meer woningen dan banen (functiemenging <50). Dit is een normaal beeld in een gemeente gelegen aan de snelweg, tussen de twee steden. Voorschoten is mede door het hoogwaardige woonmilieu en de goede bereikbaarheid de ideale woonplaats voor hoogopgeleide forensen. De verwachting is dat het % functiemening iets toeneemt, door een verwachte stijging van het aantal banen en beperkte woningbouw.

De stijging van banen en vestiging van bedrijven is het gevolg van de aantrekkende economie, lokale en regionale activiteiten om de economie te versterken, het beter promoten en verbinden van wat Voorschoten toeristisch en recreatief gezien te bieden heeft.

Taakveld: 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Wat waren we van plan ?

Zorgdragen voor, en stimuleren van, een hoog kwaliteitsniveau van de bedrijfsinfrastructuur.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Faciliteren van initiatieven op de bedrijventerreinen Dobbewijk en Rouwkooplaan.

In 2018 heeft de gemeente diverse initiatieven op de bedrijventerreinen Dobbewijk en Rouwkooplaan gefaciliteerd. Voor de Dobbewijk is het projectplan geschreven voor de Pilot Energiebesparing. In 2018 is samen met de Economie071 gemeenten het convenant 2018-2022 Ruimte voor Bedrijven gesloten. Gemeenten zoeken samen naar oplossingen voor de schaarste aan bedrijventerreinen in de Leidse regio. Voor Voorschoten betekent dit dat de bedrijvigheid op de Dobbewijk en Rouwkooplaan wordt gewaarborgd en waar mogelijk gestimuleerd. In regionaal verband heeft een verkenning plaatsgevonden van bedrijven die zich zouden kunnen vestigen op Dobbewijk.

Taakveld: 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Wat waren we van plan ?

Versterken samenhang en gebiedskwaliteiten door het instellen van een goed werkende parkmanagement-organisatie;

Streven naar optimale dienstverlening aan ondernemers door het E-loket en vermindering van de regeldruk.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Uitvoeren Bedrijven investeringszone (BIZ) Dobbewijk.

Stimuleren evenwichtig aanbod weekmarkt en standplaatsen.

In 2018 is de samenwerking tussen het Vereniging Ondernemers Dobbewijk en BIZ gecontinueerd. De vernieuwing in het productenaanbod van de weekmarkt in Voorschoten gaat door. Omdat de vrijdagse weekmarkt in de Voorstraat wordt georganiseerd 'raakt' de markt soms letterlijk de terrassen van de horeca en andersom. In overleg tussen gemeente, markt en horeca zijn afspraken gemaakt waardoor zowel voor de markt als de horeca de omzet wordt geoptimaliseerd. Vanwege de beperkte ruimte dienen partijen rekening met elkaar te blijven houden. De weekmarkt doet het goed en gaat met vertrouwen 2019 in.

Taakveld: 3.4 Economische promotie

Wat waren we van plan ?

Beter op de kaart zetten wat Voorschoten te bieden heeft door het verbeteren van de toeristische infrastructuur. Toeristen zullen hierdoor meer besteden.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Samen met Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing en Gemeente Wassenaar uitvoering geven aan de activiteitenlijst 2017-2019.

Uitvoeren Economie 071 projecten: Be good and tell it, Expat Centre en Centrum voor Vitaliteit.

Verbeteren Toeristische Bewegwijzering.

Samenwerken toeristische sector regio Leiden en Den Haag.

In 2018 is samen met Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing en Gemeente Wassenaar uitvoering gegeven aan de toeristische en recreatieve activiteitenlijst 2017-2019. Ook is de toeristische website van Wassenaar en Voorschoten gelanceerd en wordt steeds actiever gebruik gemaakt van (social) media kanalen. De online marketing rekent op een toenemende bezoekersstroom. In 2018 is een start gemaakt van een plan van aanpak voor de optimalisering en verbetering van de bewegwijzering. De samenwerking tussen Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing en de gemeenten is in 2018 geprofessionaliseerd, waarbij de verantwoordelijkheden en rollen steeds meer vorm en inhoud hebben gekregen. Er is hiermee ook een goede en heldere samenwerking met omliggende gemeenten tot stand gebracht.

In 2018 zijn voor Economie 071 projecten concrete activiteiten geïnitieerd. Via diverse mediakanalen zijn (internationale) bezoekers veelvuldig bereikt en is gewerkt aan het vergroten van het ambassadeurschap van de regiobewoner (Be Good and Tell it). De zakelijke dienstverlening voor Expats is verbeterd met als doel het bevorderen van de sociale cohesie, waarbij het centrum een nog sterkere schakel wordt tussen expats en de regio (Expat Centre). De gemeentelijke inbreng in het project Centrum voor Vitaliteit is afgerond.

Programma 3: Wat heeft het gekost

Tabel 13

P3 Economie bedragen x € 1.000,- ("- " = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2018 primaire	Begroting 2018 actueel	Rekening 2018
3.1 Economische ontwikkeling	Baten	27	0	0
	Lasten	-311	-292	-204
	Saldo	-284	-292	-204
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	0	0	0
	Lasten	-3	-3	-3
	Saldo	-3	-3	-3
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	Baten	40	67	63
	Lasten	-51	-83	-102
	Saldo	-11	-16	-39
3.4 Economische promotie	Baten	112	112	118
	Lasten	-21	-24	-22
	Saldo	91	88	97
Totaal baten		179	179	181
Totaal lasten		-387	-401	-331
Saldo van baten en lasten		-208	-222	-150
Onttrekking reserves		136	136	42
Toevoeging reserves		0	0	0
Mutaties reserves		136	136	42
Programma resultaat		-72	-86	-107

P4 Onderwijs

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Al onze inwoners hebben de mogelijkheid om hun talenten te ontwikkelen. Daarom is het noodzakelijk dat alle kinderen goed onderwijs krijgen;

Het is belangrijk dat in Voorschoten goede en adequate onderwijshuisvesting is;

We willen sociale achterstanden en taalachterstanden voorkomen;

We willen schooluitval en schoolverzuim voorkomen.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 4.1 Openbaar basisonderwijs

Wat waren we van plan ?

Zorg dragen voor voldoende openbaar onderwijs.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Uitvoeren wettelijke taken

Uitvoeren wettelijke taken

In 2018 zijn de wettelijke taken met betrekking tot het openbaar onderwijs uitgevoerd. Deze inzet betrof in 2018 met name de begroting en jaarrekening van het openbaar onderwijs en de aanstelling van het bestuur.

Taakveld: 4.2 Onderwijshuisvesting

Wat waren we van plan ?

Goede onderwijshuisvesting;

De kwaliteit van de onderwijsgebouwen behouden na de overheveling van de verantwoordelijkheid van het buitenonderhoud naar de schoolbesturen.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Aanvragen behandelen voor uitbreiding of nieuwbouw

Opstellen Integraal Huisvestings Plan

Aanvragen behandelen voor uitbreiding of nieuwbouw

Aanvragen voor uitbreiding of nieuwbouw worden meegenomen bij het opstellen van het Integraal Huisvestings Plan. Dit betreft ook de ingediende aanvraag uit 2018.

Opstellen Integraal Huisvestings Plan (IHP)

Een startnotitie is gemaakt voor de raad, om in 2019 een Integraal Huisvestings Plan op te stellen.

Taakveld: 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat waren we van plan ?

Ieder kind krijgt zoveel mogelijk de ondersteuning die het nodig heeft om aansluiting te vinden en te behouden bij het geschikte onderwijs.

Sociale achterstanden en taalachterstanden bij kinderen worden voorkomen. Kinderen tot 4 jaar hebben hierbij onze speciale aandacht.

Kinderen de mogelijkheid bieden om hun talenten te ontwikkelen.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Bijstellen en uitvoeren VVE-beleid

Coördineren en begeleiden bij plaatsing vluchtelingen kinderen

Regionaal overleg Passend Onderwijs

Monitoren uitvoering Harmonisatie wet

Uitvoeren subsidiebeleid

Uitvoeren Actieplan Jeugdwerkloosheid

Bijstellen en uitvoeren VVE-beleid

Door het Rijk zijn extra middelen voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) beschikbaar gesteld. Het beleid voor VVE, voor kinderen met (risico op) taal- en ontwikkelachterstand, is in 2018 verder doorontwikkeld. Begin 2019 zal dit nieuwe beleid aan de Raad worden voorgelegd.

Deze wet is per 1 januari 2018 ingegaan en betreft de financiële structuur en het kwaliteitskader van de peuterspeelzalen- en kinderopvang. Bij het VVE-beleid is hierop ingespeeld en wordt de invoering gemonitord.

Coördineren en begeleiden bij plaatsing leerplichtige kinderen van statushouders

De gemeente heeft zorggedragen voor de plaatsing van kinderen van statushouders. Daar waar het wenselijk was, zijn de kinderen geplaatst in een schakelklas in een van de omliggende gemeente. Daar waar het noodzakelijk was is daarbij leerlingenvervoer ingezet.

Regionaal Passend Onderwijs

Via het regulier regionaal overleg is aandacht besteed aan diverse onderwerpen met betrekking tot Passend Onderwijs en is zorggedragen voor het vinden van passende oplossingen voor leerlingen, waarbij maatwerk noodzakelijk was.

Uitvoeren Actieplan Jeugdwerkloosheid

Het Actieplan Jeugdwerkloosheid is ook in 2018 uitgevoerd om het aantal voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie te begeleiden en terug te dringen.

Beleidsindicatoren

Tabel 14

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
				2017	2018	2018
17	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	3,2	3	
18	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	6,5	7,8	
19	Vroegtijdig schoolverlaters % deelnemers aan het VO zonder startkwalificatie (vsv-ers)	DUO en MBO onderwijs		1,2	1,50	

Het aantal Voortijdig School Verlaters voor Voorschoten blijft dalen. Voorschoten blijft hiermee in het schooljaar 2017/2018 onder het landelijk en regionaal gemiddelde. Toch is blijvende aandacht noodzakelijk omdat het aantal VSV'ers tot 18 jaar hoger ligt in Voorschoten dan in vergelijkbare gemeenten (bron: Gemeentelijke monitor sociaal domein, DUO). Absoluut en relatief verzuim ligt onder het regionaal gemiddelde. Kinderen zijn nu beter in beeld gebracht en scholen melden sneller waardoor problemen eerder worden aangepakt.

Verbonden partijen

Tabel 15

Verbonden Partij/ Samenwerkingsverband	Taakveld
GR Holland Rijnland (RBL)	Onderwijs: Leerplicht

Programma 4: Wat heeft het gekost

Tabel 16

P4 Onderwijs bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2018 primair	Begroting 2018 actueel	Rekening 2018
4.1 Openbaar basisonderwijs	Baten	0	12	30
	Lasten	-177	-126	-168
	Saldo	-177	-114	-138
4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	46	42	52
	Lasten	-1.017	-1.034	-1.051
	Saldo	-971	-992	-999
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	7	21	23
	Lasten	-472	-519	-553
	Saldo	-465	-498	-530
Totaal baten		53	75	104
Totaal lasten		-1.666	-1.679	-1.771
Saldo van baten en lasten		-1.613	-1.604	-1.667
Onttrekking reserves		0	0	0
Toevoeging reserves		0	0	0
Mutaties reserves		0	0	0
Programma resultaat		-1.613	-1.604	-1.667

P5 Sport, cultuur en recreatie

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Gezonde, betrokken en actieve inwoners en sterke verenigingen die zoveel mogelijk zelfstandig kunnen opereren;

Sport is in onze visie belangrijk voor een gezonde en sociale samenleving. Daarom stimuleren wij de samenwerking van sportverenigingen, zodat ze samen sterker worden en minder een beroep hoeven te doen op de gemeente;

We willen dat onze inwoners actief mee kunnen doen aan culturele activiteiten;

We werken aan subsidiebeleid dat gebaseerd is op specifieke doelen die we vervolgens gaan nastreven.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 5.1 Sportbeleid en activering

Wat waren we van plan ?

De gemeente vormt een constructieve gesprekspartner voor de verenigingen;

De verenigingen werken met elkaar samen als daarmee het bestaansrecht kan worden gegarandeerd en kostenvoordelen kunnen worden behaald;

De subsidies worden efficiënt ingezet;

De kosten voor de (sport)voorzieningen komen meer terecht bij de gebruikers;

Hoe hebben we dat gedaan ?

Netwerkbijeenkomsten en kennisoverdracht

Uitvoeren subsidiebeleid

Onderbrengen beheer en onderhoud bij de verenigingen

Netwerkbijeenkomsten en kennisoverdracht

De gemeente verbindt en versterkt sportverenigingen door het organiseren van netwerkbijeenkomsten en kennisoverdracht.

Onderbrengen beheer en onderhoud bij de verenigingen

In 2018 is er een onderzoek gestart naar de mogelijkheid om het beheer en onderhoud bij de verenigingen onder te brengen. Nieuwe contracten zijn hier op ingericht.

Beleidsindicatoren

Tabel 17

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
				2017	2018	2018
20	Niet-sporters	%	Gezondheidsenquête	43,1%	44 %	

Onder een sporter wordt iemand verstaan die minimaal 1 keer in de week sport. Over heel Nederland genomen is het percentage niet-sporters 48,7%. Landelijk wordt gestreefd naar een afname van het aantal niet-sporters van 10%. Voor de gemeente Voorschoten wordt aangesloten bij deze streefwaarde, de realisatie in 2017 laat zien dat deze streefwaarde lokaal wordt gehaald. Voor 2019 is een streefwaarde gesteld van 42%. Met het stimuleren van verenigingen om hun sportaccommodaties voor een breed publiek open te stellen wordt intensiever gebruik bewerkstelligd. Ook worden op netwerkbijeenkomsten met sportverenigingen en andere partijen de mogelijkheden uitgewisseld om mensen te stimuleren te gaan sporten.

Het regionale GGD-onderzoek naar dit cijfer vindt eenmaal per vier jaar plaats, de volgende meting is in 2020. Daarom zijn geen recente realisatiewaarden beschikbaar.

Taakveld: 5.2 Sportaccommodaties

Wat waren we van plan ?

De verenigingen maken optimaal gebruik van de beschikbare ruimte;

Zorgvuldig contractbeheer, transparante huur- en/of gebruiksvergoeding.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Stimuleren samenwerking verenigingen en sociaal domein

Inzicht in kosten en opbrengsten sportaccommodaties

Contractmanagement

Stimuleren samenwerking verenigingen en sociaal domein

Door verenigingen in contact te brengen met elkaar (bijv. door netwerkbijeenkomsten) is de samenwerking tussen verenigingen een stimulans gegeven. Het uitwisselen van goede ervaringen en ideeën over

samenwerking tussen een vereniging en het sociaal domein (bijv. "De sportkantine als buurthuis van de toekomst") kreeg daarbij volop aandacht.

Contractmanagement

Er is in 2018 ingezet op het opstellen, tekenen, beheren en naleven van de contracten met de sportverenigingen.

Taakveld: 5.3 Cultuurpresentatie

Wat waren we van plan ?

Inzetten op behoud van vitale culturele functies en culturele infrastructuur

Hoe hebben we dat gedaan ?

Stimuleren samenwerking

Uitvoeren subsidiebeleid

Uitvoeren cultuurnota

Stimuleren samenwerking

Daar waar mogelijk wordt ingezet op het stimuleren van samenwerking tussen (culturele) organisaties. Bij het vaststellen van de begroting 2018 is het budget voor onder meer de organisatie van netwerkbijeenkomsten specifiek voor het culturele veld echter komen te vervallen. In het kader van het Week(end) van de kunst organiseerde de bibliotheek een culturele netwerkborrel. Om de samenwerking binnen Voorschoten breed te stimuleren zijn er verschillende bijeenkomsten georganiseerd (Samen zijn we Voorschoten, inspiratiecafé fonds 1818, family Open Air, vrijwilligersmarkt).

Uitvoeren subsidiebeleid

In 2018 hebben circa 20 culturele organisaties gemeentelijke subsidie ontvangen waarbij is bijgedragen aan het behoud van een zo breed en divers mogelijk cultuuraanbod in Voorschoten. In 2018 is gestart met de voorbereidingen voor nieuw subsidiebeleid in 2020.

Uitvoeren cultuurnota

Zie ook onder het kopje uitvoeren subsidiebeleid.

In het kader van de matchingsregeling cultuureducatie met kwaliteit heeft ondersteuning aan het primair onderwijs plaatsgevonden. De regeling beoogt onder meer het verbeteren van de kwaliteit van cultuureducatie zodat het een vaste plek krijgt in het curriculum van scholen.

Incidenteel is subsidie verleend aan een project van de Haagse Stichting Kunstverbind, waarbij ouderen en basisschoolleerlingen door samen te werken aan een kunstwerk elkaars generatie beter leerden kennen.

Tijdens het Weekend van Voorschoten konden Voorschotenaren kennis maken met het diverse cultuuraanbod in Voorschoten en een presentatie van de Cultuurfabriek Voorschoten.

Taakveld: 5.4 Musea

Wat waren we van plan ?

Het faciliteren van het Museum Voorschoten.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Uitvoeren subsidiebeleid.

Uitvoeren subsidiebeleid

In 2018 heeft Museum Voorschoten gemeentelijke subsidie ontvangen voor tentoonstellingsactiviteiten van het museum. Daar waar mogelijk heeft de gemeente medewerking verleend aan bruikleenverzoeken van het museum met betrekking tot objecten uit de gemeentelijke collectie. In 2018 is gestart met de voorbereidingen voor nieuw subsidiebeleid vanaf 2020, hierin is het museum meegenomen.

Taakveld: 5.5 Cultureel erfgoed

Wat waren we van plan ?

Koesteren van het tastbare historische karakter van ons dorp waarbij onze monumenten onderdeel blijven van het dagelijks leven.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Realiseren van het uitvoeringsprogramma voor cultureel erfgoed en archeologie;

Stimuleren en faciliteren dat erfgoed als inspiratiebron, katalysator en toetssteen in een vroegtijdig stadium bij ontwikkelingen wordt betrokken;

Stimuleren en faciliteren van projecten, die kennis- en draagvlak over erfgoed bevorderen (Canon);

Stimuleren van samenwerking met partners, waaronder het vrijwilligerswerk.

Als onderdeel van de uitvoering van de Toekomstvisie en de Erfgoednota is in samenwerking het Lokaal Erfgoedplatform dit najaar website Canon van Voorschoten gelanceerd. Daarbij zijn de eerste drie tijdvakken gepresenteerd. De voorbereidingen voor de volgende tijdvakken zijn in gang gezet.

Ook dit jaar is doorgegaan met de actualisering van de erfgoedlijsten. Dit heeft geresulteerd in een onherroepelijke aanwijzing, waarmee per 31-12-2018 het aantal gemeentelijke monument 92 bedraagt. Voor zeven potentiële gemeentelijke monumenten is de procedure gestart en voor een tiental bestaande objecten heeft een actualisering plaatsgevonden. De aanwijzingsprocedure van de Moeder Godskerk kon niet worden afgerond, omdat het herbestemmingsonderzoek nog niet is afgerond.

Met financiële steun van de provinciale erfgoedlijnen Landgoederen is in samenwerking met de gemeente

Wassenaar de eerste fase van het project van Frederiks parkenroute (Umfahrungsweg) afgerond. Met een factsheet en een website is het belang en de betekenis van de nalatenschap van prins Frederik voor beide gemeenten in kaart gebracht. Tijdens een publieksbijeenkomst zijn de economische, recreatieve en educatieve mogelijkheden verzameld om deze kennis beter te benutten en beleefbaar te maken.

De Open Monumentendag 2018 is bijzonder goed verlopen met in totaal zo'n 6.400 bezoekers. Dat is 30% meer dan vorig jaar en iets meer dan 2014 en 2016. De topper dit jaar was Huize Bijdorp met meer dan 1.000 bezoekers.

Met steun van de provincie Zuid-Holland en in samenwerking met de gemeenten Wassenaar, Leidschendam-Voorburg, Den Haag, Vlaarding en Dordrecht is een project uitgevoerd om het publieksbereik voor archeologie te vergroten. Gerealiseerd zijn een educatief project, workshops 'geo-archeo labs' en een tentoonstelling.

Ter voorbereiding van het nominatiedossier van de Limes als (Unesco)Werelderfgoed is nader onderzoek gedaan naar het verloop van het Kanaal van Corbulo. Daarvoor is op een aantal plaatsen waar het kanaal werd vermoed, onderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn waardevolle vondsten gedaan, die de aanwezigheid van het kanaal in de ondergrond bevestigen. Het bestuurlijk overlegplatform heeft deze vondsten en het in kaart gebrachte tracé benut voor het bekrachtigen van de nominatie.

Taakveld: 5.6 Media

Wat waren we van plan ?

Een ondernemende, betaalbare bibliotheek voor alle inwoners met, waar mogelijk, differentiatie op het gebied van financieringsbronnen, activiteiten en samenwerkingspartners

Een vitaal cultureel centrum

Een lokale omroep met een lokaal toereikend media-aanbod voor de inwoners van Voorschoten

Hoe hebben we dat gedaan ?

Nieuwe afspraken met de bibliotheek

Communiceren rondom culturele voorzieningen en evenementen

Voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor bekostiging van lokale omroepactiviteiten

Nieuwe afspraken met de bibliotheek

In 2018 ontving de bibliotheek subsidie voor de uitvoering van haar activiteiten. De bibliotheek heeft haar netwerk op verschillende terreinen, waaronder ook het sociaal domein. De bibliotheek draagt met haar activiteiten, waaronder de activiteiten gericht op bestrijding van laaggeletterdheid en digibetisme, bij aan het bevorderen van zelfredzaamheid, participatie en preventie. Tussen de gemeente en de bibliotheek heeft regelmatig overleg plaatsgevonden, waarbij informatie en afspraken worden gedeeld. In het coalitieakkoord 2018-2022 is de wens uitgesproken tot integratie van de bibliotheek en delen van activiteiten die in het Cultureel Centrum (Prinses Marijkelaan 4) worden gefaciliteerd. Onderzoek hiernaar is gestart in 2018. De Bibliotheek Voorschoten Wassenaar onderhield het Cultuur Informatiepunt Voorschoten Wassenaar, een

website waarop culturele organisaties hun activiteiten aanbod kunnen plaatsen.

Voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor bekostiging van lokale omroepactiviteiten

In 2018 heeft het Commissariaat voor de Media (na advies van de gemeenteraad) opnieuw een lokale omroepinstelling aangewezen die omroepactiviteiten voor Voorschoten verzorgt. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht deze activiteiten te bekostigen.

Taakveld: 5.7 Openbaar groen,(openlucht)recreatie

Wat waren we van plan ?

Betrekken van bewoners bij het onderhoud van het openbaar groen;

Het met partners vitaal en authentiek houden van het buitengebied Duin Horst en Weide;

Herstellen van het als rijksmonument beschermde gemeentelijk deel van het park Ter Wadding.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Samen met bewoners invulling geven aan adoptiegroen;

Uitvoeren Meerjaren-programma Duin Horst & Weide;

Afronden van herstel gemeentelijk deel park historische buitenplaats Ter Wadding;

Deelname aan thema's binnen het Nationaal Park Hollandse Duinen.

Participatie in het beheer van het openbaar groen gebeurt in Voorschoten onder de naam Meedoen met groen. In totaal zijn er in 2018 zeven initiatieven voor het adopteren van groen gerealiseerd, waaronder de Noortheijstraat en Ferdinand Bollaan. Ook is in 2018 de eerste zitbank gesponsord door bewoners.

In 2018 is uitvoering gegeven aan het Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide door uitvoeren van projecten (voorbereiding van ecologische en recreatieve projecten, waaronder kunstuitingen in de tunnel onder de Kniplaan en de tunnel onder de spoorlijn leiden Den Haag, ecologische maatregelen langs de Kniplaan). Een deel van deze projecten is uitgevoerd binnen het kader van het samenwerkingsverband Leidse Ommelanden.

Het herstel van het historische park Ter Wadding is begin 2018 afgerond. Tijdens een feestelijke bijeenkomst met buurtbewoners vond de officiële heropening park plaats. Onderdeel daarvan was een presentatie van een publicatie over het park met doe-activiteiten voor de jeugd.

In 2018 is binnen Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD) gewerkt aan het leggen van een stevige organisatorische basis. Dit heeft geresulteerd in een werkorganisatie bestaande uit Dunea, Staatsbosbeheer en de provincie Zuid-Holland. Het in 2017 opgestelde ambitiesdocument is in 2018 uitgewerkt tot een Uitvoeringsprogramma 2019-2021. Dit is de basis voor de projecten die vanaf 2019 door de werkorganisatie

NPHD en de verschillende partners opgepakt gaan worden.

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband Leidsche Ommelanden

Juridische vorm	Samenwerkingsverband
Vestigingsplaats	Leiden
Bestuur en toezicht	Stuurgroep Leidsche Ommelanden met daarin wethouders van acht deelnemende gemeenten en een vertegenwoordiger namens de samenwerkende Agrarische natuurverenigingen.
Doelstelling	Toekomstbestendige kwaliteitsimpuls voor behoud en toegankelijk maken van het landschap in de Leidse regio. Deelnemende gemeenten voeren projecten uit op het gebied van recreatie en biodiversiteit.
Bestuurlijk belang	Voor Voorschoten neemt de portefeuillehouder Natuur en Landschap deel aan het overleg.

Samenwerkingsverband Landschapstafel Duin, Horst en Weide

Juridische vorm	Samenwerkingsverband
Vestigingsplaats	Leischendam-Voorburg (Financiën zijn hier ondergebracht)
Bestuur en toezicht	De Landschapstafel is de bestuurlijke samenwerking van 6 gemeenten (Den Haag, Leiden, Leidschendam-Voorburg, Voorschoten, Wassenaar en Zoetermeer), maatschappelijke organisaties en ondernemers. Elke gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn eigen projecten.
Doelstelling	Behoud en ontwikkeling van de kwaliteiten van Duin Horst & Weide, gericht op waarborgen van authenticiteit, versterken van de vitaliteit en het vergroten van de leefbaarheid. Er is een gemeenschappelijk uitvoeringsprogramma, het Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide. De provincie Zuid-Holland heeft 50% cofinanciering toegezegd voor uitvoering van het programma.
Bestuurlijk belang	Voor Voorschoten neemt de portefeuillehouder Natuur en Landschap deel aan het overleg.

Verbonden partijen

Tabel 18

Verbonden Partij/ Samenwerkingsverband	Taakveld
Leidsche Ommelanden	5.7 Openbaar groen, (openlucht)recreatie
Landschapstafel Duin, Horst en Weide	5.7 Openbaar groen, (openlucht)recreatie

De doelstelling is het buitengebied Duin Horst en Weide met partners vitaal en authentiek houden. In 2017 is uitvoering gegeven aan het meerjarenprogramma Duin Horst & Weide door uitvoeren van projecten (aanleg recreatiepaden, voorbereiding van ecologische en recreatieve projecten). Een deel van deze projecten is uitgevoerd binnen het kader van het samenwerkingsverband Leidse Ommelanden.

Programma 5: Wat heeft het gekost

Tabel 19

P5 Sport, cultuur en recreatie bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2018 primair	Begroting 2018 actueel	Rekening 2018
5.1 Sportbeleid en activering	Baten	0	0	0
	Lasten	-159	-158	-156
	Saldo	-159	-158	-156
5.2 Sportaccommodaties	Baten	68	51	153
	Lasten	-1.238	-1.253	-1.516
	Saldo	-1.171	-1.202	-1.362
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	Baten	20	23	25
	Lasten	-394	-376	-338
	Saldo	-374	-352	-312
5.4 Musea	Baten	0	0	0
	Lasten	-12	-12	-12
	Saldo	-12	-12	-12
5.5 Cultureel erfgoed	Baten	30	23	28
	Lasten	-234	-245	-198
	Saldo	-204	-222	-170
5.6 Media	Baten	18	18	18
	Lasten	-399	-405	-388
	Saldo	-381	-387	-370
5.7 Openbaar groen,(openlucht)recreatie	Baten	194	583	277
	Lasten	-2.819	-3.209	-2.663
	Saldo	-2.626	-2.626	-2.386
Totaal baten		330	698	502
Totaal lasten		-5.255	-5.658	-5.272
Saldo van baten en lasten		-4.926	-4.960	-4.769
Onttrekking reserves		49	22	22
Toevoeging reserves		-92	-92	-92
Mutaties reserves		-43	-70	-70
Programma resultaat		-4.969	-5.030	-4.839

P6 Sociaal Domein

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken?"

Inwoners zijn zelfredzaam en kunnen zo lang mogelijk de regie over hun eigen leven houden;

Inwoners groeien gezond en veilig op en kunnen zich maximaal ontwikkelen;

Voorschoten is veilig en er is sociale cohesie;

Er is een duurzaam systeem voor zorg en ondersteuning. De ondersteuning vindt dicht bij huis plaats;

Inwoners die hulp nodig hebben, krijgen de juiste ondersteuning op tijd.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Wat waren we van plan ?

Bewoners zijn zelfredzaam en houden zo lang mogelijk regie over hun eigen leven;

Inwoners groeien gezond en veilig op en kunnen zich maximaal ontwikkelen;

Voorschoten is veilig en er is sociale cohesie.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Invoeren omgevingswet

Bieden van laagdrempelige preventieve zorg en ondersteuning

Uitvoeren wijkbeleid

Uitvoeren prestatieafspraken jeugd- en jongerenwerk

Nauwe samenwerking met brede welzijnsorganisatie/ Een sterk vrijwilligersveld

Uitvoeren agenda 22 (VN verdrag voor rechten van mensen met een beperking)

Vorm geven aan één participatieraad/Adviesraad sociaal domein

Uitvoeren volwasseneducatie

Algemeen

In 2018 is gewerkt aan de acties zoals in de begroting voorgesteld. De acties en werkzaamheden zijn erop gericht om de transformatie van het Sociaal Domein in gang te brengen en te houden en kennen daarmee een doorlooptijd die langer is dan 1 jaar. Voorbeelden van concrete resultaten die in 2018 geboekt zijn op het gebied van Samenkracht en Burgerparticipatie zijn: opening van de Odensehuiskamer, de werkgroep Langer thuis wonen is opgestart en samen met het Platform Gehandicaptenbeleid Voorschoten is gewerkt aan aanvullingen op het Bouwbesluit om bij nieuwbouw meer bewustwording van toegankelijkheid te genereren.

Project 'Langer thuis wonen'

In 2018 is in samenwerking met Vilans (een landelijke organisatie die onder andere onderzoek doet naar dementie) een knelpuntenanalyse gemaakt door na te gaan wat er goed gaat in Voorschoten en wat verbeterd moet worden. In 2019 wordt een plan van aanpak opgesteld, waarin beschreven wordt hoe de verbeterpunten worden aangepakt. Hierbij wordt nadrukkelijk samengewerkt met de vereniging van zorgondernemers (in oprichting).

Doorontwikkelen Brede Welzijnsorganisatie

Zoals in het coalitieakkoord is aangegeven wil de gemeente Voorschoten toe naar een brede welzijnsorganisatie en deze ontwikkeling moet gereed zijn per 1 januari 2020. In het coalitieakkoord 2018 – 2022 'Duurzaam vooruitstrevend' staan de ambities van het nieuwe college met betrekking tot de nieuwe welzijnsorganisatie beschreven: één lokale brede welzijnsorganisatie met één voordeur, één loket en één telefoonnummer.

Om uitvoering te kunnen geven aan de wijze waarop verantwoordelijkheden en taken in de toekomst door een brede welzijnsorganisatie uitgevoerd kunnen worden, zijn ingrijpende wijzigingen nodig in de wijze waarop de gemeente nu haar ondersteuning heeft geregeld. Dit gaat om veranderingen op het gebied van financiering en sturing, dienstverlening en samenwerking met andere organisaties.

Organiseren van laagdrempelige preventieve zorg en ondersteuning voor alle inwoners van Voorschoten

Er wordt in samenwerking met de partners in het sociaal domein, conform het coalitieakkoord, invulling gegeven aan een passend preventief aanbod en het verbinden van diverse soorten van ondersteuning (0de en 1ste lijns ondersteuning). Een voorwaarde hiervoor is het hebben van een goed zicht op de problematiek op wijkniveau en op het aanbod van maatwerk naar collectief (preventief). Er wordt met nadruk afgestemd met het traject van de doorontwikkeling van de brede welzijnsorganisatie.

Sturen op de prestatieafspraken met jeugd- en jongerenwerk

Jeugd- en Jongerenwerk richt zich in Voorschoten op de terreinen voorlichting en informatie, accommodatie gebonden jongerenwerk, ambulant Jongerenwerk, coaching en participatie door middel van projecten in samenwerking met ketenpartners. Jongerenwerk speelt samen met de politie een rol in de aanpak van overlast en is betrokken bij de heroriëntatie op het gebruik van hangplekken. In het prestatiedocument zijn de door de gemeente Voorschoten beoogde effecten gekoppeld aan resultaten, doelen en prestatie indicatoren.

Uitvoeren wijkbeleid

In aansluiting op de doelen en effecten in het Beleidsplan Sociaal Domein 2018 – 2021 gaat de gemeente actief aan de slag om het wijkbeleid te verstevigen. In de samenleving is de afgelopen jaren veel veranderd en dat heeft zijn uitwerking op de wijze waarop de gemeente invulling wil geven aan haar wijkbeleid. Ooit lag de focus op het betrekken van inwoners bij vraagstukken in de openbare ruimte. Het klassieke 'schoon, heel en veilig'. De laatste jaren is een verschuiving op gang gekomen en is een bijdrage aan de sociale cohesie een belangrijke factor geworden. Het is de wens om de komende jaren te komen tot een pro-actieve wijkaanpak, waarin de regisserende, faciliterende en stimulerende rol van de gemeente rondom vraagstukken gestalte krijgt.

Taakveld: 6.2 Wijkteams

Wat waren we van plan ?

Eén huishouden, één plan, één regisseur;

Toegang tot ondersteuning is laagdrempelig, lokaal en integraal georganiseerd;

Een integrale aanpak van 0 -100 jarigen door te verbinden tussen jeugd, Wmo en participatie.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Bieden van één loketfunctie

Integraal werken volgens principe van: 1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur

Uitvoeren beleidsplan Sociaal Domein en handavingsplan 3D

Het Informatiepunt Welzijn, Werk en Zorg is dagelijks van 8.30 tot 12 uur beschikbaar voor alle vragen op deze terreinen.

Uitvoeren beleidsplan Sociaal Domein

Het beleidsplan Sociaal Domein is vastgesteld. In het kader van het beleidsplan is in een aantal werkgroepen verder gewerkt aan de volgende thema's: eenzaamheid, statushouders, armoede, toegankelijkheid, langer thuis wonen, multi-probleem gezinnen en jongerenparticipatie. In deze werkgroepen werken inwoners en maatschappelijke partners samen met de gemeente om de in het beleidsplan gestelde doelen te bereiken.

Taakveld: 6.3 Inkomensregelingen

Wat waren we van plan ?

Zorgen voor financiële zelfredzaamheid door het geven van inkomensondersteuning aan wie dat nodig heeft, waarbij speciale aandacht uitgaat naar ondersteuning van minima.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Uitvoeren diverse plannen van aanpak;

Verstrekken uitkeringen.

Uitvoeren diverse plannen van aanpak

Op basis van de evaluatie in 2017 is in 2018 verder uitvoering geven aan het geoptimaliseerde Plan van aanpak arbeidsmarktoffensief en het Plan van aanpak jeugdwerkgelegenheid 2015-2018. Tevens is nieuw arbeidsmarktbeleid voor de periode vanaf 2019 geformuleerd. Hier wordt de focus gelegd op onder andere handhaving, werkgeversdienstverlening en jeugdwerkgelegenheid met als doel om meer uitstroom naar werk te realiseren en het tekort op de BUIG terug te dringen.

Om statushouders goed en effectief te kunnen laten integreren is uitvoering gegeven aan het integraal plan van aanpak integratie en participatie statushouders.

Gevoed door landelijke ontwikkelingen, de resultaten van diverse onderzoeken en de sociale conferentie in 2017 is het minimabeleid aangescherpt. Binnen het minimabeleid is gekeken naar een herprioritering van de aanwezige middelen. Dit heeft geresulteerd het nieuwe minimabeleidsplan.

Inzet is dat het bereik van voorzieningen toeneemt onder meer door het stimuleren van initiatieven van maatschappelijke partners, meer aandacht vragen voor voorliggende voorzieningen, goede informatieverstrekking over inkomensregelingen en een goede verwijzing naar organisaties.

Verstrekken uitkeringen

Gedurende de begeleiding naar financiële zelfredzaamheid en participatie in de samenleving zijn als laatste vangnet uitkeringen verstrekt.

Beleidsindicatoren

Tabel 20

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
				2017	2018	2018
23	Kinderen in uitkeringsgezin%	kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	3,2	3,5	
27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	229	220	

De economie is verder aangetrokken. Dit blijkt landelijk uit een dalend aantal werklozen en een stijgend aantal banen en vacatures. Het aantal personen met een bijstandsuitkering steeg tot halverwege 2018 wel licht; dit komt doordat de aantrekkende economie weliswaar meer banen oplevert, maar dat de doelgroep met een participatiewet uitkering nog niet voldoende in staat is om deze banen in te vullen. Eind 2018 zal het aantal personen in een bijstandssituatie zijn teruggelopen, het exacte CBS-cijfer is nog niet bekend. Het nieuwe plan van aanpak arbeidsmarktoffensief vanaf 2019 richt zich met name op deze problematiek, er wordt gestreefd naar een daling van het aantal personen met een uitkering in 2019. Doelgroepen die hiermee richting werk moeten worden begeleid bestaan uit personen die ouder zijn, langer in een uitkeringssituatie verkeren en statushouders.

Taakveld: 6.4 Begeleide participatie

Wat waren we van plan ?

Iedereen die kan werken werkt, of levert een bijdrage naar vermogen;

Ondersteunen van werkgevers in de gemeente om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Uitvoeren wettelijke taken op grond van de WSW voor de oude doelgroep;

Uitvoeren wettelijke taak tot tegenprestatie;

Maatwerk op grond van Beschut werk in het kader van de Participatie wet voor de nieuwe doelgroep.

Uitvoeren wettelijke taken op grond van de WSW voor de oude doelgroep

De Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) is met de invoering van de Participatiewet in 2015 komen te vervallen. Om continuïteit van ondersteuning en ontwikkeling te borgen is de afspraak gemaakt dat de 'oude doelgroep' die gebruik maakt van de voorzieningen onder de Wsw dat mag blijven doen, voor de gemeente Voorschoten gaat het om ongeveer 55 personen. Daartoe is een overeenkomst gesloten met De Zijl Bedrijven (DZB).

Maatwerk op grond van Beschut werk in het kader van de Participatiewet voor de nieuwe doelgroep

Werk is niet alleen van belang om in het eigen levensonderhoud te voorzien, maar draagt ook bij aan persoonlijke ontwikkeling, maatschappelijke betrokkenheid en sociale contacten. Doel is om zoveel mogelijk mensen te bemiddelen naar een betaalde baan (voor zover deze in voldoende mate aanwezig zijn voor deze doelgroep). Daarbij is er extra aandacht voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daar waar (betaalde) arbeid op een reguliere werkplek (nog) niet tot de mogelijkheden behoort, wordt een passend alternatief geboden, zodat inwoners meedoen en kans krijgen zich te ontwikkelen.

Denk hierbij aan beschut werk en maatschappelijke participatie door inzet van de tegenprestatie.

Voor nieuw beschut werk zijn in 2018 2 plekken gerealiseerd. Voor het meerjarenbeeld wordt rekening gehouden met een stijging van één plek per jaar.

Taakveld: 6.5 Arbeidsparticipatie

Wat waren we van plan ?

Iedereen die kan werken werkt, of levert een bijdrage naar vermogen;

Door middel van werkervaring, opleiding en/of begeleiding, de belemmeringen bij het verkrijgen van werk verkleinen waarbij uitgegaan wordt van de mogelijkheden en talenten van mensen.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Bieden en organiseren van re-integratieactiviteiten gericht op individuen en groepen;

Onderhouden contacten met werkgevers;

Actieve rol op de regionale arbeidsmarkt;

Uitvoeren het Plan van Aanpak
Jeugdwerkgelegenheid 2015-2018;

Lokale invulling werkgeversbenadering volgens
Sociaal Economische agenda.

Bieden en organiseren van re-integratie-activiteiten gericht op individuen en groepen

De re-integratieactiviteiten zijn gericht ingezet op basis van afstand tot de arbeidsmarkt. De lokale werkgeversbenadering is voortgezet in het kader van het Plan van Aanpak Arbeidsmarktoffensief. Lokaal accountmanagement zorgt verder voor verbinding tussen economie en Werk en Inkomen.

Uitvoeren Plan van aanpak jeugdwerkgelegenheid 2015-2018

Deze heeft zich in 2018 meer gericht op: meer jongeren aan het werk, eruit halen wat erin zit, alle jongeren in beeld, samen verantwoordelijk en structurele Jongerenvertegenwoordiging.

Beleidsindicatoren

Tabel 21

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
				2017	2018	2018
21	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA	406,2	400	
24	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	68,2%	69	
26	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	0,8%	1	
28	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS	411	204	

De economie is ten opzichte van 2017 nog verder aangetrokken. Dit blijkt uit een dalend aantal werklozen en een stijgend aantal banen. Het lopende re-integratiebeleid voorziet in het begeleiden van personen naar werk door het actief koppelen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Dergelijke inspanningen worden vastgelegd en verantwoord door het opvoeren van een re-integratievoorziening, deze waarde ligt hoger dan de streefwaarde.

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband Gezamenlijke afdeling werk en inkomen

Juridische vorm	Samenwerking op basis van een overeenkomst
Vestigingsplaats	Leidschendam-Voorburg
Bestuur en toezicht	Het samenwerkingsverband heeft geen eigen bestuur waarin bestuurders van de gemeenten zitting hebben.
Doelstelling	Per 1 januari 2012 zijn de gemeenten Voorschoten, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar een samenwerkingsovereenkomst aangegaan om de werkzaamheden en dienstverlening op het gebied van Werk en Inkomen door de gemeente Leidschendam-Voorburg te laten verzorgen. De samenwerking is per 1 juli 2017 in een geactualiseerde overeenkomst voortgezet.
Bestuurlijk belang	Bestuurlijke besluiten rond Werk en Inkomen worden separaat in de respectievelijke gemeenten genomen. De samenwerkingsovereenkomst kent een bestuurlijk overleg W&I. Aan dit overleg neemt deel de Portefeuillehouder Werk en Inkomen.

Taakveld: 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Wat waren we van plan ?

Mensen kunnen zo lang mogelijk thuis blijven wonen.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Verstrekken maatwerkvoorzieningen

Verstrekken maatwerkvoorzieningen

In 2018 zijn de rolstoelvoorzieningen en een deel van de vervoersvoorzieningen/hulpmiddelen opnieuw aanbesteed. Verder is het callcenter van de regiotaxi Haaglanden opnieuw aanbesteed. Het nieuwe contract zal in maart 2019 ingaan. Dit heeft geleid c.q. zal leiden tot betere service voor de inwoners.

Het aantal indicaties voor rolstoelen is in 2018 afgenomen, het aantal indicaties voor woningaanpassingen is in diezelfde periode toegenomen. Het aantal indicaties voor vervoersvoorzieningen was in 2017 en 2018 ongeveer gelijk.

Taakveld: 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Wat waren we van plan ?

Er is een duurzaam systeem voor zorg en ondersteuning;

Zorg en ondersteuning vinden dicht bij huis plaats.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Uitvoeren beleidsplan Schuldhulpverlening 2017 t/m 2020

Verstrekken maatwerk dienstverlening
Afstemming, onderzoek & samenwerking in de regio

Vorbereiden op nieuwe taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Uitvoeren beleidsplan Schuldhulpverlening 2017-2020

In 2018 is gewerkt aan de acties zoals in de begroting voorgesteld om inwoners met schuldenproblematiek te ondersteunen.

Verstrekken maatwerk dienstverlening

In 2018 is de Odensehuiskamer geopend, waar inwoners met geheugenproblemen en hun mantelzorgers terecht kunnen voor informatie, ondersteuning en dagbesteding.

Met het netwerk uit de pilot Ontwikkelen en Onderzoeken wordt gewerkt aan een boodschappenservice en wordt een lunch georganiseerd voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel.

De voorbereidingen voor de invoering van het abonnementstarief Wmo per 1 januari 2019 zijn getroffen.

Vorbereiden op nieuwe taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Samen met de Leidse regio worden pilots ingericht als voorbereiding op de decentralisatie van beschermd wonen.

Beleidsindicatoren

Tabel 22

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
				2017	2018	2018
32	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	470	480	460

Het totaal aantal inwoners dat gebruik maakt van een Wmo voorziening is licht gedaald. Het aantal inwoners dat gebruik maakt van begeleiding en huishoudelijke ondersteuning is licht gestegen ten opzichte van 2017.

Taakveld: 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Wat waren we van plan ?

Jeugdigen groeien gezond en veilig op en kunnen zich optimaal ontwikkelen in hun eigen omgeving.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Uitvoeren prestatieafspraken Jeugd en Jongerenwerk

Realiseren van een breed scala aan jeugdhulpvoorzieningen

Lokaal uitvoeren van innovatieagenda Haaglanden

Realiseren van een breed scala aan jeugdhulpvoorzieningen

Een aanbesteding jeugdhulp 2018 is uitgevoerd en er zijn een groot aantal jeugdhulpaanbieders gecontracteerd. Binnen het CJG Voorschoten zijn Cardea en Curium gecontracteerd voor het leveren van intensieve ambulante gezinsbegeleiding. Hiermee is lokaal en laagdrempelig ambulante jeugdhulp beschikbaar.

Beleidsindicatoren

Tabel 23

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
				2017	2018	2018
29	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	11,5	11	

Het absolute aantal jeugdigen in jeugdhulp is toegenomen (volume). Jeugdigen/gezinnen uit Voorschoten weten de toegang tot jeugdhulpvoorzieningen steeds beter te vinden. Dit wordt veroorzaakt door de overgang van cliënten uit de Wet langdurige zorg naar de Jeugdwet, waarvoor de verantwoordelijkheid bij de gemeente ligt. Jeugdhulp is een open einde regeling en aantallen jeugdigen in jeugdhulp en kosten van trajecten kunnen variëren.

Een afname van het aantal jeugdigen in de jeugdhulp door preventieve maatregelen wordt nagestreefd, maar op korte termijn is dit echter niet de verwachting.

Taakveld: 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Wat waren we van plan ?

In onveilige en niet-zelfredzame situaties zorgen voor passende ondersteuning en opvang.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Optimaliseren werkwijze Veilig Thuis

Beleggen crisisdienst 0-100 jaar

Optimaliseren werkwijze Veilig Thuis

Veilig Thuis Hollands Midden, onderdeel van RDOG/GGD Hollands Midden, heeft gewerkt aan verbetering van de afhandeling van alle binnengekomen meldingen. Er is daarbij gewerkt aan plannen omtrent aanscherping Meldcode; uitbreiding bevoegdheden Veilig Thuis in adviesfase; introductie radarfunctie: versterking monitoring en regie op veiligheid. (Dat zal in 2019 voortgezet/nader vorm gegeven worden.)

Beleggen crisisdienst 0-100 jaar

De doorontwikkeling van de crisisdienst 0-100 jaar is gezien de beoogde invoering van het resultaatgerichte stelsel per 2020 voorlopig uitgesteld.

Taakveld: 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Wat waren we van plan ?

In onveilige en niet-zelfredzame situaties zorgen voor passende ondersteuning en opvang van jeugdigen.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Optimaliseren werkwijze Veilig thuis

Optimaliseren werkwijzen rondom vrijwillig en het gedwongen kader

Beleggen crisisdienst 0-100 jaar

Toelichting

Er wordt nauw samengewerkt tussen Veilig Thuis en het lokale jeugdteam via het Veilig Verder Team.

De regionale samenwerkingsprotocollen met de Raad van de Kinderbescherming, de Gecertificeerde Instellingen en het Crisisinterventieteam worden periodiek geactualiseerd.

De doorontwikkeling van de crisisdienst 0-100 jaar is gezien de beoogde invoering van het resultaatgerichte stelsel per 2020 voorlopig uitgesteld.

Beleidsindicatoren

Tabel 24

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
22	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	1,03	1	
30	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,5	0,5	0,5
31	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0	0	0

Over het percentage jeugd voor de rechter valt dit jaar niets te zeggen. Deze cijfers komen uit de Kinderen in Tel rapporten die één keer per twee jaar uitkomen. In 2019 komen nieuwe cijfers.

Zowel het percentage als het absolute aantal jongeren met een jeugdbeschermingsmaatregel is de afgelopen jaren laag en stabiel. De werkprocessen rond de toegang tot het gedwongen kader jeugdhulp zijn de afgelopen jaren uitgekristalliseerd en beter afgestemd.

Het percentage jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel is de afgelopen jaren relatief en absoluut laag en stabiel. De werkprocessen rond de toegang tot het gedwongen kader jeugdhulp zijn de afgelopen jaren uitgekristalliseerd.

Verbonden partijen

Tabel 25

Verbonden Partij/ Samenwerkingsverband	Taakveld
Gemeenschappelijke regeling Inkoopbureau H-10	6.72 Maatwerk dienstverlening 18- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-
Gemeenschappelijke regeling Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie 6.2 Wijkteams 6.71 Maatwerk dienstverlening 18+ 6.72 Maatwerk dienstverlening 18- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ 6.82 Geëscaleerde zorg 18-
Gezamenlijke afdeling werk en inkomen	6.3 Wijkteams 6.3 Inkomensregelingen 6.3 Begeleide participatie 6.3 Arbeidsparticipatie 6.3 Maatwerk dienstverlening 18+ 6.3 Maatwerk dienstverlening 18-

Programma 6: Wat heeft het gekost

Tabel 26

P6 Sociaal Domein bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2018 primair	Begroting 2018 actueel	Rekening 2018
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	168	288	289
	Lasten	-1.801	-1.938	-973
	Saldo	-1.632	-1.650	-685
6.2 Wijkteams	Baten	0	8	5
	Lasten	-528	-499	-365
	Saldo	-528	-492	-360
6.3 Inkomensregelingen	Baten	4.722	4.965	5.024
	Lasten	-6.140	-6.717	-6.626
	Saldo	-1.419	-1.752	-1.602
6.4 Begeleide participatie	Baten	0	0	0
	Lasten	-232	-233	-163
	Saldo	-232	-233	-163
6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	90	10	4
	Lasten	-1.281	-1.456	-1.140
	Saldo	-1.191	-1.446	-1.136
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	0	0	6
	Lasten	-1.289	-1.146	-1.222
	Saldo	-1.289	-1.146	-1.216
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	413	363	340
	Lasten	-1.999	-2.180	-2.158
	Saldo	-1.586	-1.817	-1.818
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Baten	0	3	2
	Lasten	-3.605	-3.632	-4.283
	Saldo	-3.605	-3.629	-4.282
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Baten	0	8	11
	Lasten	-173	-161	-87
	Saldo	-173	-153	-76
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Baten	0	0	0
	Lasten	-837	-839	-1.271
	Saldo	-837	-839	-1.271
Totaal baten		5.393	5.646	5.681
Totaal lasten		-17.885	-18.803	-18.288
Saldo van baten en lasten		-12.491	-13.158	-12.607
Onttrekking reserves		315	466	194
Toevoeging reserves		0	0	0
Mutaties reserves		315	466	194
Programma resultaat		-12.176	-12.692	-12.414

P7 Volksgezondheid en milieu

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Inwoners zijn zich bewust van hun gezondheid en de effecten van een gezonde leefstijl

Een aantrekkelijk groen woon-, werk- en leefklimaat tegen zo laag mogelijke kosten (sober onderhoud)

Vermindering van de hoeveelheid restafval

Een duurzame leefomgeving en versterking van de milieukwaliteiten van de leefomgeving

Voorschoten creëert een gezonde leefomgeving voor haar inwoners

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 7.1 Volksgezondheid

Wat waren we van plan ?

Een gezonde en veilige leefomgeving voor onze inwoners bevorderen en bewaken

We doen dit zoveel mogelijk in samen- werking met de regio

Hoe hebben we dat gedaan ?

Uitvoeren van Nota Lokaal Gezondheidsbeleid en Plan van aanpak preventie sociaal domein.

GGD (RDOG HM)

Begroting 2019 RDOG (GGD) HM is vastgesteld. Daarbij ging veel aandacht uit naar een solide GGD-begroting die niet meer zal leiden tot tussentijdse begrotingswijzigingen.

Maatschappelijke Zorg

In Leidse regio zijn de 5 gemeenten overeen gekomen te gaan samenwerken op het gebied van Maatschappelijke Zorg (waaronder geestelijke gezondheidszorg (GGZ), Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang, Aanpak verwarde personen).

Lokaal gezondheidsbeleid

Vorbereidingen getroffen met GGD over het op te stellen uitvoeringsprogramma lokaal gezondheidsbeleid. Dat wordt een onderdeel van het vastgestelde Beleidsplan Sociaal Domein Voorschoten. Dit uitvoeringsprogramma wordt in 2019 afgerond en ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband Gemeenschappelijke regeling GGZ subsidies

Juridische vorm

Vestigingsplaats

Bestuur en toezicht

Doelstelling

Bestuurlijk belang

Taakveld: 7.2 Riolering

Wat waren we van plan ?

Veilig en goed functionerend riool op basis van Europese, landelijke, provinciale en gemeentelijke regelgeving;

Uitvoering van het Verbreed Gemeentelijk Riolplan.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Het in regionaal verband opstellen van een verbreed gemeentelijk rioolplan;

Het reduceren van uitstoot vanuit het riool naar de waterwegen.

In 2018 zijn de rioleringswerkzaamheden voor Adegeest in beeld gebracht. In deze wijk zijn diverse onderhoudsopgaven en zijn er kansen om beleidsambities en duurzaamheidsopgaven te realiseren. In 2019 wordt de scope van dit project bepaald, de raad nader geïnformeerd en gestart met de integrale gebiedsgerichte aanpak. De rioolwerkzaamheden in de Bachlaan en Prins Bernhardlaan en de verbetermaatregelen bij Starrenburg zijn voorbereid en gaan in de eerste helft van 2019 in uitvoering.

In 2018 zijn scenariokeuzes voor het Integraal Waterketenplan (IWKP) in beeld gebracht en aan de raad voorgelegd. De raad heeft gekozen om op de onderwerpen instandhouding, wateroverlast op straat, grondwater en ecologie de huidige beleidslijn aan te houden. Met betrekking tot maatregelen om te komen tot een robuust stelsel is besloten om deze in beeld te brengen zodat hier een nadere afweging over gemaakt kan worden. Dit is opgenomen in het IWKP dat in het tweede kwartaal van 2019 aan de raad wordt aangeboden.

De samenwerking afvalwaterketen Rijnland is in 2018 gecontinueerd. Binnen dit samenwerkingsverband

worden kennis en ervaring uitgewisseld om de waterketen te optimaliseren.

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband Samenwerking Waterketen Regio Rijnland

Juridische vorm	Samenwerkingsverband van 28 gemeenten, drinkwaterbedrijven Dunea en Oasis en het Hoogheemraadschap van Rijnland.
Vestigingsplaats	Leiden
Bestuur en toezicht	De samenwerking kent drie bestuursorganen: • Bestuurlijk algemeen • Bestuurlijk Cluster • C-team, overkoepelend orgaan van voorzitters van de clusters (4 in totaal) en Rijnland
Doelstelling	Gezamenlijke zorg voor de gehele waterketen en krachten bundelen. • Realiseren van de kostenbesparingen in het beheer van de waterketen; • Verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering van de beheertaken en het innovatievermogen; • Verminderen van de personele kwetsbaarheid bij de uitvoering van de beheertaken. Vertrekpunt in de samenwerking is dat de bestaande taken en verantwoordelijkheden niet worden aangetast.
Bestuurlijk belang	Samenwerken versterkt de waterketen. Met dit uitgangspunt werken gemeenten, drinkwaterbedrijf Dunea en het hoogheemraadschap van Rijnland samen toe naar een waterketen en waterketenbeheer: • Van hoge constante kwaliteit; • Met een lage kwetsbaarheid; • Functionerend tegen zo laag mogelijke totaal maatschappelijke kosten. Met het structureel opzetten van samenwerking geven Rijnland en gemeenten invulling aan het Bestuursakkoord Water.

Taakveld: 7.3 Afval

Wat waren we van plan ?

Zorgen voor een schone leefomgeving waarbij het ingezamelde afval zowel milieutechnisch als economisch verantwoord wordt verwerkt.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Uitvoeren van het afvalbeleidsplan 2016-2020;

Verhoging van het afvalscheidingspercentage naar 75 % in 2020.

In 2018 zijn de werkzaamheden voor het plaatsen van de ondergrondse containers voorbereid en aanbesteed. In november is gestart met het plaatsen van de ondergrondse containers. In 2019 wordt de plaatsing van de ondergrondse containers afgerond en zullen de mini-containers restafval vervangen worden.

In het afvalbeleidsplan is de ambitie opgenomen om in 2018 een scheidingspercentage van 65% te realiseren. In 2018 is een afvalscheidingspercentage van 52% gerealiseerd. Dit is voor een deel te verklaren doordat de uitvoering van het afvalbeleidsplan is vertraagd. Enerzijds door het provinciaal toezicht in 2017 en anderzijds doordat de doorlooptijd is uitgelopen vanwege langere levertijden. Omdat de ondergrondse containers nog niet zijn gerealiseerd heeft er nog geen inzet plaatsgevonden op het gebied van handhaving en afvalcoaching. Vanaf 2019 zal er extra gehandhaafd worden op het aanbieden van afval.

Medio 2018 zou een tussentijdse evaluatie plaatsvinden over de voortgang en resultaten van het afvalbeleidsplan. Doordat nog niet alle maatregelen zijn uitgevoerd, is er nog geen inzicht over de effecten van de maatregelen. Wel is er een analyse uitgevoerd of er effecten zijn op het scheiden van afval. Uit deze analyse is gebleken dat de effecten tot nu toe minimaal zijn. In de eerste helft van 2019 wordt de tussentijdse evaluatie aan de commissie WRG gepresenteerd en voorstellen aan de gemeenteraad gedaan om het scheidingspercentage te verbeteren en de hoeveelheid restafval te verminderen.

Beleidsindicatoren

Tabel 27

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
				2017	2018	2018
33	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	231	200	210

Taakveld: 7.4 Milieubeheer

Wat waren we van plan ?

Zorgen voor een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving; "Voorschoten waardig" zodat onze gemeente in balans kan worden overgedragen aan de volgende generaties;

De doelstellingen uit het energie-akkoord voor openbare verlichting en verkeers-regelinstallaties worden nagestreefd.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Uitvoeren van milieubeschermdende wetten en regels op sobere en doelmatige wijze;

Samenwerken met regionale partners om meerwaarde te boeken in de beoogde energietransitie (energie-akkoord).

In het kader van het Energieakkoord Holland Rijnland 2017-2025 levert Voorschoten bijdragen aan de activiteiten van de vijf uitvoeringslijnen. De ambitie is om in 2050 een energie neutrale regio te zijn. In 2018 hebben raadsleden en stakeholders tijdens sub regionale ateliers verkend waar in de regio opwekking van wind- en zonne-energie mogelijk is. Onder begeleiding van het consortium CE Delft/APPM hebben regiogemeenten (ambtelijk) gewerkt aan de totstandkoming van concepten voor gemeentelijke transitievisies warmte. De uiteindelijke (door de raad vast te stellen) visie bevat een tijdspad voor het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. Na een met stakeholders uit te voeren verfijningsslag wordt duidelijk welke warmtetechnieken per wijk kansrijk zijn en in welke wijk(en) de transitie vóór 2030 kan starten. Samen met netbeheerder Liander heeft Voorschoten het initiatief genomen voor de totstandkoming van het convenant aardgasvrije nieuwbouw en bestaande bouw Holland Rijnland. Het convenant richt zich op een betere samenwerking tussen Liander en de partijen van het Energieakkoord Holland Rijnland bij het aardgasvrij maken van de warmtevoorziening.

Met de aanbidding van het ontwerp-actieplan geluid hebben wij in beeld gebracht welke opgave de gemeente heeft in het beschermen van geluidgevoelige objecten tegen omgevingslawaaï. Tevens is gestart met de voorbereiding van de wijkaanpak in Noord-Hofland, die particuliere woningeigenaren stimuleert om bijdragen te leveren aan energiebesparing en opwekking van duurzame energie. De ontwikkeling van een gemeentelijk milieubeleidsplan hebben wij, mede op basis van de door de vorige raad bepaalde kaders en uitgangspunten, hervat. Tevens is actieplan geluid op- en vastgesteld.

Beleidsindicatoren

Tabel 28

Nr. Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
			2017	2018	2018
34	Hernieuwbare elektriciteit %	RWS		-	

Anders dan bij de levering van gas en elektriciteit worden veel vormen van hernieuwbare energie niet bemeterd, bijvoorbeeld omdat opwekking en gebruik geheel of gedeeltelijk "achter de meter" plaatsvinden (zoals bij hernieuwbare elektriciteit). In de Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat worden daarom top-down inschattingen gemaakt. Hierbij worden nationale cijfers op basis van een verdeelsleutel gealloceerd over gemeenten. Deze cijfers komen doorgaans bijna twee jaar na afloop van een kalenderjaar beschikbaar. Het percentage hernieuwbare elektriciteit heeft zich volgens deze schattingen in Voorschoten ontwikkeld van 0,1% in 2011 naar 1,7% in 2016. Wanneer Voorschoten in 2030 energieneutraal wil zijn dient dit in 2030 100% te zijn.

Taakveld: 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat waren we van plan ?

Beheer en onderhoud gericht op de waardigheid van overledenen en bezoekers.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Onderhoud is gericht op de kwalitatieve instandhouding van de inrichting.

De begraafplaats Rosenburgh is op een basis kwaliteitsniveau onderhouden.

Verbonden partijen

Tabel 29

Verbonden Partij/ Samenwerkingsverband	Taakveld
Gemeenschappelijke regeling GGZ subsidies	7.1 Volksgezondheid
RDOG Hollands Midden	7.1 Volksgezondheid
Samenwerkingsverband Afvalwaterketen Rijnland	7.2 Riolering/Wate
Omgevingsdienst West-Holland	7.4 Milieu: legalisering, toezicht, handhaving

Programma 7: Wat heeft het gekost

P7 Volksgezondheid en milieu bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2018 primair	Begroting 2018 actueel	Rekening 2018
7.1 Volksgezondheid	Baten	0	28	17
	Lasten	-1.054	-1.307	-1.272
	Saldo	-1.054	-1.279	-1.254
7.2 Riolering	Baten	2.671	2.671	2.707
	Lasten	-1.629	-1.684	-1.996
	Saldo	1.041	987	712
7.3 Afval	Baten	3.284	3.625	3.765
	Lasten	-2.056	-2.411	-2.521
	Saldo	1.227	1.214	1.243
7.4 Milieubeheer	Baten	0	0	0
	Lasten	-421	-455	-455
	Saldo	-421	-455	-455
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	316	316	298
	Lasten	-269	-282	-279
	Saldo	47	34	19
Totaal baten		6.270	6.640	6.788
Totaal lasten		-5.430	-6.139	-6.522
Saldo van baten en lasten		840	501	266
Onttrekking reserves		0	41	34
Toevoeging reserves		0	0	0
Mutaties reserves		0	41	34
Programma resultaat		840	542	299

P8 Wonen en bouwen

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Er moet een goede balans zijn in het woningaanbod, daardoor kan Voorschoten verschillende doelgroepen aan zich binden. Ook bevordert de voldoende beschikbaarheid van woningen de doorstroming;

We willen het dorpse groene karakter behouden, de ruimtelijke opgave voor de komende jaren richt zich daarom op de instandhouding en het beheer van de ruimtelijke structuur van Voorschoten.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 8.1 Ruimtelijke ordening

Wat waren we van plan ?

Reguleren van de samenhang tussen de verschillende functies in het dorp en ontwikkelingen faciliteren die daar aan bijdragen.
Dit alles in goed overleg met de inwoners;

Behouden van de status van kwalitatief hoogwaardige groene woongemeente.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Uitwerken en uitvoeren plan van aanpak Omgevingswet.

Uitvoeren van de structuurvisie Voorschoten 2025 "Groen, veilig en betrokken".

Deelnemen aan relevante uitwerkingen van de regionale agenda omgevingsvisie 2040 "Hart van Holland".

Omgevingswet

2018 stond in het teken van de uitwerking van het plan van aanpak voor de implementatie van de Omgevingswet. Ter voorbereiding op invoering van de nieuwe wet zijn in 2018 de volgende activiteiten uitgevoerd: naast deelname aan de regionale agenda Hart van Holland is een analyse afgerond van de benodigde aanpassingen van de structuurvisie naar een omgevingsvisie én is de eerste stap naar een nieuw omgevingsplan: één bestemmingsplan voor Voorschoten. Gewerkt is aan de samenvoeging van de regelingen uit alle bestaande Voorschotense bestemmingsplannen. De juridische procedure voor één bestemmingsplan voor Voorschoten zal in 2019 starten.

Daarnaast is in 2018 veel inzet gepleegd op de pilot voor Segaar/Arsenaal. En dan met name op: welke lessen kunnen we trekken uit de pilot en hoe kunnen we het project verder brengen.

Tenslotte is organisatie breed gewerkt aan kennisverbreding, deelname aan diverse (regionale) leerkringen,

doorontwikkeling van integraal werken (het Integraal Afstemmingsoverleg) en deelname aan diverse werkgroepen van het programmaplan Omgevingswet.

Onder programma 0 Bestuur en ondersteuning kunt u meer terugvinden over het Programma invoering Omgevingswet.

Structuurvisie Voorschoten 2025

Bij het opstellen van de structuurvisie is al zoveel als mogelijk voorgesorteerd op de Omgevingswet, evenzo voor het uitvoeringsprogramma. Dit is bevestigd in een analyse van de structuurvisie die in 2018 is uitgevoerd in het licht van de Omgevingswet. De uitkomsten van de analyse in combinatie met de Programmavisie Invoering Omgevingswet zijn richtinggevend voor de aanpak en inhoud van de nog op te stellen omgevingsvisie.

Regionale agenda omgevingsvisie 2040 Hart van Holland

In 2017 is de regionale agenda vastgesteld door de deelnemende gemeenten en het hoogheemraadschap. De agenda benoemt opgaven die op onze regio afkomen en heeft tot doel de ruimtelijke ontwikkeling van de regio richting 2040 beter af te stemmen. Het gaat hierbij voornamelijk om de opgaven die grensoverschrijdend zijn of grensoverschrijdende effecten hebben. In 2018 is er gewerkt aan de uitwerking van verschillende thema's zoals "natuurlijke leefomgeving" met daarin de onderwerpen: water, groen, landschap, bodem en biodiversiteit en het thema "verstedelijking". Ook is er in 2018 een gezamenlijke bijeenkomst voor de gemeenteraden georganiseerd om de betrokken raden op de hoogte te brengen van de stand van zaken.

Projecten en procedures

Ten aanzien van lopende projecten en procedures is de volgende voortgang geboekt:

Starrenburg III: Op 20 maart 2018 heeft het college het Ontwikkelingsdocument Starrenburg III vastgesteld. In dit document staan de onderdelen die voor de gemeente van extra belang zijn bij de toekomstige nieuwe woonwijk aan de zuidkant van Voorschoten. Aan de hand van dit ontwikkelingsdocument zal de gemeente de plannen van de drie ontwikkelaars beoordelen.

Beresteijn: Eind 2018 is het ontwerp bestemmingsplan en het ontwerpbesluit voor een omgevingsvergunning vastgesteld en vrijgegeven voor de inspraak. De tervisielegging loopt door in 2019.

Intratuin: Medio 2018 heeft de raad een besluit genomen over het ontwerp van de Leidseweg Noord. In het verlengde daarvan is met de eigenaar/ontwikkelaar onderhandeld over een goede ontsluiting in het noorden van Voorschoten over het terrein voor rekening van de ontwikkelaar. Deze onderhandelingen krijgen een vervolg in 2019.

Segaar/Arsenaal: Het participatieproces voor Segaar/Arsenaal is eind april/begin mei 2018 vastgelopen. Een verkenner heeft opdracht gekregen het proces te analyseren, zodat er aanknopingspunten beschikbaar komen om het project een vervolg te geven. Het rapport van de verkenner is eind oktober opgeleverd en aan de raad voorgelegd.

Protestantse kerk Het Kruispunt

Naar aanleiding van het vrijkomen van de 'Kruispuntkerk' in het centrum en een ingediend principeverzoek heeft het college van B&W in december (concept)kaders opgesteld voor ontwikkelingen op de locatie van de

Kruispuntkerk. Deze kaders worden aan de raad voorgelegd en moeten aansluitend dienen als leidraad voor participatie.

Enkele kleinere inbreidingslocaties zijn verkocht aan een ontwikkelende partij. Op particuliere grond (zoals Jan Evertselaan en jachtwerf Klaassen) worden aan de ontwikkelingsplannen gestimuleerd en ondersteund.

Taakveld: 8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)

Wat waren we van plan ?

Grondbeleid gebruiken voor handhaven en versterken van de ruimtelijke kwaliteit met, per ontwikkeling, een afweging tussen actief en faciliterend grondbeleid.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Faciliterend grondbeleid voeren waar dat kan en actief waar nodig;

Op transparante wijze samenwerken met marktpartijen;

Uitvoeren verplicht kostenverhaal;

Sluiten van private overeenkomsten.

Faciliterend grondbeleid

Geheel volgens het huidige grondbeleid kiest de gemeente voor een vorm van gebiedsontwikkeling, waarbij duidelijk niet gekozen is voor een ondernemende, maar voor een, in meer of mindere mate, faciliterende rol. De gemeente beperkt zich grotendeels tot het vaststellen van het bestemmingsplan, het uitvoeren van toezicht op activiteiten van derden en het uitvoeren van verplicht kostenverhaal.

Markant voorbeeld van het laatste element is de verkoop drie gemeentelijke accommodaties aan respectievelijk de Van der Waalslaan, Einsteinlaan en de Raadhuislaan, waarbij de gemeente de gronden op transparante wijze heeft verkocht, waarbij het verplichte kostenverhaal is verzekerd door middel van private overeenkomsten. Bij deze verkoop zijn ook de belangen van de bestaande stakeholders verankerd in dezelfde overeenkomsten.

Actief grondbeleid

Voor het project Duivenvoorde corridor is een grondexploitatie vastgesteld en voert de gemeente actief grondbeleid. Met betrekking tot de ontwikkelingen in de Duivenvoordecorridor kan gemeld worden dat voor Roosenhorst een beroepsprocedure bij de raad van State voor het bestemmingsplan is doorlopen. Voor Noortveer is besloten om de onteigeningsprocedure in gang te zetten. Het kavel aan het Laantje van Van Wissen is verkocht.

Taakveld: 8.3 Wonen en bouwen

Wat waren we van plan ?

Eén van de beste woongemeenten van Nederland blijven door een gevarieerd aanbod van woningen en aandacht voor kwetsbare doelgroepen;

Bij vergunning- verlening staat de gebruiker centraal en niet de regel. Er zijn heldere normen waardoor er geldt "aanvragen is toekennen";

In geval van overtredingen hanteren we een strikt handhavingsbeleid ter bescherming van de woon- en leefomgeving.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Uitvoeren van het beleidskader zoals geformuleerd in de Woonvisie;

Met de corporaties en huurders worden prestatie-afspraken uitgevoerd zoals: duurzaamheid; wonen & zorg; beschikbaarheid en kwaliteit woningbouw; taakstelling vergunninghouders

Onderzoeken situatie noodwoningen;

Opstellen Vergunningen, Toezicht en Handhavings-beleidsplan;

Opstellen jaarlijks Vergunnings-uitvoeringsprogramma;

Opstellen jaarlijks Handhavings-uitvoeringsprogramma.

De prestatieafspraken van 2018 zijn geëvalueerd en er zijn nieuwe afspraken voor 2019 vastgesteld in december. Een aandachtspunt is het huisvesten van statushouders, de taakstelling om in 2018 30 statushouders te huisvesten is niet gelukt. Er zijn 9 statushouders minder gevestigd.

Om een gevarieerd woningaanbod te realiseren is er een actualisatie van het woningbouwprogramma opgesteld en aangeboden aan de provincie. Daarnaast is er in 2018 een start gemaakt met de actualisatie van de Woonvisie 2016 – 2019.

Binnen de regio Holland Rijnland is er gewerkt aan een nieuwe regionale huisvestingsverordening, het concept is eind 2018 gereed. Daarnaast heeft Voorschoten geparticipeerd in de werkgroep Blijvend Goedkoop, waarin instrumenten onderzocht zijn die ingezet kunnen worden om de woningvoorraad in het sociale segment te behouden.

Tot slot is er onderzoek gedaan naar de consequenties van het besluit om de rioolheffing op eigenaren te gaan heffen in plaats van gebruiker.

Beleidsindicatoren

Tabel 30

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie	Begroot	Realisatie
				2017	2018	2018
35	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	€ 292	€ 313	€ 311
36	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen		200	
37	Demografische druk	%	CBS	69 %	87,5 %	69,8 %
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO	€ 913	€ 963,00	€ 1.024
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO	€ 976	€ 1.024,00	€ 1.024

De gemiddelde WOZ-waarde is gestegen met 9% t.o.v. 2018.

De komende jaren staan zo'n 900 woningen in de planning om gebouwd te worden. Per jaar bedraagt dit aantal ongeveer 200 woningen.

Programma 8: Wat heeft het gekost

P8 Wonen en bouwen bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2018 primair	Begroting 2018 actueel	Rekening 2018
8.1 Ruimtelijke ordening	Baten	0	0	0
	Lasten	-1.676	-1.750	-1.722
	Saldo	-1.676	-1.750	-1.722
8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)	Baten	923	3.417	548
	Lasten	-964	-3.463	-1.029
	Saldo	-41	-45	-481
8.3 Wonen en bouwen	Baten	612	412	488
	Lasten	-1.099	-1.158	-1.158
	Saldo	-487	-746	-670
Totaal baten		1.535	3.829	1.036
Totaal lasten		-3.739	-6.370	-3.910
Saldo van baten en lasten		-2.204	-2.541	-2.874
Onttrekking reserves		1.044	1.118	1.074
Toevoeging reserves		0	-39	-39
Mutaties reserves		1.044	1.079	1.035
Programma resultaat		-1.160	-1.462	-1.839

Verplichte paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

1.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de door de gemeente Voorschoten geheven belastingen, bestemmingsheffingen en rechten. De heffingsbevoegdheid ontleent de gemeente aan een wettelijke grondslag, zoals de Gemeentewet en de Wet milieubeheer. Het invoeren, wijzigen en afschaffen van lokale heffingen is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Onder de belastingen vallen de onroerendezaakbelastingen, de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten, de hondenbelasting, de toeristenbelasting, de precariobelasting en de reclamebelasting.

Onder de bestemmingsheffingen vallen de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

De rechten omvatten een zeer grote groep belastbare feiten. De belangrijkste hiervan zijn de marktgelden, de begrafenisrechten en de leges inzake omgevingsvergunningen, reisdocumenten, burgerlijke stand en gemeentelijke basisadministratie.

Voor zowel de bestemmingsheffingen als de rechten geldt dat de tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn en dat opbrengst gebruikt wordt voor de dekking van gemaakte kosten.

1.2 Beleid lokale heffingen

'Burgers, bedrijven en andere belanghebbenden leveren een rechtvaardige bijdrage in de gemeentelijke voorzieningen.' Zo is het beleid van de gemeente Voorschoten op het gebied van lokale heffingen samen te vatten. In het raadsprogramma 2014-2018 is daarbij ingezet op een lokale lastendruk die in reële termen gelijk blijft, waarbij er van wordt uitgegaan dat leges en rechten kostendekkend blijven of worden.

1.2.1 Aanpassing belastingen

Volgens de uitgangspunten in Nota financieel herstel 2018 zijn de belastingen voor 2018 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 1,4% (consumentenprijsindex). Onderstaand wordt een aantal aanpassingen nader toegelicht.

OZB

Bij het vaststellen van de begroting 2018 is, naast het inflatiepercentage, de woonlastenbenadering toegepast. De lagere opbrengsten uit de afvalstoffen-heffing en de rioolheffing in 2018 zijn gecompenseerd door hogere opbrengsten uit de OZB, hiermee is beoogd het totaal aan opbrengsten van gemeentelijke belastingen gelijk te houden. Per saldo is de stijging van de opbrengst OZB van ongeveer 27% conform de begroting gerealiseerd. De stijging had betrekking op een aantal zaken:

- inflatiepercentage van 1,4%,
- nota financieel herstel,
- Compensatie lagere inkomsten uit de afvalstoffen- en rioolheffing.

Een deel van de verhoging OZB (€ 40.000) is verschoven naar de OZB-gebruikers niet-woningen.

Precariobelasting

In 2017 is de wet met betrekking tot afschaffing van precariobelasting op kabels en leidingen aangenomen en het tarief met ingang van 1 juli 2017 wettelijk gemaximeerd op het tarief zoals dat gold op 12 februari 2016. De overige tarieven voor de precariobelasting zijn met het inflatiepercentage verhoogd.

Reclamebelasting

De opbrengst van de reclamebelasting wordt in overleg met de centrumondernemers vastgesteld en is voor 2018 niet verhoogd. Het variabele tarief voor de reclamebelasting is aangepast aan de gemiddelde waardeontwikkeling van niet-woningen. Het minimum- en maximumtarief zijn niet aangepast.

Hondenbelasting

De opbrengst van de hondenbelasting is met circa 60% gestegen door het aanpassen van de tarieven naar een niveau dat aansluit bij omliggende gemeenten. Dit is conform de Nota financieel herstel uitgevoerd.

Toeristenbelasting

De opbrengst van de toeristenbelasting lag afgelopen jaren hoger dan de raming. In de begroting 2018 is op basis van hogere opbrengsten in de afgelopen jaren de opbrengst in overeenstemming gebracht hiermee. Daarnaast is er verhoging van het tarief met circa 11% opgenomen. De in de begroting opgenomen extra opbrengst van € 40.000 naar aanleiding van het hiervoor genoemde is ook gerealiseerd.

1.2.2 Aanpassing leges en rechten

Volgens de uitgangspunten in de Nota financieel herstel 2018 zijn de leges en rechten voor 2018 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 1,4% (consumentenprijsindex). Tarieven die door het Rijk worden vastgesteld zijn voor dat bedrag opgenomen. Uitzondering betreft leges bouwvergunningen door verhoging kostendekkendheid van 45% naar 85%.

Riool en Afval

Voor de rioolheffing en de afvalstoffenheffing geldt dat de tarieven, rekening houdend met de egalisereserves) 100% kostendekkend moeten zijn.

Bij het vaststellen van de begroting 2018 is (zowel voor riool als afval) rekening gehouden met de lagere rentelasten als gevolg van BBV-wijzigingen. De opbrengst en de tarieven van de afvalstoffenheffing zijn met circa 1% en 3% gedaald ten opzichte van 2017, eveneens door toegenomen aantal belastbare aansluitingen. De opbrengst en de tarieven van de rioolheffing zijn met circa 15,7% en 17,5% gedaald ten opzichte van 2017.

1.3 Overzicht tarieven

De belangrijkste tarieven voor belastingjaar 2018 zijn:

Tabel 31 **Belastingtarieven**

Belastingen	Tarief 2018
Onroerende zaakbelasting voor woningen	
Tarief eigenaar (% van de WOZ-waarde)	0,1580 %
Onroerende zaakbelasting voor niet-woningen	
Tarief eigenaar (% van de WOZ-waarde)	0,2151 %
Tarief gebruiker (% van de WOZ-waarde)	0,1773 %
Afvalstoffenheffing	
• Aanleunwoning	€ 198,84
• Etagewoning met eenpersoonshuishouden	€ 223,68
• Etagewoning met meerpersoonshuishouden	€ 284,88
• Overige woonruimte met eenpersoonshuishouden	€ 264,60
• Overige woonruimte met meerpersoonshuishouden	€ 325,92
Rioolheffing	
• Afvoer afvalwater	€ 204,72
• Afvoer ander water dan afvalwater	€ 12,12
Hondenbelasting	
• Eerste hond	€ 83,52
• Tweede hond	€ 125,64
• Elke volgende hond	€ 165,72

1.4 De opbrengsten van de gemeentelijke belastingen

In onderstaand overzicht staan de geraamde en werkelijke baten voor 2018 voor de belangrijkste belastingen.

Tabel 32 **Opbrengsten belastingen en heffingen**

	Belastingen	Raming 2018	Werkelijk 2018
1	OZB Eigenaren	€ 6.126.474	€ 6.176.093
2	OZB Gebruikers	€ 419.961	€ 395.771
3	Roerende ruimte belastingen	€ 5.656	€ 6.460
4	Hondenbelasting	€ 126.044	€ 125.157
5	Precariobelasting	€ 1.098.953	€ 1.060.317
6	Toeristenbelasting	€ 109.082	€ 118.280
7	Reclamebelasting	€ 81.000	€ 80.240
8	BIZ-Dobbewijk	€ 27.000	€ 29.240

Toelichting belangrijkste verschillen

De hogere opbrengst OZB eigenaar (woning en niet-woning) komt hoofdzakelijk door opbrengsten uit eerdere boekjaren.

De lagere opbrengst OZB gebruikers komt hoofdzakelijk door meer leegstand bij bedrijven.

1.5 De opbrengsten van de gemeentelijke heffingen

In onderstaand overzicht staan de geraamde en werkelijke baten voor 2018 voor de belangrijkste heffingen.

Tabel 33

	Heffingen	Raming 2018	Werkelijk 2018
8	Afvalstoffenheffing	€ 3.157.686	€ 3.186.932
9	Rioolheffing	€ 2.346.278	€ 2.359.465
10	Marktgeden	€ 40.065	€ 33.775
11	Begrafnisrechten	€ 304.434	€ 286.309
12	Leges wabo	€ 362.000	€ 443.831

Toelichting belangrijkste verschillen

In de najaarsnota is de raming bouwvergunningen naar beneden bijgesteld met € 200.000. De hogere opbrengst bouwvergunningen ten opzichte van de bijstelling komt hoofdzakelijk doordat er in de laatste maanden meer vergunningverlening is geweest.

1.5.1 Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van percelen waarvoor een inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen bestaat. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de afvalstoffenheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekking altijd 100%.

Voor de afvalstoffenheffing is over 2018 uiteindelijk € 245.000 meer toegevoegd aan de egalisatievoorziening dan geraamd. Dit komt deels door hogere inkomsten uit afvalstromen en de afvalstoffenheffing en deels door lagere uitgaven, mede als gevolg van uitgestelde werkzaamheden uit het afvalbeleidsplan.

Tabel 34

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	raming	realisatie
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	2.249.000	2.440.000
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen*	-126.000	-578.000
Netto kosten taakveld(en)	2.123.000	1.862.000
<u>Toe te rekenen kosten:</u>		
Overhead	820.000	790.000
BTW	215.000	289.000
Totaal toerekenbare kosten	1.035.000	1.079.000
Totale kosten	3.158.000	2.942.000

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	raming	realisatie
Totale opbrengsten	3.158.000	3.187.000
Dotatie ultimo 2018		245.000
Kostendekkendheid	100%	100%

* betreft inkomsten en onttrekking uit voorziening afvalstoffenheffing.

1.5.2 Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval-hemel- en grondwater na te komen. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de rioolheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekking altijd 100%. Voor de rioolheffing is over 2018 uiteindelijk € 371.000 meer toegevoegd aan de egalisatievoorziening dan geraamd.

Tabel 35

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	raming	realisatie
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	2.158.000	1.917.000
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-325.000	-348.000
Inkomsten taakveld(en) onttrekking		
Netto kosten taakveld(en)	1.833.000	1.569.000
<u>Toe te rekenen kosten:</u>		
Overhead	298.000	286.000
BTW	332.000	250.000
Totaal toerekenbare kosten	630.000	536.000
Totale kosten	2.463.000	2.105.000
Totale opbrengsten	2.463.000	2.476.000
Dotatie ultimo 2018		371.000
Kostendekkendheid	100%	100%

1.5.3 Marktgelden

Marktgelden worden geheven voor het gebruiken van openbare grond c.q. het innemen van een standplaats op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is. De opbrengst is afhankelijk van de daadwerkelijke bezetting van de weekmarkt. De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2018 uit op 83%.

Tabel 36

Berekening kostendekkendheid marktgeld	raming	realisatie
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	33.000	35.000
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	0	0
Netto kosten taakveld(en)	33.000	35.000
<u>Toe te rekenen kosten:</u>		
Overhead	4.000	4.000
BTW	3.000	3.000

Berekening kostendekkendheid marktgeld	raming	realisatie
Totaal toerekenbare kosten	7.000	7.000
Totale kosten	40.000	41.000
Totale opbrengsten	37.000	34.000
Kostendekkendheid	93%	83%

1.5.4 Begraafplaatsrechten

Begraafplaatsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en het gebruik van de diensten die daarbij worden verleend. De gerealiseerde opbrengst is al een aantal jaar relatief stabiel en is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal begrafenissen (circa 90 per jaar). De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2018 uit op 60%.

Tabel 37

Berekening kostendekkendheid begraafplaatsrechten	raming	realisatie
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	258.000	277.000
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	0	0
Netto kosten taakveld(en)	258.000	277.000
<u>Toe te rekenen kosten:</u>		
Overhead	191.000	184.000
BTW	16.000	15.000
Totaal toerekenbare kosten	207.000	199.000
Totale kosten	465.000	476.000
Totale opbrengsten	304.000	286.000
Kostendekkendheid	65%	60%

1.5.5 Leges

Leges worden geheven op door de gemeente verleende diensten zoals opgenomen in de tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Deze tarieventabel bestaat uit drie titels: Algemene dienstverlening, Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen) en Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (specifiek voor ondernemers). Binnen de drie titels zijn de leges onderverdeeld in hoofdstukken waarbinnen de samenhangende tarieven zijn geclusterd. De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2018 voor de drie titels uit op respectievelijk 59%, 69% en 18%.

Tabel 38

Kostendekkendheid Titel 1: Leges Algemene dienstverlening	raming	realisatie
Kosten taakvelden	561.000	621.000
Toe te rekenen overhead	276.000	266.000
Totale kosten	837.000	887.000
Totale opbrengsten	438.000	522.000
Kostendekkendheid	52%	59%

Tabel 39

Kostendekkendheid Titel 2: Leges omgevingsvergunning	raming	realisatie
Kosten taakvelden	387.000	386.000
Toe te rekenen overhead	271.000	261.000
Totale kosten	658.000	647.000
Totale opbrengsten	562.000	444.000
Kostendekkendheid	85%	69%

Tabel 40

Kostendekkendheid Titel 3: Leges Europese dienstenrichtlijn	raming	realisatie
Kosten taakvelden	13.000	16.000
Toe te rekenen overhead	11.000	11.000
Totale kosten	24.000	28.000
Totale opbrengsten	5.000	5.000
Kostendekkendheid	21%	18%

1.6 Kwijtschelding

In de raadsvergadering van 2 april 2015 is de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015 vastgesteld. Hiermee is het kwijtscheldingsbeleid geactualiseerd. Kwijtschelding is in Voorschoten mogelijk voor de onroerende-zaakbelastingen, de roerende-ruimtebelastingen, de hondenbelasting (alleen eerste hond), de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en het begraaftplaatsrecht (onderhouden begraaftplaats). Ook voor ZZP'ers is het mogelijk om onder dezelfde voorwaarden als privé-personen voor kwijtschelding in aanmerking te komen.

In 2018 zijn de volgende bedragen uitgegeven voor kwijtschelding.

Tabel 41 *Kwijtscheldingen*

Belastingen	Raming 2018	Werkelijk 2018
OZB	€ 2.000	€ 1.292
Hondenbelasting	€ 3.000	€ 6.727
Afvalstoffenheffing	€ 137.000	€ 139.110
Rioolheffing	€ 113.000	€ 110.452
Totaal	€ 255.000	€ 257.581

1.7 Ontwikkeling woonlasten

Door de totale woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar $t-1$ (zoals geproduceerd door het Coelo) en uit te drukken in een percentage kan de ontwikkeling van de woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde worden geschetst.

Tabel 42 Woonlasten

	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
Totale woonlasten gezin Voorschoten in jaar t	€ 974,00	€ 1.024,00	€ 1.022,00
Woonlasten gemiddelde voor gezin in $t-1$	€ 723,00	€ 723,00	€ 723,00
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (x 100%)	134,7%	141,6%	141,4%

Deze vergelijking laat voor Voorschoten zien dat de woonlasten hoger liggen dan het landelijk gemiddelde maar ook dat de ontwikkeling van de woonlasten hoger ligt dan gemiddeld. Dit laatste wordt voornamelijk veroorzaakt door de extra verhoging van de OZB.

1.8 Precariobelasting kabels en leidingen

De precariobelasting wordt geheven op basis van artikel 228 van de Gemeentewet. Het is een algemene belasting voor 'het hebben van voorwerpen, onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond'. Op basis van een in 2017 aangenomen wet mogen gemeenten tot en met 2021 nog precariobelasting op kabels en leidingen heffen, maar wel tegen ten hoogste het tarief zoals dat gold op 10 februari 2016.

1.9 Samenwerking diverse gemeenten en het Hoogheemraadschap Rijnland

De volledige heffing en invordering, inclusief de waardering in het kader van de Wet WOZ, is overgedragen aan belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR). Voor de gemeente Voorschoten geldt dit voor de onroerendezaakbelastingen, rioolheffing, afvalstoffenheffing, hondenbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting, reclamebelasting en de BIZ-bijdragen.

Het controleprotocol/normenkader vormt het kader voor de controle van de jaarrekening 2018 van de BSGR. Met betrekking tot het normenkader is afstemming geweest tussen de concerncontrollers van de deelnemers en de BSGR. Ook de wederzijdse accountants zijn hierbij betrokken. De goedkeurings- en rapporteringstoleranties met betrekking tot de jaarrekening 2018 zijn gelijk aan de minimumeisen zoals die in het BADO (besluit accountantscontrole decentrale overheden) voor de in de controle te hanteren toleranties zijn voorgeschreven. Het controle raamwerk van de ISAE rapportage is ten opzichte van voorgaande jaren verder aangescherpt. Hierdoor kunnen de deelnemers en de accountants van de deelnemers, ook met betrekking tot 2018, steunen op de ISAE-verklaring, certificaat type 2 (ISAE: International Standard on Assurance Engagements). Dat is een kwaliteitskeurmerk voor de validiteit en betrouwbaarheid van de processen. Tot op heden is de BSGR de enige belastingorganisatie in Nederland die deze certificering heeft.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op 29 januari 2015 is de nota "Risicomanagement en Weerstandsvermogen" vastgesteld door de raad van Voorschoten. Deze nota formuleert de kaders voor succesvol risicomanagement. Uit de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing blijkt dat het weerstandsvermogen van de gemeente Voorschoten op dit moment uitstekend is. De vergelijking tussen het benodigde weerstandsvermogen en de beschikbare weerstandscapaciteit levert immers een ratio weerstandsvermogen op van 5,7.

Risico's

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de organisatie. Met behulp van een risicomanagementinformatiesysteem prioriteert, analyseert en beoordeelt de gemeentelijke organisatie risico's op systematische wijze. Door een goed systeem van risicomanagement kunnen bestuurders en managers vervolgens voor risico's, die het behalen van de doelstellingen van de organisatie bedreigen, passende beheersmaatregelen nemen. Op basis van de inventarisatie is een risicoprofiel opgesteld. Conform de nota "risicomanagement en weerstandsvermogen" toont het onderstaande overzicht de tien grootste risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Het overzicht is aangevuld met de getroffen beheersmaatregelen. Bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit gaat het college uit van deze 'top 10'. De top 10 behelst circa 90% van de totale financiële omvang van de risico's. Om voldoende dekking hebben voor deze kleinere risico's, wordt daarnaast een buffer van 10% (van de benodigde weerstandscapaciteit) van de 10 grootste risico's gehanteerd.

Tabel 43 **De top 10 belangrijkste risico's**

Risico	Gevolgen	Maatregelen
1. Geen grond kunnen verkopen in de Duivenvoorde Corridor. 2. Niet alle gronden kunnen verwerven. 3. Door aantrekkende economie zijn geraamde kosten te laag.	Financieel - 1. groot verlies op het projecten en bestuurlijke imago schade 2. ontwikkelstrategie moet aangepast worden 3. grote verlies op het project.	Projectrapportage en jaarlijkse en tussentijdse bijstelling grondexploitatie.
Verantwoordelijkheid Sociaal Domein (incl Jeugd)	Financieel - Financieel verantwoordelijk voor het gehele sociaal domein. Het zijn open einde regelingen. De stijging van de doelgroep, stijging van de zorgkosten en de toenemende vraag naar complexe zorg zijn de belangrijkste risicofactoren. De ramingen voor jeugdhulp zijn binnen het sociaal domein het grootste onderdeel van het risico door grote fluctuaties in de ramingen.	Actief: als beheersmaatregel is de reserve sociaal domein ingesteld om eventuele incidentele tekorten mee te dekken of risico's mee op te vangen. De omvang van het risico is 20% van het budget. Daarnaast investeren in innovatie en preventie.

Risico	Gevolgen	Maatregelen
As gevolg van onderuitputting op de Rijksbegroting, aanpassingen van de verdeelsystematiek, eventueel minder uitkeren van de onderuitputting van het BTW-compenstatiefonds of verschillen in de mate waarin de landelijke en gemeentelijke uitkeringsbasis zich ontwikkelen bestaat de kans dat de algemene uitkering uit het gemeentefonds achterblijft bij de raming.	Financieel - Negatief budgettair effect dat ombuigingen/bezuinigingen met zich mee kan brengen., Effect op doelstellingen - De bezuinigingen kunnen een dusdanige omvang aannemen dat voorgenomen beleid(sintensiveringen) niet (volledig) en misschien wel alleen getemporeerd uitgevoerd kan worden.	In 2019 zal een voorstel worden gedaan waarin de algemene uitkering structureel en volgens een behoudende trend wordt geraamd. Dit om de tussentijdse schommelingen die van elke circulaire en voortgangsrapportage van het Rijk uitgaan zo veel mogelijk te elimineren.
Grondwateroverlast	Financieel - er is/ontstaat wateroverlast op straat/in woningen, Effect op doelstellingen - , Imago -	De voorbereidingen voor het opzetten van een grondwatermeetnet zijn gereed en zal in 2019 worden aangelegd. Door het grondwatermeetnet kunnen mogelijke knelpunten eerder worden waargenomen en indien mogelijk maatregelen worden genomen.
Uitstel vervanging afvalinzamelvoertuigen	Bedrijfsmatig risico: de voertuigen hebben hun economische levensduur bereikt en vertonen sterke slijtage. Vanwege het toegepaste systeem is het huren van een voertuig bij uitval niet mogelijk.	Beheersmaatregel: markt onderzoeken om alternatieven te bepalen en nood inzamelplan maken voor als een voertuig op korte termijn uitvalt.
Door economische ontwikkelingen een groter beroep op de uitkeringsregelingen (open einde regeling Wet BUIG bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan de gemeenten)	Financieel - de gemeente loopt het risico dat de lokale ontwikkeling van het bijstandsvolume in negatieve zin afwijkt van de landelijke ontwikkeling waardoor de rijksbijdrage te kort schiet. Het geschatte risico is begroot voor 103.000 euro, echter het maximale risico dat de gemeente loopt in het uitkeringsjaar is hoger en is gemaximeerd voor 2019 op 10%. Effect op doelstellingen - Niet iedereen kan voldoende ondersteund worden in participeren in de samenleving.	Actief : Met ingang van 2017 wordt het maximale eigen risico niet meer geheel geraamd in de begroting, maar wordt dit reeel geraamd en waar nodig bijgesteld in de regulier P&C-documenten. Actief - actief uitstroombesleid voeren door inzet arbeidsmarktoffensief, jeugdwerkgelegenheidsplan en reguliere participatiemiddelen Geïmplementeerd - goede werkprocessen voor poortwachtersfunctie, beheer lopende uitkeringen, beëindigingen etc.
Boete door de Autoriteit Persoonsgegevens en imagoschade vanwege overtreding van de AVG.	Financieel: boete te betalen omdat de gemeente de AVG fors heeft overtreden.	Door de kwartiermaker AVG zijn diverse beheersmaatregelen binnen de organisatie in gang gezet.
Onderhoudsachterstanden kapitaalgoederen	Financieel - Hogere kosten door calamiteiten onderhoud, Effect op doelstellingen - Openbare	Voor de meeste kapitaalgoederen zijn er beheerplannen vastgesteld. Het

Risico	Gevolgen	Maatregelen
	ruimte voldoet niet op alle vlakken aan het afgesproken kwaliteitsniveau, Imago - Grotere kans op ongelukken en aansprakelijkheden.	beheerplan vastgoed is afgelopen jaar aangevuld met panden voor gemeentelijke huisvesting en wordt in 2019 aan de raad aangeboden. Het beheer van de openbare ruimte wordt ingericht naar een risico gestuurd beheer waar op basis van prestaties, risico's en kosten de afweging wordt gemaakt of ingrijpen noodzakelijk is.
Door wijzigingen in BTW wetgeving voor sport is de BTW niet meer declarabel	Financieel - de betaalde BTW voor sport wordt niet meer geretourneerd. Specifiek voor het zwembad bestaat er een risico op het niet goed uitvoeren van de nieuwe wetgeving door Sportfondsen bv waardoor we mogelijk niet in aanmerking komen voor compensatiesubsidie van het Rijk.	Juiste afhechting van het oude BTW regime; er wordt compensatie subsidie aangevraagd voor sport; overleg met Sportfondsen over invoering, aansprakelijkheid neerleggen bij Sportfondsen.
Koepelvrijstelling (afschaffing/opschorting) In september 2017 heeft de staatssecretaris van Financiën aangekondigd de verruimde toepassing van de koepelvrijstelling per 1 januari 2018 te beëindigen.	In juni 2018 heeft de staatssecretaris besloten de aangekondigde inperking op te schorten en zich samen met andere Europese lidstaten hard te maken voor reparatie via Europese regelgeving. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan heeft dit mogelijk consequenties.	In de kadernota 2019 is het voorlopig ingeschatte nadelige effect van de afschaffing van de koepelvrijstelling verwerkt voor 2019 en verder. Het risico beperkt zich grotendeels tot het jaar 2018.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen en afgezet tegen de algemeen geldende weerstandsnorm. Die ratio geeft de verhouding weer tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten is in onderstaande figuur weergegeven.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 22.754.000}{€ 3.975.028} = 5,7$$

De omvang van het benodigde weerstandsvermogen is gedaald ten opzichte van de jaarrekening 2017. De Reserve Weerstandsvermogen staat op dit moment op € 4.000.000 en is daarmee hoog genoeg om de risico's af te dekken.

De raad heeft besloten om minimaal een ratio van 1,0 te hanteren met een streefratio van 1,4 wat staat voor voldoende weerstandscapaciteit. Hierbij wordt de normeringssystematiek voor weerstandsvermogen

gehanteerd, die ontwikkeld is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de universiteit Twente. Zij hanteren de volgende waarderingstabel ratio weerstandsvermogen:

Tabel 44

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

De ratio weerstandsvermogen van de gemeente Voorschoten is 5,7 (A). Conclusie is dat de weerstandscapaciteit uitstekend is.

Kengetallen

Per 2015 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd. In de begroting en jaarrekening dienen een zestal kengetallen opgenomen te worden. De kengetallen maken het de leden van provinciale staten en de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun provincie of gemeente. Eerst wordt de samenvatting van de kengetallen weergegeven gevolgd door een toelichting.

Tabel 45

Kengetallen:	Indicatoren Voorschoten (%)			Normen VNG (%)		
	2017	2018		Voldoende	Matig	Onvoldoende
	Verslag	Begroting	Verslag			
1a. Netto schuldquote	70	82	64	<100	>100 / <130	<130
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	57	67	51			
2. Solvabiliteitsratio	37	32	38	>50	<50 / >30	<30
3. Structurele exploitatieruimte	3,86	1,54	0,36	>0,6	<0,6 / >0	0
4. Grondexploitatie	18	10	18	Geen norm		
5. Belastingcapaciteit	135	142	141	<100	>100 / <120	>120

1. Netto schuldquote

De netto-schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van begroting en jaarverslag. Hiermee geeft deze indicator inzicht in de mate waarin de begroting 'vastligt' voor door rente en aflossing. De bovenstaande tabel presenteert hiernaast ook de

schulddquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug, bijv. SVN-startersleningen. Ten opzichte van het jaarverslag 2017 is sprake van een verbetering. Ten opzichte van de begroting is deze verbetering nog groter omdat de omvang van de aangetrokken financiering is afgenomen.

2. Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) is gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). De solvabiliteit is gestegen ten opzichte van het jaarverslag 2017, maar een solvabiliteit van 40% wordt door de VNG nog wel beoordeeld als 'matig'.

3. Structurele exploitatieruimte

De indicator 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten. Dit laat zien in hoeverre de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen. De begrotingsruimte is gedaald ten opzichte van het jaarverslag 2017 en kan volgens de VNG-normen beoordeeld worden als 'matig'.

4. Grondexploitatie

Het financiële kengetal 'grondexploitatie' geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

5. Belastingcapaciteit

De indicator 'belastingcapaciteit' drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten. Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert VNG als 'voldoende', woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% hiervan als 'matig' en woonlasten hoger dan 120% als 'onvoldoende'. De woonlasten in Voorschoten liggen hoger dan het landelijk gemiddelde en ook de ontwikkeling van de woonlasten ligt hoger dan gemiddeld. Dit laatste wordt voornamelijk veroorzaakt door de extra verhoging van de OZB.

Conclusie voor de financiële positie

De ontwikkeling van de kengetallen geeft aan dat de schuldenomvang van Voorschoten voldoende is volgens de VNG-normen. Daar tegenover wordt een risico gelopen op de resterende ingenomen grondpositie en wordt geconcludeerd dat de lastendruk landelijk vergeleken aan de hoge kant ligt. De structurele exploitatieruimte ligt op de grens van onvoldoende en matig en dient versterkt te worden.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen (openbare ruimte, gebouwen) komt in meerdere programma's van deze jaarrekening terug. Voor het goed functioneren van de samenleving is het noodzakelijk dat de gemeente haar eigendommen (kapitaalgoederen) in goede staat onderhoudt. In samenwerking met inwoners en overige partners werken wij aan een aantrekkelijke, duurzame en groene woonomgeving en gemeentelijke gebouwen die optimaal de maatschappelijke functies faciliteren.

De diverse kapitaalgoederen zijn onderdeel van de taakvelden 2.1 verkeer en vervoer, 5.7 openbaar groen en (openlucht) recreatie en 7.2 riolering. Het beleidsmatige deel van het gemeentelijk vastgoed staat beschreven onder 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.

De kapitaalgoederen worden beheerd op basis van beheerplannen. Vanwege beperkte financiële middelen is het onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen in 2018 verlaagd naar beeldkwaliteitsniveau C.

Doelstellingen

Basis op orde

Om een openbare ruimte goed te laten functioneren is het belangrijk dat de veiligheid en continuïteit van de openbare ruimte is gewaarborgd. Om dit te realiseren zijn het afgelopen jaar diverse inspecties en onderzoeken uitgevoerd aan onder andere de riolering en wegen. Deze actuele gegevens zijn digitaal verwerkt zodat de onderhoudsstaat van het gehele areaal in beeld is. Dit vormt de basis om de openbare ruimte te monitoren en tijdig in beeld te brengen waar onderhoudsmaatregelen noodzakelijk zijn.

Integrale aanpak

Voor 2018 zijn diverse onderhoudswerkzaamheden aan kapitaalgoederen gecombineerd. Het combineren van werkzaamheden vraagt de nodige voorbereiding en uitwerking waardoor er in 2018 met name op het gebied van riolering minder werkzaamheden tot uitvoering zijn gekomen. Voor 2019 is bekeken welke werkzaamheden integraal en gebiedsgericht kunnen worden opgepakt. Het gebiedsgericht werken krijgt in 2019 verder vorm.

Verduurzaming beheer

Bij het onderhoud van de kapitaalgoederen, de materiaalkeuze en bij de selectie van aannemers is duurzaamheid een belangrijk selectiecriteria. Enkele duurzaamheidsmaatregelen die zijn behaald;

- Het areaal Led verlichting is in 2018 toegenomen met 6,5%. Het totale areaal led is nu 27%;
- De nieuw geplaatste lichtmasten zijn van aluminium en daardoor 100% cradle tot cradle;
- De gebruikte asfaltmengsel hebben over de gehele levenscyclus gemeten de laagst mogelijke milieubelasting;
- Bij vervanging van het groenareaal is voor minimaal 50% bij-vriendelijke beplanting toegepast. De nieuwe aanplant op de Jan Evertsenlaan is 100% bij-vriendelijk;

- Verkeersborden zijn voorzien van duurzame geproduceerde folie met een betere reflectie en langere levensduur;
- De routekaart verduurzaming vastgoed is vastgesteld. Op basis van deze routekaart worden op pandniveau verduurzamingsmaatregelen in beeld gebracht.

Areaal gegevens

wegen	circa	100	ha
Bruggen		105	stuks
Groen	circa	101	ha
Bomen	circa	11.100	stuks
Vrijverval riolering	circa	73	km
Pers/drukriool	circa	17	km
Lichtmasten	circa	4.490	stuks
Speeltoestellen		403	stuks
Watergangen	circa	22,5	km

Gemeentelijke gebouwen 29

Maatschappelijk en commercieel	13
Sport & bewegen	5
Eigen huisvesting	3
Woningen	3
Bijzondere objecten	5

Beheerplannen

In 2016 zijn de beheerplannen voor de openbare ruimte opgesteld. Het uitgangspunt was een basis onderhoudsniveau. (kwaliteitsniveau B) In 2017 heeft de raad besloten om per 2018 het onderhoudsniveau te verlagen naar sober (kwaliteitsniveau C). Voornamelijk voor de beheerplannen Groen en Wegen heeft dit impact. Voor deze twee kapitaalgoederen zijn herberekeningen gemaakt. In 2020 worden de diverse beheerplannen geactualiseerd. Een uitzondering hierop zijn het integraal waterketenplan en het beheerplan vastgoed die in 2019 aan de raad worden aangeboden. In onderstaande tabel is een toelichting gegeven over de stand van zaken van het beheerplan.

Tabel 46

Beheerplan	Kwaliteits - niveau	Toelichting
Bruggen 2016-2020	C	Er heeft groot onderhoud en vervanging plaatsgevonden bij vier bruggen. Daarnaast zijn er noodreparaties uitgevoerd aan de Valkewegbruggen, welke in 2019 worden vervangen. Circa 90% van het uitgestelde onderhoud is nu uitgevoerd.

Beheerplan	Kwaliteits - niveau	Toelichting
Groen 2016-2020	C	Het areaal voldoet aan het gewenste kwaliteitsniveau C. Met het afronden van de werkzaamheden in het park Ter Wadding zijn alle Voorschotense parken opgeknapt en voldoen aan kwaliteitsniveau C.
Openbare verlichting 2016-2020	C	Voor de openbare verlichting is er een grote vervangingsopgave waarbij nieuwe armaturen standaard worden voorzien in LED. In 2018 zijn 300 armaturen en deels masten vervangen.
Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2014-2018	-	De raad heeft de uitgangspunten voor het Integraal waterketenplan bepaald en in de eerste helft van 2019 wordt deze aan de raad aangeboden. In 2018 zijn diverse rioleringsprojecten voorbereid waarvan de werkzaamheden voor de kwaliteitsverbetering bij Starrenburg en de vervanging bij de Bachlaan/ Prins Bernhardlaan in de eerste helft van 2019 starten.
Speelvoorzieningen 2016-2020	C	Het areaal voldoet aan het gewenste kwaliteitsniveau C. De vervangingen van speelplekken zijn met uitgebreide participatietrajecten met de buurt opgepakt. Er zijn twee speelplekken gerealiseerd en bij twee speelplekken is het participatietraject doorlopen en starten de werkzaamheden in 2019.
Vastgoed	-	Het uitgangspunt is sober en doelmatig in stand houden van de gebouwen. Van het planmatig onderhoud in 2018 is circa 80% gerealiseerd. Zo zijn er onder andere werkzaamheden uitgevoerd bij het zwembad en sporthal Vliethorst. Enkele werkzaamheden lopen nog door in 2019. Ook zijn er extra maatregelen uitgevoerd aan de gymzaal de Voorsprong en de Koninklijke Marinelaan om de panden veilig in gebruik te houden.
Verkeersregelin stallaties 2016-2020	C	Het areaal is in 2017 geheel vernieuwd en voldoet aan het beeldkwaliteitsniveau C. Vanwege de vervangingen is het aantal storingen en benodigd onderhoud minimaal geweest.
Water 2016-2020	-	Er is circa 650 m beschoeiing vervangen. De vervanging van de beschoeiing rond de uitbreiding van de haven wordt in 2019 uitgevoerd.
Wegen 2016-2020	C	In 2018 is er onderhoud uitgevoerd op circa 2% van het wegareaal. Het percentage onder kwaliteitsniveau C is daardoor teruggebracht naar 6%.
Wegmeubilair 2016-2020	C	Projecten vervanging borden Voorschoten: Dobbewijk, Bloemenwijk, Boschgeest, Vlietwijk (straatnaamborden).

Uitdagingen en risico's

Verlagen onderhoudsniveau en onderhoudsachterstanden

Om een meerjarig sluitende begroting te krijgen heeft de raad in 2017 besloten om het onderhoudsniveau te verlagen naar kwaliteitsniveau C. De komende jaren zal op steeds meer locaties het niveau daarom terugzakken naar C. In het openbaar groen was dit in bepaalde perioden al zichtbaar. Desondanks is er een marginale toename van het aantal meldingen in 2018 ten opzichte van de jaren daarvoor.

Bij de kapitaalgoederen openbare verlichting, riolering, vastgoed en wegen moet er uitgesteld onderhoud ingehaald worden. Bij openbare verlichting en wegen zijn in 2018 diverse projecten uitgevoerd om deze achterstand in te lopen. Op het gebied van riolering is in 2018 de projectvoorbereiding afgerond en starten de projecten in 2019.

Op het gebied van vastgoed zijn vier panden afgestoten. Daarnaast is voor alle gemeentelijke panden waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden over de toekomst in beeld gebracht wat het benodigd planmatig onderhoud is. De financiële consequenties worden in beeld gebracht in het beheerplan vastgoed welke in 2019 aan de raad wordt aangeboden.

Tractie

De gemeente beschikt over een groot aantal tractiemiddelen die beschikbaar worden gesteld aan de werkorganisatie Duivenvoorde voor de uitvoering van werkzaamheden binnen de gemeente. De voertuigen worden ingezet voor het beheer van de openbare ruimte, afvalinzameling, toezicht en facilitaire zaken. In 2018 heeft er een wagenpark scan plaatsgevonden waarin is bekeken of er efficiency mogelijk is en hoe het wagenpark verduurzaamd kan worden. Hierover zal de raad medio 2019 geïnformeerd worden.

Tabel 47 **Budgettair kader**

Exploitatie per kapitaalgoed	begroting 2018	werkelijk 2018	restant
Civieltechnische kunstwerken	145.300	111.300	34.000
Openbare verlichting	374.200	375.400	-1.200
Spelen	218.200	204.900	13.300
Verkeersregelinstallaties	151.700	97.500	54.200
Water	455.200	233.100	222.100
Wegen	797.800	814.800	-17.000
Riolering	1.317.400	1.256.700	60.700
Groen	901.000	1.039.800	-138.800
Wegmeubilair	61.400	51.100	10.300
Vastgoed	2.449.600	2.353.600	96.000

Het afgelopen jaar is extra inzet op het groenonderhoud noodzakelijk geweest. Onder andere voor het kappen van bomen vanwege storm en boomziekten. Ook is de nieuwe wettelijke plicht op het bestrijden van invasieve soorten zoals Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw uitgevoerd. Daarnaast is er extra onderhoud uitgevoerd waarvoor een vergoeding is verkregen van derden. Hierdoor zijn er hogere uitgaven geweest op het kapitaalgoed groen die gecompenseerd worden door hogere inkomsten en minder uitgaven op het gebied van water. Op het gebied van water zijn de baggerwerkzaamheden uitgesteld om deze gezamenlijk met Wassenaar op te pakken zodat er schaalvoordeel bereikt wordt. Daarnaast is er minder onderhoud noodzakelijk geweest.

Bij het kapitaalgoed riolering zijn er minder reparaties noodzakelijk geweest en zijn enkele onderzoeken komen te vervallen waardoor de uitgaven lager zijn. Bij de verkeersregelininstallaties hebben zich minder storingen voorgedaan.

Tabel 48

Onttrekking voorziening cf jaarplan	begroting 2018	werkelijk 2018	restant
Civieltechnische kunstwerken	50.000	51.172	-1.172
Openbare verlichting	465.000	259.500	205.500
Speeltoestellen	305.000	130.128	174.872
Verkeersregelininstallaties	20.000	3.640	16.360
Water	70.000	0	70.000
Wegen	953.000	699.512	253.488

Tabel 49

Investerings per kapitaalgoed	begroting 2018	werkelijk 2018	restant
Civieltechnische kunstwerken	76.100	76.100	0
Openbare verlichting	147.200	58.800	88.400
Verkeersregelininstallaties	57.100	0	57.100
Water	487.100	169.400	317.700
Wegen	1.328.800	602.400	726.400
Riolering	3.562.000	663.000	2.899.000
Vlietwijk Groen	0	128.300	-128.300
Tractie	168.000	0	168.000
Containers	986.500	290.200	696.300

Diverse projecten zijn in 2018 voorbereid en worden in 2019 opgestart of afgerond.

- Vervanging van de openbare verlichting
- Vervanging van twee speelplekken
- Weg- en rioolwerkzaamheden op de Bachlaan en de Prins Bernhardlaan
- Uitbreiding van de haven op de Boerhavelaan en de daarbij komende vervanging van beschoeiing.

Het project Vlietwijk is nagenoeg afgerond en in 2019 worden enkele laatste herstelwerkzaamheden uitgevoerd. Op het gehele project is er een positief saldo van circa 8 ton. Dit is voornamelijk bereikt door een gewijzigde uitvoeringsmethode waardoor er efficiency is behaald. Deze gewijzigde uitvoeringsmethode was onder andere noodzakelijk door de hoge grondwaterstand en sterk variërende grondslag. Daardoor zijn onder andere grotere oppervlakte groen meegenomen in het project dan voorzien.

Door een aanbestedingsvoordeel eindigt het project Knooppunt Voorschoten met een positief saldo van circa € 400.000.

Paragraaf Financiering

Inleiding

Het beleid voor de financieringsfunctie voor 2018 is vastgelegd in het door burgemeester en wethouders op 9 januari 2018 vastgestelde treasurystatuut 2018. Het statuut geeft de kaders aan voor de invulling van de financieringsfunctie en sluit aan bij de aanscherping van de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) en de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden.

Nota Schuldenbeheersing

In december is de nota Schuldenbeheersing vastgesteld waarmee de omvang van de toekomstige lange en korte schuld tezamen wordt begrensd op € 53,0 miljoen. Om te bewerkstelligen dat de hierdoor toekomstig beperkt beschikbare investeringsruimte ook langdurig ingezet kan worden, wordt ook het investeringsplafond voor nieuwe investeringen bepaald op jaarlijks € 100.000 aan afschrijvingen. Bij de aanvang van elke nieuwe raadsperiode zal de nota worden geactualiseerd zodat duidelijk wordt welke investeringsruimte beschikbaar is.

Schatkistbankieren

Volgens de Wet FIDO moeten decentrale overheden overtollige kasmiddelen boven het drempelbedrag van 0,75% van het begrotingstotaal bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën aan houden. Het drempelbedrag was in 2018 € 392.000. In heel 2018 is deze drempelwaarde niet overschreden omdat met de huisbankier de afspraak is gemaakt om het surplus boven een bepaalde omvang van het rekeningcourantstelsel automatisch af te romen naar de bankrekening bij het Ministerie van Financiën. Voor de berekening van de onderschrijding van het drempelbedrag wordt verwezen naar de toelichting op de balans onderdeel kortlopende schulden met een looptijd korter dan een jaar. Het bij het Rijk aangehouden saldo bedroeg gemiddeld € 173.000. Met een opbrengst van € 0 bedroeg de rentevergoeding gemiddeld slechts 0,0%. Ter vergelijking: de EURIBOR-“vergoeding” voor een deposito van 1 jaar bedroeg gemiddeld - 0,17%%; om geld kort uit te kunnen zetten moest in de markt dus betaald worden.

Terugblik op de renteontwikkeling.

Sinds 10 maart 2016 staat de herfinancieringsrente van de Europese Centrale Bank op 0,00% om de kredietcrisis (verdergaand) te bezweren en de economie voldoende te stimuleren.

Op basis van de door BNG uitgesproken verwachtingen werd voor 2018 een gemiddelde korte (3 maands) rente van ca. -0,3 % voor kasgeld verwacht. In werkelijkheid werd hiervoor een gemiddelde waarde van -0,32% gerealiseerd. De geldmarktrente bevond zich bij het begin van 2018 op een niveau van -0,33 % (3-maands Euribor). Het jaar werd afgesloten op een niveau van -0,31 %. De negatieve waarde betekent dat over de uitstaande gelden rente betaald diende te worden.

De oorspronkelijke rentevisie voor de kapitaalmarkt voor 2018 bedroeg 1,4 % (gemiddeld). Gedurende het jaar is sprake geweest van een gemiddeld tarief van ca. 1,24 % voor fixe geldleningen (10-jaar). 25-jarige geldleningen met gelijke aflossing deden gemiddeld 1,59 %.

Liquiditeitsontwikkeling

De jaarrekening laat een liquiditeitsontwikkeling zien van een tekort van € 2,2 miljoen naar een tekort van € 3,8 miljoen. Aangezien de rente voor kort geld verwaarloosbaar is geweest, is er voor gekozen om tussentijdse liquiditeitsbehoefte zo veel mogelijk te financieren met het rekening-courantkrediet van huisbankier BNG tegen een tarief van 0,0%. Bij BNG was aan het eind van 2018 sprake van een negatief saldo van € 3,8 miljoen. Het saldo op de rekening van het schatkistbankieren was nul.

Financieringspositie

In de oorspronkelijke begroting voor 2018 werd een aanvullende financieringsbehoefte verwacht van maximaal € 7,4 miljoen. In 2018 zijn evenwel geen kapitaalmarktleningen aangetrokken.

De externe kapitaalfinanciering bedroeg eind 2018 € 31,5 miljoen. Eind 2017 bedroeg de omvang van de lange financiering nog € 36,9 miljoen.

Ten opzichte van de jaarrekening 2017 geeft 2018 een verbetering (aan afname van het tekort) van het financieringssaldo te zien van € 4,9 miljoen. Deze verbetering bestaat uit € 5,4 miljoen aan betaalde aflossingen en € 0,5 miljoen aan ontvangen aflossingen.

Het verschil met de oorspronkelijke raming wordt veroorzaakt door een verbetering van het exploitatiesaldo en het achterblijven van investeringsuitgaven bij de verwachtingen.

Tabel 50 **Uitgezette / opgenomen middelen**

Uitgezette / opgenomen middelen	Looptijd	Bedrag 31-dec-18 (x €1.000)	Gemiddeld rente- percentage	Expiratie
Uitgezette gelden				
<u>Lang</u>				
BNG lening € 4,8 mln.	15 jaar	€ 4.800	3,97	2020
Lening Woonzorg		€ 509	7,25	2019
Startersleningen SVN	revolving fund	€ 1.000	0,0	onbepaald
Stichtingen & verenigingen	div.	€ 402	div.	div.
<u>Kort</u>				
Schatkistbankieren	dag. opvraagbaar	€ 0	0	n.v.t.
Opgenomen gelden				
<u>Lang</u>				
BNG € 6,5 mln.	10 jaar	€ -1.300	3,29	29-12-2020
BNG € 5,0 mln.	10 jaar	€ -1.500	3,56	10-3-2021
BNG € 10,0 mln.	40 jaar	€ -8.500	3,79	30-1-2052
BNG € 7,0 mln.	10 jaar	€ -2.800	1,84	21-12-2022
NWB € 7,0 mln.	10 jaar	€ -4.200	1,719	27-3-2024
BNG € 6,0 mln.	4 jaar	€ -6.000	0,335	23-12-2019
BNG €9,0 mln.	5 jaar	€ -7.200	-0,12	6-11-2017
<u>Kort</u>				
BNG	dag.opvraagbaar	€ -3.765		n.v.t.
Saldo totaal		€ -28.554		
Saldo lang		€ -24.789		
Saldo kort		€ - 3.765		

Renteresultaat

In de gewijzigde begroting is een renteresultaat geraamd van - € 346.356 (nadelig).

Tabel 51 **Renteresultaat 2018**

Renteresultaat 2018	Begroting		rekening	verschil
	primitief	Gewijzigd		
Rentelasten liquiditeitssaldo	-60.000	-60.000	-85	59.915
Rentevergoeding verstrekte geldleningen	262.915	262.915	269.506	6.591
Rentelasten aangetrokken geldleningen	-697.771	-549.271	-601.498	-52.227
Rentevergoeding grondexploitaties	168.703	198.186	268.610	70.424
Rentebijschrijving vz. grondexploitaties	-168.703	-198.186	-268.610	-70.424
Renteresultaat	-494.856	-346.356	-332.077	14.279

Het renteresultaat over 2018 komt afgerond € 14.000 minder nadelig uit dan geraamd.

Het renteresultaat op de grondexploitaties is verwerkt in de boekwaarde van de resterende grondexploitatie voor de Duivenvoordecorridor.

Vermogenswaarden

De gemeente was op 31 december 2018 in het bezit van aandelen van NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Duin- en waterleidingbedrijf Dunea en het netwerkbedrijf Alliander.

In de exploitatiebegroting wordt het dividend structureel behoudend geraamd op basis van uitkering in voorafgaande jaren gecorrigeerd voor incidentele ontwikkelingen.

Leningenportefeuille

In 2018 hebben zich geen andere kapitaalmarkttransacties voorgedaan dan de reguliere aflossingen op de bestaande portefeuille. Hiermee bedraagt de omvang van de extern aangetrokken lange financiering aan het eind van 2018 € 31,5 miljoen.

De omvang van de door de gemeente Voorschoten geborgde geldleningen nam af van € 144,1 miljoen naar € 140,4 miljoen. De afname wordt voornamelijk veroorzaakt door de reguliere aflossingen op de gewaarborgde geldleningen aan Stichting Woonzorg Nederland (€ 3,4 miljoen.).

99% van de garanties heeft betrekking op leningen aan woningbouwverenigingen. Via de tertiaire achtervangconstructie van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw staat de gemeente mede garant.

Tabel 52 **Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000.000)**

Leningenportefeuille	31/12/2017	31/12/2018
(Uitgezette) Leningenportefeuille	7,8	7,2
Gegarandeerde leningenportefeuille:	144,1	140,4
waarvan gewaarborgde bedragen:	73,3	71,3
Aangetrokken leningen	36,9	31,5

Risicobeheer

Debiteurenrisico

Wordt afgedekt door de voorziening dubieuze debiteuren.

Tabel 53 **Saldo voorziening dubieuze debiteuren**

	31/12/2017	31/12/2018
Saldo van de voorziening (raming)	€ 199.562	€ 312.903

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico wordt beperkt door de treasury activiteiten te baseren op een liquiditeitsplanning voor het meerjarenperspectief van de begroting. De rekening courant-faciliteit bij BNG bedraagt € 6,4 miljoen. De gemeente kan volgens de wet FIDO in 2018 kasgeld aantrekken tot een geraamde limiet van € 4,5 miljoen. Overschrijding van onderstaand te behandelen kasgeldlimiet gedurende 3 opeenvolgende kwartalen is niet toegestaan.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de netto-vloTTende schuld en beperkt daarmee het renterisico op de korte schuld. De limiet wordt bepaald voor korte financiering met een looptijd van maximaal 1 jaar en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal.

Uitgaande van een begrotingstotaal van ca. € 52,3 miljoen bedroeg de kasgeldlimiet voor 2018 € 4.447.000. Uit onderstaand overzicht blijkt dat de kasgeldlimiet in 2018 niet is overschreden.

Tabel 54 **Ontwikkeling kasgeldlimiet 2018 (bedragen x € 1.000)**

Ontwikkeling kasgeldlimiet 2018	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
1. Liquiditeitssaldo (netto; - = tekort)	-2.208	-4.287	-1.434	-2.703
2. Kasgeldlimiet	4.447	4.447	4.447	4.447
3a. Ruimte onder de kasgeldlimiet (2.+1.>0)	2.239	160	3.013	1.744
3b. Overschrijding van de kasgeldlimiet (2.+1.<0)				

Het renterisico op de lange financiering (langer dan een jaar) is begrensd door de renterisiconorm. Die norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal en geeft aan in hoeverre er sprake is van een verantwoord geachte spreiding van aflossing en herfinanciering in de leningenportefeuille. De renterisiconorm is in 2018 niet overschreden.

Op basis van de huidige verwachtingen wordt de renterisiconorm in het meerjarenperspectief ook in 2019 (net) niet overschreden. De aflossing van de enige 'bullet'-lening van € 6,0 miljoen in onze portefeuille zou hier debet aan geweest kunnen zijn ware het niet dat er in 2018 geen lang vreemd vermogen aangetrokken behoefte te worden, waardoor de aanvankelijk voor 2019 voorziene overschrijding op basis van de laatste verwachtingen uitblijft.

Tabel 55 **Renterisico vaste schuld 2017-2021 (bedragen x € 1.000)**

Renterisico vaste schuld 2018					
	2017	2018	2019	2020	2021
1 Renteherzieningen	0	0	0	0	0
2 Aflossingen	3.600	5.400	10.600	5.155	4.535
3 Renterisico (1 + 2)	3.600	5.400	10.600	5.155	4.535
4 Renterisiconorm	10.363	10.463	10.749	10.698	10.698
5a Ruimte onder renterisiconorm	6.763	5.063	149	5.543	6.163
5b Overschrijding renterisiconorm					
4a Begrotingstotaal	51.817	52.315	53.744	53.489	53.489
4b percentage regeling	20%	20%	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm	10.363	10.463	10.749	10.698	10.698

EMU-saldo

Gemeenten moeten het kastekort van hun exploitatie beperken tot de overeengekomen percentages van hun totale begroting. Via dit zgn. EMU-saldo wordt gecontroleerd of de decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning leveren bij het streven te voldoen aan de Europese begrotingsdoelstellingen. De VNG adviseert gemeenten overigens om niet heel strak te sturen op het maximaal toegestane kastekort. Dat staat een uitruil van over- en onderschrijdingen tussen gemeenten in de weg en leidt daardoor mogelijk tot een onnodig uitstel van investeringen. In plaats daarvan kunnen gemeenten beter sturen op de ontwikkeling van de hoogte van de schuld.

Hoewel er geen individuele referentiewaarden voor het EMU-saldo voor 2018 zijn vastgesteld en geen maatregelen/sancties zullen worden opgelegd bij overschrijding, schrijven de herziene BBV voor dat ook in het jaarverslag wordt gerapporteerd over het EMU-saldo.

Tabel 56 **Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)**

Berekening EMU-saldo					
Vraag			2018 Volgens gewijzigde begroting 2018	2018 volgens jaarrekening 2018	2018 verschil
+	1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-717	920	1.638
+	2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.162	2.276	114
+	3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	2.926	4.044	1.118
-	4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.545	2.262	-283
+	5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	17	394	377
	6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:			

Berekening EMU-saldo					
+		Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
-	7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0
	8	Baten bouwgrondexploitatie:			
+		Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
-	9	Lasten op balanspost			
		Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	1.822	1.458	-364
-	10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0
	11	Verkoop van effecten:			0
	11a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	
-	11b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	0	0	0
Berekend EMU-saldo			20	3.915	3.895

Ten opzichte van de (gewijzigde) begroting is het geraamde geringe EMU-overschot verder toegenomen tot € 3,9 miljoen. Dit positieve effect wordt onder andere veroorzaakt door het betere rekeningsaldo, hogere investeringsbijdragen, het achterblijven van de investeringen en hogere dotaties aan en lagere onttrekkingen aan de voorzieningen.

Hoewel voor 2018 zelf geen referentiewaarde is afgegeven kan ter indicatie wel de vergelijking met de referentiewaarde voor 2019 van - € 2,2 miljoen worden gemaakt: Omdat sprake is van een overschot van € 3,9 miljoen is overschrijding van de referentiewaarde voor geldschepping niet aan de orde.

Tabel 57

Kasstroomoverzicht (Staat van herkomst en besteding)

Bedragen x € 1.000

Stand liquide middelen per 1 januari

Rekening 2018

2

Afschrijvingen	2.276
Aflossingen verstrekte geldleningen	542
Toename kortlopende schulden	747
Afname vordering/uitzettingen < 1 jaar	1.745
Storting in voorziening (per saldo)	1.113
Storting in reserves (per saldo)	2.968
Afname overlopende activa	1.652
Afname boekwaarde bouwgrondexploitatie	210

Nog te bestemmen rekeningsaldo 2018	<u>1.895</u>	
	totale toename	13.148
Afname:		
Netto investeringen	-1.867	
Afname langlopende geldleningen	-5.400	
Afname overlopende passiva	-1.934	
Bestemming resultaat voorgaande jaar	<u>3.944</u>	
	totale afname	<u>-13.145</u>
	Mutatie liquide middelen	3
Stand liquide middelen per 31 december		5

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laat uitvoeren. Het is daarom van belang dat de raad in het proces van begroting en verantwoording de benodigde informatie krijgt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen en te laten meewegen in het proces van horizontale sturing en verantwoording.

Bij verbonden partijen kan het zowel gaan om publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen als om de deelneming in of inschakeling van privaatrechtelijke rechtspersonen. Voor wat betreft de private partijen gaat het om organisaties en instellingen waarin de gemeente zowel een financieel als een bestuurlijk belang heeft. In geval van gemeenschappelijke regelingen gaat het om samenwerkingsvormen met rechtspersoonlijkheid, met name openbare lichamen en bedrijfsvoering organisaties ingesteld op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Voor een adequate verantwoording hoe verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de doelstelling van de programma's is het niet alleen noodzakelijk inzicht te hebben in de beleidsmatige prestaties van verbonden partijen, maar ook in hun financiële positie.

Inzicht in de bijdragen van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's zijn in de respectievelijke programma's voor de realisatie waarvan ze worden ingezet opgenomen.

Tabel 58

LIJST VERBONDEN PARTIJEN	
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN	bijdrage
Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland	€ 834.685
Veiligheidsregio Hollands Midden	€ 1.239.256
Gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden	€ 1.074.283
Gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde	€ 14.652.360
Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	€ 364.292
Gemeenschappelijke regeling Inkoopbureau H-10	€ 66.079
Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West Holland (ODWH)	€ 242.842
Totale gemeentelijke bijdrage	€ 18.473.797
VENNOOTSCHAPPEN	dividend
BNG N.V.	€ 104.196
Alliander N.V.	€ 378.072
Dunea N.V.	-
Totaal ontvangen dividend	€ 482.268

Overzicht verbonden partijen

Naam	Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke Regeling	
Vestigingsplaats	Leiden	
Webadres	hollandrijnland.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	Holland Rijnland draagt binnen de regio zorg voor een optimale verbinding, ontmoeting en samenwerking op ruimtelijk, economisch en sociaal gebied.	
	Holland Rijnland faciliteert de gemeenten om in staat te zijn om tijdig analyses te maken van nieuwe, strategisch belangrijke ontwikkelingen en hier naar te kunnen acteren en draagt daardoor bij aan een krachtige regiosamenwerking.	
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur is de gemeente Voorschoten vertegenwoordigd met een raadslid en een collegelid.	
	Financieel belang	
	beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	€ 856.043 *)	€ 834.685 *)
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Eigen vermogen	€ 348.538 **)	€ 651.822 **)
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Vreemd vermogen	€ 37.114.641 **)	€ 48.710.814 **)
	Hele jaar 2018	
Gerealiseerde resultaat	€ 110.682 **)	
Toelichting	*) deze bedragen hebben betrekking op 2018 en zijn inclusief € 572.420 bijdrage aan het Regionaal Investerings Fonds. **) Cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekening 2017.	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	Door gezamenlijk op te treden, vergroot Holland Rijnland de slagkracht en de impact van projecten. Denk hierbij aan uitdagingen die te complex zijn voor individuele gemeenten, die de gemeentegrenzen overschrijden of waarbij samenwerking tot meer efficiëntie leidt. Verder lobbyt Holland Rijnland bij de provincie, het rijk en externe partijen om de ambities van de samenwerkende gemeenten te realiseren.	

Hiernaast voert Holland Rijnland ook verschillende taken uit op het gebied van leerplicht, jeugdhulp, woonruimteverdeling en doelgroepenvervoer.

Bijdrage aan Samenwerking
beleidsdoelstelling Holland Rijnland streeft ernaar de gemeenten op de kansrijke opgaven nog meer onderling met elkaar te verbinden én met het bedrijfsleven, onderwijs, de provincie en het Rijk. Daarnaast wordt de samenwerking in verschillende allianties gestimuleerd en georganiseerd zodat gemeenten – voor zichzelf en voor elkaar – betere resultaten realiseren.

Inhoudelijke Agenda

Voor de inzet van de organisatie Holland Rijnland zijn voor de realisatie van de Inhoudelijke Agenda vijf rollen te onderscheiden:

- Platform voor ontmoeten en netwerken, kennis en ervaringen delen;
- Afstemming en coördinatie van beleidskaders en uitgangspunten;
- Lobby en belangenbehartiging;
- Signalering nieuwe ontwikkelingen;
- Uitvoering programma's, taken en opdrachten: Voor een aantal specifieke opgaven voert Holland Rijnland concrete taken uit: onder meer de Urgentiecommissie Woonruimteverdeling, Opdrachtgeverschap Jeugdhulp en het Regionaal Bureau Leerplicht.

Cofinanciering

Met het programma Cofinanciering speelt Holland Rijnland snel in op bovengemeentelijke initiatieven uit de regio die op een duurzame manier bijdragen aan het realiseren van het resultaat op de opgaven van de inhoudelijke agenda 2016-2020.

Risico's De risico's worden door Holland Rijnland in de begroting gekwantificeerd op € 185.000. De GR heeft een beperkt weerstandsvermogen. Het aandeel van de gemeente in de risico's bedraagt circa 4%.

Naam	Veiligheidsregio Hollands Midden
Juridische vorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Leiden
Webadres	vrhm.nl

	Publiek belang
--	-----------------------

Doelstelling	Het doel van de VRHM is regionale bestuurlijke en operationele integratie van de bij de veiligheidsregio ondergebrachte brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. Lokale verankering blijft van belang. De integratie moet leiden tot doelmatige en slagvaardige hulpverlening, op basis van een gecoördineerde voorbereiding. De Veiligheidsregio Hollands Midden wil door samenwerking met en tussen allerlei partners de veiligheid en het gevoel van veiligheid in de regio vergroten.
---------------------	--

Bestuurlijk belang De burgemeester is lid van het Algemeen Bestuur.

	Financieel belang
--	--------------------------

	beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
--	--------------------------------	---------------------------------

**Gemeentelijk financieel
belang (deelnemersbijdrage)**

	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
--	--------------------------------	---------------------------------

Eigen vermogen	€ 5.965.544	€ 5.418.083
---------------------------	-------------	-------------

	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
--	--------------------------------	---------------------------------

Vreemd vermogen	€ 25.092.049	€ 26.775.363
----------------------------	--------------	--------------

	Hele jaar 2018
--	-----------------------

Gerealiseerde resultaat	- € 118.984
------------------------------------	-------------

Toelichting

	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
--	---

Visie en beleidsvoornemens	De VRHM is een samenwerkingsverband op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Wet publieke gezondheid en de Wet veiligheidsregio's. Negentien gemeenten en de hulpverleningsdiensten werken in de veiligheidsregio nauw samen aan de taken op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening en handhaving van openbare orde en veiligheid.
---------------------------------------	--

Bijdrage aan beleidsdoelstelling	In het Regionaal Beleidsplan VRHM 2016-2019 staan de ambities beschreven. Beleidsdoelstellingen zijn preventie en zelfredzaamheid. Deze beleidsdoelstellingen komen terug in het Regionaal Beleidsplan VRHM 2016-2019.
---	--

Risico's

- Cao-effecten en effect wijzigingen pensioenpremies,
- Digitale transformatie VRHM 2019-2023.
- Thema's Terrorisme Gevolgbestrijding en Cybersecurity.
- Frictie kosten ('oude') meldkamer Hollands Midden.
- Transitie Openbaar Meldsysteem (OMS).
- Bluswatervoorziening.
- Regionaal Beleidsplan VRHM 2020-2023.
- De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) en het brandweerpersoneel.
- Effect eenzijdige wijziging vergoeding afhijsen patiënt door RAV HM (NZa).

Naam	Gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden
-------------	--

Juridische vorm Gemeenschappelijke Regeling

Vestigingsplaats Leiden

Webadres <https://www.rdoghm.nl/>

	Publiek belang
--	-----------------------

Doelstelling De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) Hollands Midden, met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, bureau GHOR Hollands Midden en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, heeft tot doel de belangen te behartigen van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg (preventie), de volksgezondheid en de ambulancezorg.

Bestuurlijk belang Elke gemeente levert een deelnemer voor het AB. 7 van de 25 gemeenten leveren een deelnemer voor het DB. Voorschoten levert wethouder zorg voor het AB en sinds voorjaar 2018 ook voor het DB.

Financieel belang		
	beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	932.000	1.074.283
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Eigen vermogen	923.000	3.627.000
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Vreemd vermogen	28.484.000	27.207.000
Hele jaar 2018		
Gerealiseerde resultaat		705.000

Toelichting

Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	De RDOG Hollands Midden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisisomstandigheden. Daarnaast probeert de RDOG Hollands Midden de effecten van gezondheidsbedreigingen te beperken. De missie is om die opdracht resultaatgericht en op een innoverende manier in samenwerking met betrokkenen vorm te geven.
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	De RDOG draagt in regionaal verband bij aan preventie van gezondheidsproblemen.
Risico's	Uitgangspunt is dat de RDOG HM voor de komende jaren met een dusdanige reële

indexering en algemene reserve kan werken dat de RDOG niet meer met een begrotingswijziging terug hoeft naar de gemeenten. Met de maatregelen zoals opgenomen in de Programmabegroting, is het aan de RDOG de komende jaren binnen de geraamde budgetten te blijven.

De gemeentelijke bijdrage stijgt voor 2019 ten opzichte van 2018, richt de RDOG zich op grip op de financiën en adequaat bijsturen om ervoor te zorgen dat binnen de vastgestelde begroting 2019 e.v. eventuele schommelingen in uitgaven kunnen worden opgevangen en niet zullen leiden tot verhoogde bijdragen c.q. tussentijdse begrotingswijzigingen.

Naam	Gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Wassenaar
Webadres	werkorganisatieduivenvoorde.nl

	Publiek belang
Doelstelling	In stand houden van een gezamenlijke kwalitatief hoogwaardige ambtelijke organisatie die flexibel is om aan de gevraagde dienstverlening van beide deelnemers op een kostenefficiënte manier te kunnen voldoen.
Bestuurlijk belang	Het voltallige college is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.

Financieel belang		
	beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	13.929.689	14.652.360
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Eigen vermogen	0	554.000
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Vreemd vermogen	0	0
Hele jaar 2018		
Gerealiseerde resultaat		554.000

Toelichting Cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekening 2018.

Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	In het coalitieprogramma 2018-2022 is opgenomen: We gaan ervanuit dat de WODV blijft bestaan, maar focussen daarbij op ondersteunende en uitvoerende taken, zoals bijvoorbeeld personeelszaken en financiën. Het ingezette traject voor kwaliteitsverbetering zetten we daarom voort.
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	De Werkorganisatie staat ten dienste van het college en de burgemeester, voor wie het het beleid uitvoert en voorbereidt.
Risico's	De risico's van de WODV liggen in hoofdzaak bij de rechtspositionele verplichtingen ten aanzien van het zittende personeel.

Naam	Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Leiden	
Webadres	bsgr.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	Het verbeteren van de kwaliteit, continuïteit en efficiency door samen te werken bij de beleidsuitvoering, heffing en invordering van waterschaps- en gemeentelijke belastingen, bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoed informatie.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Voorschoten is in het algemeen bestuur vertegenwoordigd met een wethouder. Sinds 16 juni 2014 is de gemeente Voorschoten ook met een wethouder vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur van de BSGR.	
	Financieel belang	
	beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	€ 364.292	€ 364.292
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Eigen vermogen	€ 2.094.000	€ 2.055.000
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Vreemd vermogen		
	Hele jaar 2018	
Gerealiseerde resultaat	Over 2018 is een jaarresultaat behaald van € 624.000	
Toelichting	Nihil	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	De belastingtaken efficiënt, tegen lage kosten en kwalitatief hoogwaardig uitvoeren.	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Door het juist, tijdig en volledig opleggen en invorderen van gemeentelijke belastingen worden de geraamde opbrengsten gerealiseerd.	
Risico's	De BSGR betreft een uitvoeringsorganisatie. Op grond van artikel 32 van de Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (GR BSGR), zijn de deelnemers verplicht er zorg voor te dragen dat de BSGR te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Dit betekent dat de deelnemers zelf maatregelen moeten treffen om eventuele risico's af te dekken.	

Het grootste risico dat wordt ingeschat is het uittreden van één van de deelnemers. Op grond van artikel 38 van de GR BSGR wordt voor uittreding een opzegtermijn van ten minste een jaar in acht genomen en vindt uittreding plaats aan het einde van het kalenderjaar. Uittreding gedurende de eerste 5 jaar na toetreding is niet mogelijk. Er zijn geen deelnemers die te kennen hebben gegeven uit de gemeenschappelijke regeling te willen treden.

Naam	Gemeenschappelijke regeling Inkoopbureau H-10	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Pijnacker-Nootdorp	
Webadres	h10inkoop.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	Het behartigen van de belangen van de betrokken gemeenten op het terrein van uitvoering van inkooptaken op taakonderdelen binnen het sociaal domein.	
Bestuurlijk belang	Namens de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten, Wassenaar en Zoetermeer is de wethouder van de gemeente Wassenaar lid van het bestuur.	
	Financieel belang	
	beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	51.138	66.079
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Eigen vermogen	-41.756 *)	-41.756 *)
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Vreemd vermogen	970.178 8)	257.006 *)
	Hele jaar 2018	
Gerealiseerde resultaat	0	
Toelichting	Cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekening 2017	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	De betrokken gemeenten zijn verantwoordelijk voor de beleidsvorming. Het Inkoopbureau H-10 voert de technische inkoop uit. Door gezamenlijke inkoop en afhandeling facturering zijn efficiency voordelen (door synergie-effecten) te behalen.	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Door gezamenlijke op een efficiënte manier inkoop voor jeugdhulp beschikbaar krijgen.	
Risico's	In de begroting 2019 heeft de GR Inkoopbureau H10 de risico's niet gekwantificeerd. Als zich binnen de gemeenschappelijke regeling tegenvallers voordoen zijn de deelnemende gemeenten verantwoordelijk voor de financiële gevolgen. De GR heeft een beperkt weerstandsvermogen. Het aandeel van de gemeente in deze risico's bedraagt ca 2,5%.	

Naam	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West Holland (ODWH)	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Leiden	
Webadres	https://www.odwh.nl/	
	Publiek belang	
Doelstelling	De ODWH is opgericht ter ondersteuning van de belangen van de deelnemers op het gebied van omgeving en milieu. Dit heeft met name betrekking op de behartiging van het gemeentelijk belang van de beleidsontwikkeling op het gebied van omgeving en milieu en is gericht op een efficiënte en doelmatige uitvoering van de gemeentelijke en provinciale taken en bevoegdheden.	
Bestuurlijk belang	Voorschoten levert geen DB-lid. In het AB hebben twee wethouders zitting. Wethouder Cramwinckel en Wethouder Lamers.	
	Financieel belang	
	beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		€ 242.842
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Eigen vermogen	€ 330.883 *	€ 63.315 *
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Vreemd vermogen	- *	- *
	Hele jaar 2018	
Gerealiseerde resultaat		€ 158.003 (resultaat 2017)
Toelichting	Cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekening 2017.	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	Geen andere dan die in de gemeenschappelijke regeling zijn geformuleerd.	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	De ODWH voert een overeengekomen takenpakket uit op het beleidsveld milieu met name op het vlak van toetsing en vergunningverlening, toezicht en handhaving.	
Risico's	De omvang van de algemene reserve ligt nog onder de norm van het weerstandsvermogen (5% van de omzet).	

Naam	BNG NV	
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Webadres	bngbank.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	De BNG behartigt het maatschappelijk belang met gespecialiseerde financiële dienstverlening aan overheden en maatschappelijke instellingen. De gemeente ziet het aandelenbezit als een duurzame belegging.	
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de in haar bezit zijnde aandelen (41.184 aandelen a € 2,50 nominaal). Via dit aandelenbezit wordt 0,07%-zeggenschap uitgeoefend op de besluitvorming van BNG.	
	Financieel belang	
	beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Eigen vermogen	€ 4,7 miljard	€ 5,0 miljard
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Vreemd vermogen		
	Hele jaar 2018	
Gerealiseerde resultaat	De netto winst over 2017 bedroeg € 373 mln. Hiervan ontving de gemeente in 2018 € 104.195 aan uitkeerbare winst.	
Toelichting	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens		
Bijdrage aan beleidsdoelstelling		
Risico's	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.	

Naam	Alliander NV	
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap	
Vestigingsplaats	Amsterdam	
Webadres	alliander.com	
	Publiek belang	
Doelstelling	• Voortdurend beter presteren op dienstverlening, leveringszekerheid en kosten; • Verbeteren van beheersing van energiestromen; • Inzicht in energieverbruik; • Klanten helpen energie te besparen en over te schakelen naar duurzame energiebronnen.	
Bestuurlijk belang	Voorschoten heeft een belang van 565.227 aandelen van € 5,- nominaal per aandeel in NV Alliander. Via dit aandelenbezit wordt 0,4%-zeggenschap uitgeoefend op de besluitvorming van Alliander.	
	Financieel belang	
	beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Eigen vermogen		
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Vreemd vermogen		
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat	In 2018 is € 378.000 aan winstuitkering over 2017 ontvangen.	
Toelichting		
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens		
Bijdrage aan beleidsdoelstelling		
Risico's	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.	

Naam	Dunea NV	
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Webadres	www.dunea.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	Het doel van Dunea is het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater zowel binnen als buiten het distributiegebied. Daarbij moet Dunea voldoen aan de eisen van verantwoord natuurbeheer van het toevertrouwde duingebied met de inachtneming van de eisen van een verantwoorde waterwinning. Tevens beheert Dunea andere onderdelen van de waterketen zoals riolering en afvalwaterzuivering zowel binnen als buiten het distributiegebied.	
Bestuurlijk belang	Het aandelenbezit is groot 77.218, met een nominale waarde van € 5,- per aandeel. Via het aandelenbezit kan 1,9% zeggenschap worden uitgeoefend op de besluitvorming van Dunea.	
	Financieel belang	
	beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Eigen vermogen		
	Beginstand per 1-1-2018	Eindstand per 31-12-2018
Vreemd vermogen		
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat	Dunea kent een statutaire beperking op de uitkering van winst aan de aandeelhouders. De winst blijft 'in het bedrijf' om daarmee een betere solvabiliteit en een lagere financieringsrente te bewerkstelligen.	
Toelichting		
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens		
Bijdrage aan beleidsdoelstelling		
Risico's	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.	

Paragraaf Bedrijfsvoering

Normaliter licht een gemeentebestuur in de begroting het voorgenomen beleid toe op het gebied van de PIOFACH-taken. Deze afkorting staat voor personeel, informatievoorziening, financiën, administratieve organisatie, communicatie en huisvesting. Ofwel de taken die nodig zijn om de gemeente als organisatie te laten functioneren.

Voor Voorschoten geldt dat deze bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde (WODV).

De invoering van het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is aanleiding geweest om nog eens kritisch te kijken naar de inhoud van de begrotingen. Dit heeft ertoe geleid dat we ervoor hebben gekozen om de PIOFACH-taken niet meer in de begroting van Voorschoten toe te lichten. Immers niet het college van Voorschoten, maar het bestuur van de WODV is verantwoordelijk voor deze taken. Dat betekent dat de beleidsvoornemens voor en de verantwoording over bedrijfsvoeringstaken worden opgenomen in de begroting respectievelijk jaarrekening van de WODV. Voor meer informatie verwijzen wij u dan ook naar deze stukken.

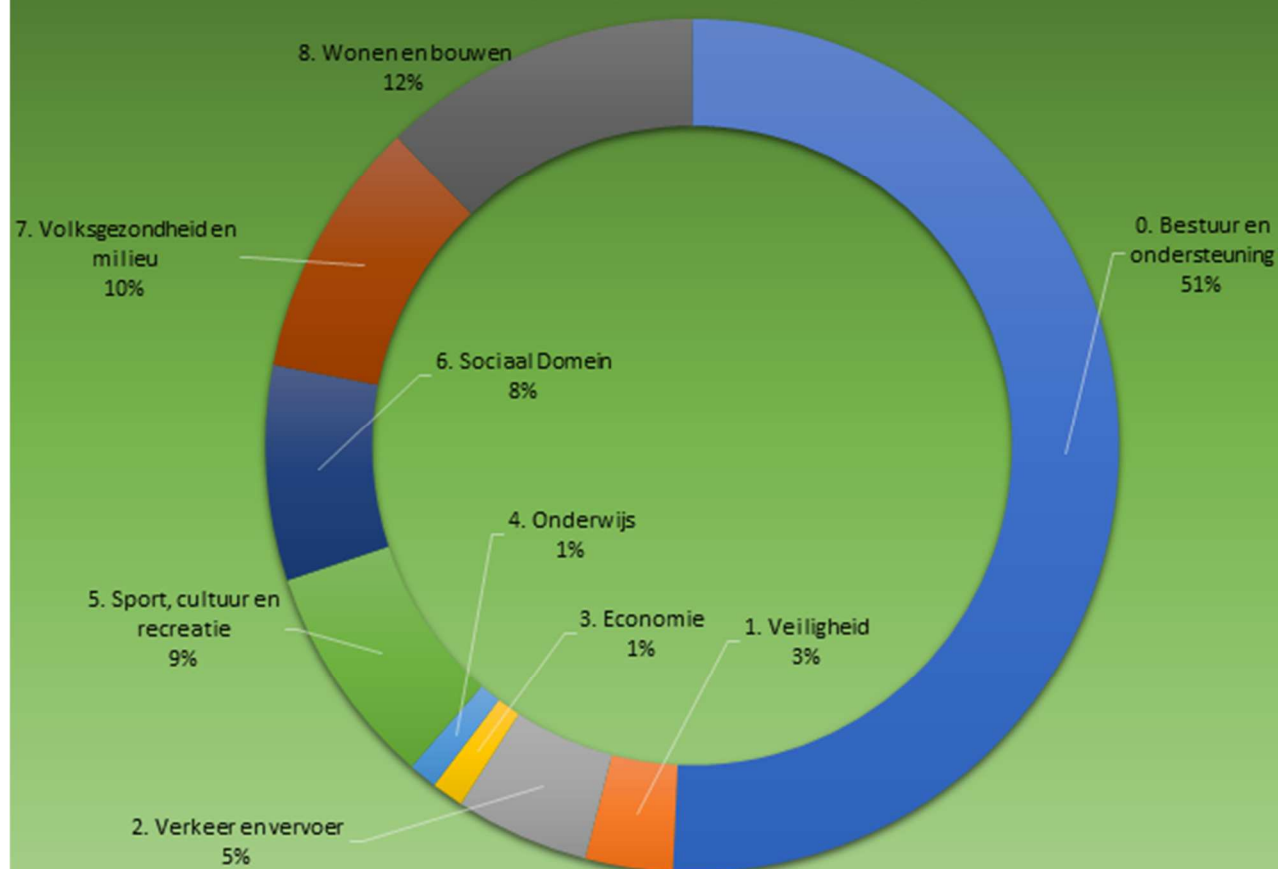
De bijdragen van de gemeente Voorschoten aan de WODV zijn als inkomsten in de begroting van de werkorganisatie opgenomen. In de gemeentelijke begroting van Voorschoten staan de bijdragen aan de werkorganisatie als kosten geraamd. Deze kosten staan verdeeld over de diverse taakvelden op basis van de geldende regelgeving.

In 2018 zag de gemeentelijke bijdrage van Voorschoten aan de WODV er als volgt uit:

Tabel 59

Programma	Begrote bijdrage WODV 2018 na wijzigingen	Resultaat 2018 WODV	Definitieve bijdrage
0. Bestuur en ondersteuning	7.562.321	-263.812	7.249.009
1. Veiligheid	476.911		476.911
2. Verkeer en vervoer	731.030		731.030
3. Economie	174.578		174.578
4. Onderwijs	156.517		156.517
5. Sport, cultuur en recreatie	1.216.450		1.216.450
6. Sociaal Domein	1.172.728		1.172.728
7. Volksgezondheid en milieu	1.414.762		1.414.762
8. Wonen en bouwen	1.747.334		1.747.334
Totaal	14.652.631		14.384.319

Definitieve bijdrage in % per programma

Paragraaf Grondbeleid

De paragraaf Grondbeleid beschrijft de visie op het grondbeleid en de manier waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert. Dit in relatie tot de doelstellingen die in de begroting zijn opgenomen, met een aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid is uitgevoerd.

Grondbeleid richt zich op het gebruik van de grond als bepalende factor voor de kwaliteit van de leefomgeving. Het grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om het ruimtelijk beleid op een bestuurlijk en economisch verantwoorde wijze te realiseren. Het biedt instrumenten om de regie over de ruimtelijke ontwikkelingen te kunnen voeren. De Nota Grondbeleid is een 'toolbox' voor het door de gemeente Voorschoten te voeren grondbeleid.

Beleidsstukken

Het grondbeleid in 2018 is gevoerd aan de hand van een tweetal beleidsstukken:

Nota Grondbeleid

De Nota Grondbeleid geeft inzicht in het gemeentelijk beleid op een breed scala aan aspecten die samenhangen met het grondbeleid. Onze voorkeur is: op basis van het beperken van risico's en gemeentelijke investeringen, faciliteren waar kan en actief waar nodig.

Grondprijsbrief

Het college van burgemeester en wethouders heeft ook dit jaar de grondprijsbrief vastgesteld waarin, voor zover mogelijk, concrete (minimum) grondprijzen worden benoemd. De in de Nota Grondbeleid genoemde grondprijsmethodieken zullen dan als uitgangspunt gelden voor de concreet te benoemen grondprijs. Er zijn verschillende tarieven voor verschillende functies. Zo is in het algemeen de grondprijs voor sociale woningbouw lager dan voor maatschappelijke/commerciële functies.

Afsluiten Grondbedrijfsfunctie

Tegelijkertijd met het opheffen van het grondbedrijf zijn voor de projecten Deltaplein, Dobbewijk, Vlietwijk KEEL-gebied en Woningbouw Noord-Hofland reserves nakomende werkzaamheden gevormd. Daarnaast is het project Duivenvoorde Corridor nog actief. Hiervoor is een voorziening getroffen en bij het weerstandsvermogen is rekening gehouden met de risico's.

Risico's

De risico's die zich tijdens de uitvoering van de nakomende werkzaamheden kunnen voordoen worden op de gebruikelijke manier opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en jaarrekening. Zo ook de risico's voor het project Duivenvoorde Corridor. De mutaties die volgen uit de jaarlijkse actualisatie van de risico's van dit project worden verrekend met de concernreserve. De grondexploitatie (inclusief risico's en verliesvoorziening) wordt minimaal één keer per jaar geactualiseerd namelijk ten tijde van de

jaarrekening. Ook via de voor- en najaarsnota wordt over dit project gerapporteerd.

Wettelijke/landelijke grondslagen

- Wet ruimtelijke ordening (Wro);
- Besluit ruimtelijke ordening (Bro);
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg);
- Gemeentewet (Gemw);
- Wet Markt en Overheid (Wet MenO).

Grondexploitaties

Eind 2018 is De Duivenvoorde Corridor de enige actieve grondexploitatie. De jaarrekening geeft hiervan de financiële voortgang weer.

Jaarrekening 2018

Balans per 31 december 2018

ACTIVA Bedragen * € 1.000	31 december 2018	31 december 2017
<u>Vaste activa</u>		
Immateriële vaste activa	9.000	9.000
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden	9.000	9.000
Materiële vaste activa	56.159	56.568
- Investerings met economisch nut	28.932	29.671
- Investerings met economisch nut heffingen	18.278	18.342
- Investerings met maatschappelijk nut	8.949	8.555
Financiële vaste activa	7.000	7.542
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
* deelnemingen	290	290
- Leningen aan:		
* woningbouwcorporaties	509	984
- Overige langlopende leningen u/g	6.201	6.268
Totaal vaste activa	72.159	73.110
<u>Vlottende activa</u>		
Voorraden	8.530	8.740
- Onderhanden werk (incl. gronden in expl.)	8.530	8.740
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	6.450	8.195
- Vorderingen op openbare lichamen	3.048	4.466
- Rekening-courantverhouding met het Rijk	0	0
- Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	105	692
- Overige vorderingen	3.297	3.037
Liquide middelen	5	2
- Kas	5	2
- Bank	0	0
Overlopende activa	1.752	3.404
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.752	3.404
Totaal vlottende activa	16.737	20.341
TOTAAL ACTIVA	88.896	93.451

PASSIVA		31 december 2018	31 december 2017
Bedragen * € 1.000			
<u>Vaste passiva</u>			
Eigen vermogen		35.171	34.252
Algemene reserve	22.754		19.472
Bestemmingsreserves	10.522		10.836
Gerealiseerde resultaat	1.895		3.944
Voorzieningen		11.077	9.964
Voorzieningen	11.077		9.964
Vaste schulden met een looptijd > 1 jaar		31.506	36.906
- Onderhandse leningen o/g van			
- Banken en overige financiële instellingen	31.500		36.900
- Waarborgsommen	6		6
Totaal vaste passiva		77.754	81.122
<u>Vlottende passiva</u>			
Kortlopende schulden met een looptijd < 1 jaar		6.419	5.672
- Banksaldi	3.765		2.208
- Overige schulden	2.654		3.464
Overlopende passiva		4.723	6.657
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	4.208		6.115
- de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	515		520
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	0		22
Totaal vlottende passiva		11.142	12.329
TOTAAL PASSIVA		88.896	93.451
Waarborgen en garanties		140.379	144.239

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Investerings die tot 2003 hebben plaatsgevonden zijn inclusief BTW geactiveerd. De investeringen die vanaf 2003 hebben plaatsgevonden zijn, mits deze compensabel zijn in het kader van de Wet op het BTW-compensatiefonds, exclusief BTW geactiveerd.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengst van deelnemingen worden, met uitzondering van de dividenduitkering BNG, als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt. De verwachte dividenduitkering van de BNG wordt als bate verantwoord in het jaar waarover deze wordt uitgekeerd.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die door het CAK worden vastgesteld en geïnd en in de jaarrekening worden verantwoord geldt de onzekerheid over de omvang en hoogte van deze eigen bijdragen door het ontbreken van de inkomensgegevens.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Voor overige arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume is geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen mogen desgewenst in mindering worden gebracht op het geactiveerde bedrag. De verkregen bijdrage wordt als bate verantwoord.

Met ingang van het boekjaar 2016 worden bijdragen aan activa in eigendom van derden niet langer verantwoord als onderdeel van de financiële vaste activa maar als onderdeel van de immateriële vaste activa. Deze wijziging is doorgevoerd voor de berekening van het EMU-saldo.

Het aanvangsmoment voor de afschrijving op bijdragen aan activa in eigendom van derden is het moment van ingebruikneming van de betrokken investering.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden dienen afzonderlijk in de balans te worden opgenomen. In de toelichting op de balans dient te worden aangegeven welke methode van afschrijving zal worden berekend. Tevens zal een verloopoverzicht worden opgenomen voor de verschaffing van het vereiste inzicht.

Materiële vaste activa

Investeringsbijdragen met economisch nut/ Investeringsbijdragen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het jaar volgend op de voltooiing, verwerving of het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

In het verslagjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.

De volgende materiële vaste activa worden lineair afgeschreven in:

- a. Maximaal 60 jaar: rioleringen;
- b. Maximaal 40 jaar:
 - tunnels, viaducten en bruggen;
 - parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
 - kades en waterkeringen;
 - waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
 - nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen;
 - nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen;
- c. Maximaal 30 jaar:
 - wegen, pleinen en rotondes;
 - openbare verlichting;
- d. 25 jaar:
 - Geluidswallen (maximaal 25 jaar);
 - renovatie, restauratie en aankoop woonruimten;
 - renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen;
 - aanleg tijdelijke terreinwerken.

- e. 15 jaar:
 - technische installaties in bedrijfsgebouwen;
 - pompen en gemalen;
- f. 10 jaar:
 - nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen;
 - veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
 - kantoormeubilair en schoolmeubilair;
 - straatmeubilair;
 - aanhangwagens en schaftwagens; 7 jaar:
 - zware transportmiddelen;
 - personenauto's en lichte motorvoertuigen;
- g. 5 jaar:
 - telefooninstallaties;
 - automatiseringsapparatuur.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Dit betreft investeringen in de openbare ruimte, zoals wegen, bruggen en openbaar groen. Deze investeringen genereren geen middelen en er is geen markt voor. Het vernieuwde BBV bepaalt dat vanaf het begrotingsjaar 2017 deze investeringen, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd worden en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven worden.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs, zal afwaardering plaatsvinden.

Voorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs.

Vlottende activa

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is bepaald op basis van de geschatte individuele inningkansen.

Liquide middelen en overlopende activa.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De backservice verplichting ten behoeve van de wethouders is gewaardeerd op de berekening van de verzekeraar. De wachtgeldverplichting ten behoeve van wethouders is gewaardeerd op een interne berekening.

Vaste schulden met een looptijd van een jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Waarborgen en garanties

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid en beheer en de financiële organisatie zijn vastgesteld. Alle genoemde bedragen zijn afgerond x € 1.000, tenzij anders vermeld.

De bedragen in de hierna opgenomen tabellen zijn weergegeven in duizendtallen.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële activa zijn vaste activa die niet tastbaar zijn. Het betreft bezittingen die wel een rol spelen in het financiële proces, maar nooit in het fysieke bedrijfsproces. Immateriële activa kunnen alleen dan op de balans opgevoerd worden, wanneer zij een objectief bepaalde waarde hebben.

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

Tabel 60

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	9.000	9.000
Totaal	9.000	9.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa:

Tabel 61

	Boekwaarde per 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde per 31-12-2018
Bijdragen aan activa in eigendom van derden: Rijnlandroute	9.000	0	0	0	9.000
Totaal	9.000	0	0	0	9.000

Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

Tabel 62

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Investerings met economisch nut	28.932	29.671
Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	18.278	18.342
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	8.949	8.555
Totaal	56.159	56.568

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de materiële vaste activa met een economisch nut:

Tabel 63

	Boekwaarde per 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde per 31-12-2018
Materiele vaste activa met economisch nut					
Gronden en terreinen	2.749	0	46	0	2.703
Woonruimten	41	0	0	6	35
Bedrijfsgebouwen	25.099	1.025	165	1.371	24.588
Grond-, weg- en waterbouwkundig economisch nut	131	0	0	30	101
Vervoermiddelen	137	0	0	47	90
Machines, installaties en apparaten economisch nut	156	0	4	35	117
Overige	1.358	0	0	60	1.298
Totaal	29.671	1.025	215	1.549	28.932

De belangrijkste in het boekjaar 2018 gedane (des) investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht:

Tabel 64

Gronden en terreinen

	Desinvestering(en) 2018
Verkoop accommodaties Professor van de Waalslaan, Raadhuislaan en Professor Einsteinlaan	46
	46

Grond-, weg- en waterbouwkundig economisch nut

Verkoop accommodaties Professor van de Waalslaan, Raadhuislaan en Professor Einsteinlaan	165
	165

Machines, installaties en apparaten economisch nut

Verkoop accommodaties Professor van de Waalslaan, Raadhuislaan en Professor Einsteinlaan	4
	4

Bedrijfsgebouwen

	Investeringen	2018
Buurthuis Vlietwijk (Kasrondje)		1.017
Vorbereidingskrediet Professor Einsteinlaan		8
		1.024

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

Tabel 65

	Boekwaarde per 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde per 31-12-2018
Materiele vaste activa met economisch nut					
Bedrijfsgebouwen	237	0	0	15	222
Grond-, weg- en waterbouwkundig economisch nut	17.569	1.073	223	510	17.909
Vervoermiddelen	372	0	307	32	33
Machines, installaties en apparaten					
economisch nut	73	0	0	11	62
Overige	91	0	0	39	52
Totaal	18.342	1.073	530	607	18.278

De belangrijkste in het boekjaar 2018 gedane (des) investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht:

Tabel 66

Grond-, weg- en waterbouwkundig economisch nut

	Investeringen 2018
Waterbouwkundige kunstwerken vGRP	12
Uitbreiding ligplaatsen haven de Kom	18
Vrijvervalriolering vGRP	45
GFT Zuil	64
Ondergrondse containers electronic	227
Vlietwijk fase 2 riolering	569
Minigemalen vGRP	16
Waterbouwkundige kunstwerken	89
Adegeest riolering	19
Overige investeringen	14
	1.073

Vervoermiddelen

	Desinvestering(en) 2018
Sale-leaseback Huisvuilwagen	307
	307

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een maatschappelijk nut weer:

Tabel 67

	Boekwaarde per 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde per 31-12-2018
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut					
Grond-, weg- en waterbouwkundig maatschappelijk nut	8.526	960	445	119	8.922
Ov. mat. vaste act. maatschappelijk nut	29	0	0	1	27
Totaal	8.555	960	445	120	8.949

De belangrijkste in het boekjaar 2018 gedane (des) investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht:

Tabel 68

Grond-, weg- en waterbouwkundig maatschappelijk nut

	Investering 2018
Knooppunt Voorschoten	34
Van der Hoevenpark	22
Dobbewijk	16
Kruispunt Koninklijke Marinelaan, Schoolstraat, Veurseweg	89
Herinrichting Leidseweg Noord	91
Waterbouwkundige kunstwerken vGRP	51
Investering bruggen	18
Vlietwijk fase 2 Wegen	388
Vlietwijk fase 2 Openbare verlichting	59
Vlietwijk fase 2 Groen	128
Investering bruggen	59
Overige investeringen	5
	960

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2018 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Tabel 69

	Boekwaarde per 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde per 31-12-2018
<i>Kapitaal verstrekking aan deelnemingen:</i>					
- Aandelen NV Bank Nederlandse Gemeenten	102	0	0	0	102
- Aandelen NV Alliander	188	0	0	0	188
<i>Leningen aan woningbouw- coöperaties:</i>					
- Lening u/g HBB	984	0	0	475	509
<i>Overige langlopende leningen</i>					
- Bank Nederlandse Gemeenten	4.800	0	0	0	4.800
- Renteloze leningen div. personen	257	0	0	0	257
- Tennisvereniging Forescate	105	0	0	35	70
- Optimaal select BNG fonds	0	0	0	0	0
- Kasteel Duivenvoorde	93	0	0	18	75
- NH/ v kerk	4	0	0	4	0
- Gereformeerde kerk / Hervormde kerk	9	0	0	9	0
- Startersleningen	1.000	0	0	0	1.000
Totaal	7.541	0	0	541	7.000

De post kapitaalverstrekking aan deelnemingen bestaat uit:

Tabel 70

	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2018	Aantal aandelen	Nominale waarde/ aandeel
Aandelen NV Bank Nederlandsen Gemeenten	102	102	102	100
Aandelen NV Alliander	188	188	188	100
Totaal	290	290	290	

Vlottende activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Tabel 71

	Boekwaarde per 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde per 31-12-2018
Onderhanden werk (gronden in exploitatie)	9.459	317	0	9.776
Voorzieningen verlieslatende complexen*	-719	-527	0	-1.246
Handelsgoederen	0			0
Totaal	8.740	-210	0	8.530

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2018 het volgende overzicht worden weergegeven:

Tabel 72

Specificatie onderhanden werk (gronden in exploitatie)

	Boekwaarde per 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde per 31-12-2018
Duivenvoorde corridor	9.459	317	0	9.776
Totaal	9.459	317	0	9.776

Tabel 73

Specificatie voorzieningen verlieslatende complexen

	Boekwaarde per 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde per 31-12-2018
Duivenvoorde corridor	719	527	0	1.246
Totaal	719	527	0	1.246

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Tabel 74

	Boekwaarde per 31-12-2018	Voorziening voor oninbaarheid	Balanswaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	3.048		3.048	4.466
Rekeningcourantverhouding met het Rijk	0		0	0
Rekeningcourantverhouding met niet-financiële instellingen	106		106	692
Overige vorderingen	3.297	313 *)	3.610	3.037
Totaal	6.450	313	6.763	8.196

Tabel 75

****) Voorziening dubieuze debiteuren***

Het opvangen van het (risico van het) niet betalen van facturen en verplichtingen jegens de gemeente door debiteuren.

Toelichting op de mutaties	Saldo 2017	Storting	Aanwending	Saldo 2018
Debiteuren algemeen	8.471	1.170	1.150	8.491
Debiteuren belastingen	74.703	41.151	63.642	52.212
Debiteuren SoZa	115.390	213.908	77.098	252.200
Totaal	198.564	256.229	141.890	312.903

Schatkistbankieren

De wet 'verplicht schatkistbankieren' schrijft voor dat decentrale overheden hun overtollige (liquide) middelen, boven een bepaald drempelbedrag, moeten aanhouden in de schatkist van het Rijk. Gerekend over een heel kwartaal, mogen de gemiddelde overtollige middelen per dag niet hoger zijn dan deze drempel.

In de onderstaande tabel is de benutting drempelbedrag schatkistbankieren opgenomen.

Tabel 76

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)						
Verslagjaar 2018						
(1)	Drempelbedrag	392				
		Kwartalen	1	2	3	4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	-	52	17	
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	392	392	340	375	
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-	
(1) Berekening drempelbedrag						
		Verslagjaar				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	52.315				
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	52.315				
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-				
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	392				
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen						
		Kwartalen	1	2	3	4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	-	-	4.818	1.601	
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92	
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	-	52	17	

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Tabel 77

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Kassaldi	5	2
Totaal	5	2

Overlopende Activa

Tabel 78

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	911	1.280
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van de volgende begrotingsjaren	841	2.124
Totaal	1.751	3.404

De in de balans opgenomen Overlopende Activa kan als volgt gespecificeerd worden.

Tabel 79

	Boekwaarde per 31-12-2018
Nog te ontvangen bedragen	1.104
Diversen/vooruitbetaalde contributies ed	332
Nog te bestemmen betalingen	4
Tussenrekening betalingen H10 Schakenbosch	47
Totaal	1.487

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 80

	Saldo 31-12-2017	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018
Rijk:				
<i>Vangnetregeling 2016</i>	74	0	74	0
<i>Algemene Uitkering o.b.v. dec circulaire</i>	89	77	89	77
<i>BBZ Budgetdeel en declaratiedeel</i>	31	38	18	51
<i>Huisvesting statushouders</i>	0	50	0	50
Overige overheid:				
<i>Provincie Zuid-Holland Subsidie</i>				
<i>Herinrichting Ter Wadding</i>	9	0	9	0
<i>Inkoopbureau H10</i>	482	135	482	135
<i>GR Duivenvoorde</i>	142	391	142	391
<i>Zorglokaal</i>	112	31	112	31
<i>COA GVA middelen en RMBA middelen</i>	44	0	19	25
<i>Gemeente Leidschendam afrekening</i>	103	67	103	67

	Saldo 31-12-2017	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018
W&I				
BSGR	97	55	69	83
Jeugdbescherming West	69	0	69	0
Omgevingsdienst West Holland	28	0	28	0
Totaal	1.280	580	1.214	647

De post overige nog te ontvangen bedragen kan als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 81

BNG rente u/g	192
Deltaplein opbrengstverkoop percelen	261
Omgevingsvergunningen	30
Overig	22
	505

De Post vooruitbetaalde bedragen kan als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 82

Avalex- Bijdrage 1e t/m 3e kwartaal 2019	13
RDOG- Voorschotten gemeentelijke bijdrage 1e kwartaal 2019	281
VNG Contributie 2019	38
	332

Passiva

Vaste passiva

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

Tabel 83

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Algemene reserve	22.754	19.472
Bestemmingsreserves	10.522	10.836
Gerealiseerde resultaat	1.895	3.944
Totaal	35.171	34.251

Overzicht reserves

Het verloop in 2018 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

Tabel 84

Overzicht reserves per 31 december	Saldo 31-12-2017	Vermeer- dering	Vermin- dering	Resultaat 2017	Saldo 31-12-2018
Algemene reserves					
Concernreserve	15.472	729	-1.390	3.944	18.754
Reserve weerstandsvermogen	4.000	0	0	0	4.000
Totaal algemene reserves	19.472	729	-1.390	3.944	22.754
Bestemmingreserves					
Best.res. bovenwijkse voorzieningen	845	0	0	0	845
Best.res. advies groep toegankelijkheid	19	0	0	0	19
Best.res. Volkshuisvesting	499	0	0	0	499
Best.res. expl. gemeentelijke accomm.	53	0	-53	0	0
Best.res. egalisatieres.sociaal domein	1.500	0	-36	0	1.464
Best.res. regionale investeringen	1.250	0	-250	0	1.000
Best.res. duurzaamheid	273	0	-26	0	248
Best.res. Gemeentewerf	805	0	0	0	805
Best.res. rekenkamercommissie WVO	78	10	0	0	88
Best.res. dekking tekorten BUIG	1.579	0	-133	0	1.446
Best.res. Vlietwijk-KEEL (nagekomen k.)	15	0	-14	0	1
Best.res. Noord Hofland (nagekomen k.)	39	0	-39	0	0
Best.reserve monumenten	290	0	0	0	290
Best.res. kapitaallasten (Hoofdrekening)	3.590	92	-6	0	3.677
BR Accommodaties gemeentelijk personeel	0	142	0	0	142
Totaal bestemmingreserves	10.836	244	-557	0	10.522
Totaal Reserves	30.307	973	-1.948	3.944	33.277

Toelichting op de reserves

Soort reserve		Algemene reserve
Naam	Concernreserve	
Doelstelling	Het verwerken van incidentele baten en lasten en resultaatbestemming van de jaarrekening. De reserve heeft een directe relatie met het weerstandvermogen.	
Functie	Bufferfunctie	
Vervaldatum	n.v.t.	
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2018: € 1.390.196 resultaatbestemming 2017: -Instellen Reserve Ambtelijke huisvesting € 141.545 Budgetoverhevelingen 2017: -Planvorming MFA € 16.100 -Versterking financiële positie € 11.297 -Kosten Idata communicatie € 12.165 -Structuurvisie Voorschoten € 100.308 Instellen voorziening invoering omgevingswet € 1.000.000 Jaarresultaat 2017 rekenkamer cie € 10.102 Vorbereidingskrediet verkoop Prof. Einsteinlaan € 7.914 Vorbereidingskrediet verkoop vd Waalslaanl € 12.432 Taskforce zwemmen € 15.916 Economische visie en economie 071 € 39.482 Dotatie aan voorziening Duivenvoorde Corridor € 20.280 Impuls Centrum (Deltaplein) € 2.655	
Toevoeging	Totaal toevoegingen in 2018: € 4.673.052 Resultaat 2017 € 3.944.015 Versterken financiële positie € 637.181 Opheffen Reserve exploitatie gemeentelijke accommodaties € 52.730 Opheffen Reserve Noord Hofland nagekomen werkzaamheden € 39.126	
Omvang per 1-1-2018	€ 15.471.571	
Omvang per 31-12-2018	€ 18.754.427	
Minimale omvang		
Maximale omvang		
Bijzonderheden		

Naam	Reserve weerstandsvermogen
Doelstelling	Financiële buffer voor algemene en onbenoemde risico's.
Functie	Bufferfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2018
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018.
Omvang per 1-1-2018	€ 4.000.000
Omvang per 31-12-2018	€ 4.000.000
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	De ijzeren voorraad geeft het minimale niveau van het eigen vermogen weer. Deze reserve is daarmee niet zonder meer vrij besteedbaar. De middelen zijn daarom afgescheiden van de concernreserve en maakt onderdeel uit van de algemene reserve.

Soort reserve	Bestemmingsreserve
----------------------	---------------------------

Naam	Reserve bovenwijkse voorzieningen
Doelstelling	Ter aanwending voor (verkeerskundige) bovenwijkse voorzieningen na afsluiting van de grondexploitatieprojecten.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2018.
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018.
Omvang per 1-1-2018	€ 845.094
Omvang per 31-12-2018	€ 845.094
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Het gehele saldo van de reserve bovenwijkse voorzieningen is afkomstig van de afgesloten grondexploitatie Krimwijk II. Vanuit deze reserve kan op een later moment € 635.094 worden ingezet t.b.v. (bijvoorbeeld een verkeerskundige) bovenwijkse voorzieningen. Het resterende saldo is bestemd voor de vervanging van de VRI op de Leidseweg t.b.v. de toekomstige Noordelijke ontsluitingsweg.

Naam	Reserve adviesgroep Toegankelijkheid
Doelstelling	Het dekken van kosten t.b.v. de advisering van en werkzaamheden voor de Adviesgroep Toegankelijkheid.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2018.
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018.
Omvang per 1-1-2018	€ 18.790
Omvang per 31-12-2018	€ 18.790
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve volkshuisvesting
Doelstelling	Het verrekenen van bijdragen uit grondexploitatie en boetes opgelegd aan projectontwikkelaars waarmee specifieke investeringen ten behoeve van het volkshuisvestingbeleid van de gemeente worden gefinancierd.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2018
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018.
Omvang per 1-1-2018	€ 498.825
Omvang per 31-12-2018	€ 498.825
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve exploitatie gemeentelijke accommodaties
Doelstelling	Het verrekenen van opbrengsten (verkoop) en uitgaven die de uitvoering van het beleid ten aanzien van de gemeentelijke accommodaties met zich mee brengt.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2018: € 52.730 Opheffen reserve € 52.730
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018.
Omvang per 1-1-2018	€ 52.730
Omvang per 31-12-2018	€
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Bij vaststelling van de jaarrekening 2017 is deze reserve opgeheven en is het saldo toegevoegd aan de Concern Reserve
Naam	Egalisatiereserve Sociaal Domein
Doelstelling	Dekking toekomstige overwachte uitgaven binnen het Sociaal Domein.
Functie	Egalisatiefunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2018: € 36.170 Klijnsmagelden € 36.170
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018.
Omvang per 1-1-2018	€ 1.500.000
Omvang per 31-12-2018	€ 1.463.830
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve regionale investeringen (RIF)
Doelstelling	Het financieren van de uitvoering van grootschalige infrastructurele werken in regionaal verband.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2018: € 250.000 Bestuurlijke samenwerking RIF regionale investeringen € 250.000
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018.
Omvang per 1-1-2018	€ 1.250.000
Omvang per 31-12-2018	€ 1.000.000
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	
Naam	Reserve duurzaamheid
Doelstelling	Het realiseren van de ambitie om Voorschoten CO2-neutraal te maken.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2018: € 25.874 Energieakkoord Holland Rijnland € 25.874.
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018.
Omvang per 1-1-2018	€ 273.463
Omvang per 31-12-2018	€ 247.589
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve gemeentewerf
Doelstelling	Dekking van de kapitaallasten huisvestingsvoorzieningen.
Functie	Inkomensfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2018.
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018.
Omvang per 1-1-2018	€ 804.747
Omvang per 31-12-2018	€ 804.747
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve rekenkamercommissie WVO
Doelstelling	Het egaliseren van de jaarrekeningresultaten van de gezamenlijke rekenkamercommissie van de gemeenten Voorschoten, Wassenaar, Oegstgeest en Leidschendam Voorburg
Functie	Bufferfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2018.
Toevoeging	Totaal toevoegingen in 2018: € 10.102 Jaarresultaat 2017 Rekenkamercommissie € 10.102
Omvang per 1-1-2018	€ 78.275
Omvang per 31-12-2018	€ 88.377
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve dekking tekorten wet Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)
Doelstelling	Bestemd voor het opvangen van de geprognoseerde tekorten op de wet BUIG voor de komende 4 jaar.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2018 € 132.857 Aanpak arbeidsmarktoffensief € 132.957
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018.
Omvang per 1-1-2018	€ 1.579.282
Omvang per 31-12-2018	€ 1.446.325
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve Vlietwijk Keel-gebied (nakomende werkzaamheden)
Doelstelling	Bestemd voor de nakomende werkzaamheden afsluiting grex Vlietwijk Keel-gebied.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2018: € 14.330 Krediet Vlietwijk kleine nakomende werkzaamheden € 14.330
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018.
Omvang per 1-1-2018	€ 14.975
Omvang per 31-12-2018	€ 645
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve Noord-Hofland (nakomende werkzaamheden)
Doelstelling	Bestemd voor de nakomende werkzaamheden afsluiting grex Noord-Hofland.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2018 € 39.126 Opheffen reserve € 39.126
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018.
Omvang per 1-1-2018	€ 39.126
Omvang per 31-12-2018	€
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Bij vaststelling van de jaarrekening 2017 is deze reserve opgeheven en is het saldo toegevoegd aan de Concern Reserve

Naam	Reserve Monumenten
Doelstelling	Het restaureren, rehabiliteren, reconstrueren en in standhouden van monumentale panden in Voorschoten.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2018
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2018
Omvang per 1-1-2018	€ 290.020
Omvang per 31-12-2018	€ 290.020
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve kapitaallasten
Doelstelling	Ter de dekking van kapitaallasten van reeds gerealiseerde investeringen meer dan € 20.000, waarvan bepaald wordt deze niet te laten drukken op de begroting. De kapitaallasten worden berekend van de bruto-investering en de reserve wordt gedurende de afschrijvingstermijn aangewend om de kapitaallasten (geheel dan wel gedeeltelijk) af te dekken.
Functie	Inkomensfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Onttrekking	Structureel (voor de duur van de afschrijvingsperioden) ter hoogte van de berekende kapitaallasten van investeringen die door de raad zijn aangemerkt om uit de reserve kapitaallasten te dekken. Afschrijvingen toplaag handbalveld HVV 70 € 6.224
Toevoeging	Totaal toevoegingen in 2018: € 92.322 Kapitaallasten Sportvelden € 92.322
Omvang per 1-1-2018	€ 3.590.477
Omvang per 31-12-2018	€ 3.676.575
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Geen maximale omvang. In lijn met het nieuwe BBV op het gebied van investeringen en verplicht activeren, is per 01-01-2017 een reserve kapitaallasten ingesteld ter dekking van de kapitaallasten van investeringen.

Naam	Accommodaties gemeentelijk personeel
Doelstelling	Om de huidige huisvesting van ambtenaren op een adequaat niveau te onderhouden of op niveau te brengen.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2018
Toevoeging	Totaal toevoegingen in 2018: € 141.545 Instellen bestemmingsreserve Ambtelijke huisvesting
Omvang per 1-1-2018	€
Omvang per 31-12-2018	€ 141.545
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Overzicht voorzieningen

De in de balans opgenomen voorzieningen bestaan uit de volgende posten:

Tabel 85

	Boekwaarde per 31-12- 2018	Boekwaarde per 31-12- 2017
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.781	4.655
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.877	2.061
Voorzieningen toekomstige vervangingsinvesteringen	3.419	3.248
Totaal	11.077	9.964

Het verloop van de voorzieningen in 2018 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Tabel 86

Overzicht voorzieningen per 31 december	Saldo 31-12-2017	Vermeer- dering	Vermin- dering	Vrijval	Saldo 31-12-2018
Voorzieningen verplichtingen, verliezen					
Voorz. pensioenen & wachtgelden bestuur	1.318	740	-293	-321	1.444
Voorz. spaarcontracten	40	0	0	0	40
Voorz. beeldenplan	27	0	0	0	27
Voorz. parkeergarage Rabobank Niersman	3.251	0	0	0	3.251
Voorzieningen voor risico's					
Voorz. Vd Hoevenpark stimul.subs. woning	19	0	0	0	19
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.655	740	-293	-321	4.781
Voorzieningen voor onderhoudsegalisatie					
Voorz. onderhoud bijzonder onderwijs	11	0	0	0	11
Voorz. Openbare verlichting	450	120	-260	0	310
Voorz. baggerwerkzaamheden	68	11	0	0	79
Voorz. Speelplaatsen	140	173	-130	0	182
Voorziening buitenonderhoud schoolgeb.	232	0	0	0	232
Voorziening onderhoud wegen	1.118	553	-700	0	972
Voorziening onderhoud VRI	12	69	-4	0	77
Voorziening onderhoud bruggen	30	55	-51	0	33
Voorziening invoering Omgevingswet	0	1.000	-20	0	980
Totaal voorzieningen voor onderhoudsegalisatie	2.061	1.980	-1.164	0	2.877
Voorzieningen vervangingsinvesteringen					
Voorziening riolering	1.937	495	0	-324	2.108
Voorziening afvalstoffenheffing	1.311	302	0	-302	1.311
Totaal voorzieningen vervangingsinvesteringen / heffing	3.248	797	0	-627	3.419
Totaal voorzieningen	9.964	3.517	-1.457	-947	11.077

Toelichting op de voorzieningen

VZ verplichtingen, verliezen en risico's

Naam	Voorziening pensioenen en wachtgelden bestuurders
Doelstelling	Ter dekking van de opgebouwde pensioenrechten en wachtgeldverplichtingen van (voormalige) bestuurders.
Toevoeging	Dotatie in 2018 € 739.951 Wettelijke verplichting € 268.000 Pensioenwaardeoverdracht van een van de wethouders € 345.376 begroting 2018 dotatie € 126.575
Vermindering	Pensioenvrijval in 2018 € 320.519 Wethouderspensioenen in 2018 € 293.385
Omvang per 1-1-2018	€ 1.318.290
Omvang per 31-12-2018	€ 1.444.338
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening spaarcontracten
Doelstelling	Om bij langdurige afwezigheid van medewerkers die een spaarcontract hebben afgesloten, de loonkosten te kunnen bekostigen.
Toevoeging	
Vermindering	
Omvang per 1-1-2018	€ 40.106
Omvang per 31-12-2018	€ 40.106
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening beeldenplan
Doelstelling	Dekking voor de uitvoering van het beeldenplan.
Toevoeging	
Vermindering	
Omvang per 1-1-2018	€ 27.056
Omvang per 31-12-2018	€ 27.056
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening van der Hoevenpark stimuleringsfonds woningen
Doelstelling	Nog uit te keren stimuleringsubsidies 11 woningen Van der Hoevenpark.
Toevoeging	
Vermindering	
Omvang per 1-1-2018	€ 18.500
Omvang per 31-12-2018	€ 18.500
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening parkeergarage Rabobank - Deltaplein
Doelstelling	Ter dekking van het door de gemeente verschuldigde bedrag inzake parkeergarage Rabobank - Deltaplein.
Toevoeging	
Vermindering	
Omvang per 1-1-2018	€ 3.250.582
Omvang per 31-12-2018	€ 3.250.582
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening invoering Omgevingswet
Doelstelling	Dekking van de incidentele kosten voor 2018 tot en met 2020 voor de invoering van de Omgevingswet
Toevoeging	Instellen voorziening 2018 € 1.000.000
Vermindering	Uitgaven in 2018 € 19.783
Omvang per 1-1-2018	€
Omvang per 31-12-2018	€ 980.217
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	Bij vaststelling van de begroting 2018 is besloten tot instelling van een Voorziening Omgevingswet t.l.v. de concernreserve

VZ onderhoudsegalisatie

Naam	Voorziening onderhoud bijzonder onderwijs
Doelstelling	Het egaliseren van de onderhoudskosten van schoolgebouwen in het bijzonder basisonderwijs.
Toevoeging	
Vermindering	
Omvang per 1-1-2018	€ 10.797
Omvang per 31-12-2018	€ 10.797
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud openbare verlichting
Doelstelling	Het egaliseren van de onderhoudskosten die gepaard gaan met het onderhoud en vervanging van de openbare verlichting.
Toevoeging	Dotatie in 2018 € 120.000
Vermindering	Onderhoud in 2018 € 259.500
Omvang per 1-1-2018	€ 450.000
Omvang per 31-12-2018	€ 310.500
Onderhoudsplan	Beheerplan Openbare Verlichting 2016-2020
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud baggerwerkzaamheden
Doelstelling	Egalisatie van kosten groot onderhoud op basis van het meerjaren beheerplan.
Toevoeging	Dotatie in 2018 € 10.570
Vermindering	
Omvang per 1-1-2018	€ 68.079
Omvang per 31-12-2018	€ 78.650
Onderhoudsplan	Beheerplan Water 2016-2020.
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud speelplaatsen
Doelstelling	Het egaliseren van de onderhoudskosten die gepaard gaan met het onderhoud en vervanging van speelvoorzieningen.
Toevoeging	Dotatie in 2018 € 173.000
Vermindering	Onderhoud in 2018 € 130.128
Omvang per 1-1-2018	€ 139.545
Omvang per 31-12-2018	€ 182.417
Onderhoudsplan	Beheerplan Spelen 2016-2020.
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening buitenonderhoud schoolgebouwen
Doelstelling	Dekking van de onderhoudslasten voor de buitenzijde van de schoolgebouwen van het primair onderwijs
Toevoeging	
Vermindering	
Omvang per 1-1-2018	€ 232.378
Omvang per 31-12-2018	€ 232.378
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud wegen
Doelstelling	Egalisatie van kosten van groot onderhoud o.b.v. het meerjaren beheerplan.
Toevoeging	Dotatie in 2018 € 553.000
Vermindering	Onderhoud in 2018 € 699.512
Omvang per 1-1-2018	€ 1.118.064
Omvang per 31-12-2018	€ 971.552
Onderhoudsplan	Beheerplan Wegen 2016-2020.
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud VRI
Doelstelling	Het egaliseren van de onderhoudskosten die gepaard gaan met het onderhoud en vervanging van voetgangersoversteekplaatsen en verkeersinstallaties.
Toevoeging	Dotatie in 2018 € 69.000
Vermindering	Onderhoud in 2018 € 3.640
Omvang per 1-1-2018	€ 12.138
Omvang per 31-12-2018	€ 77.498
Onderhoudsplan	Beheerplan VRI 2016-2020.
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud bruggen
Doelstelling	Exploitatie van kosten groot onderhoud o.b.v. het meerjaren beheerplan Bruggen.
Toevoeging	Dotatie in 2018 € 54.500
Vermindering	Onderhoud in 2018 € 51.172
Omvang per 1-1-2018	€ 30.000
Omvang per 31-12-2018	€ 33.328
Onderhoudsplan	Beheerplan Bruggen 2016-2020
Bijzonderheden	

VZ vervangingsinvesteringen / heffing

Naam	Voorziening riolering
Doelstelling	Het egaliseren van de uitgaven op het product Riolering.
Toevoeging	Totale Dotatie in 2018 € 495.042 Actualisatie kapitaallasten uit jaarrekening 2017 € 123.787 Dotatie in 2018 i.v.m. meer opbrengsten dan kosten voor riolering € 371.255
Vermindering	Vrijval in 2018 i.v.m. uitwerking VGRP 2014-2018 € 324.487
Omvang per 1-1-2018	€ 1.937.443
Omvang per 31-12-2018	€ 2.107.998
Onderhoudsplan	VGRP 2014-2018
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing
Doelstelling	Ter voorkoming van grote tarieffluctuaties wordt het saldo van het product afvalverwerking verrekend met het saldo van de voorziening.
Toevoeging	Dotatie in 2018 € 302.271
Vermindering	Totale vrijval in 2018 € 302.414 Vrijval t.b.v. maatregelen afvalbeleidsplan € 135.000 Vrijval t.b.v. afvalinzameling kunststof € 21.000 Vrijval t.b.v. afvalinzameling textiel milieuparken € 25.000 Vrijval t.b.v. verwerkingskosten afval € 121.414
Omvang per 1-1-2018	€ 1.311.014
Omvang per 31-12-2018	€ 1.310.871
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

Vaste schulden

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan één jaar.

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

Tabel 87

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Onderhandse leningen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	31.500	36.900
	31.500	36.900
Waarborgsommen	6	6
Totaal	31.506	36.906

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2018;

Tabel 88

	Saldo 31-12-2017	Vermeerdering	Aflossing	Saldo 31-12-2018
Onderhandse leningen	36.900	0	5.400	31.500
Waarborgsommen	6	0	0	6
Totaal	36.906	0	5.400	31.506

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Tabel 89

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	6.419	5.672
Overlopende passiva	4.723	6.658
Totaal	11.142	12.331

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Tabel 90

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Banksaldi	3.765	2.208
Overige schulden	2.654	3.465
Totaal	6.419	5.672

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Tabel 91

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	4.208	6.115
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	515	520

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate komen van de volgende begrotingsjaren	-	23
	4.723	6.658

De post verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend jaar tot betaling komen kan als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 92

Woonzorg infrastructuur	1.880
Deltaplein Ontwikkelingsbijdrage B.V.	363
Doorschuif BTW 2017 en 2018	226
NWB Transitorische rente 2018	55
BNG Transitorische rente 2018	341
Inkoopbureau H10	629
Subsidies vakleerkrachten	70
Gemeenschappelijke regeling Duivenvoorde	78
Gemeente Leidschendam-Voorburg uitvoeringskosten, bijzondere bijstand en individuele inkomens toeslag	40
Schoolbesturen PO Onderwijsbegeleiding	34
CJG inzet lokaal jeugdteam	27
Sociale dienst	121
Overige posten <25k	344
	4.208

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel dienen ter dekking van lasten van volgernde begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 93

	Saldo 31-12-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of de terugbetalingen	Saldo 31-12-2018
Provincie				
- Duivenvoorde Corridor wandelpaden	520	-	5	515
Totaal	520	-	5	515

Tabel 94

	Saldo 31-12-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen of de terugbetalingen	Saldo 31-12-2018
Overig				
- Bijdrage Niersman Deltaplein	23	-	23	0
Totaal	23	-	23	0

Waarborgen en garanties en niet uit de balans blijvende verplichtingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Tabel 95

	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant 1-1-2018	Restant 31-12-2018
Verenigingen op terreinen sport, cultuur en recreatie	350	div.	140	0
Instellingen ziekenzorg en ouderenzorg	2.360	div.	1.059	983
Natuurlijke personen (gem. garanties woningen)	17.672	div.	702	518
Woningbouwcorporaties (WSW)	146.062	div.	142.338	138.878
Totaal	166.444		144.239	140.379

Huur- en lease verplichtingen 2018

Tabel 96

Leverancier	Product	bedrag x €1,-	frequentie
Mercedes-Benz	Huisvuilwagen	2.564	maand
Econoom Nederland BV	Huisvuilwagen	34.746	jaar

Programmarekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

Tabel 97 Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning	36.257	-12.578	23.679	38.416	-12.949	25.467	39.421	-12.590	26.831
P1 Veiligheid	124	-1.790	-1.666	159	-1.857	-1.698	148	-1.808	-1.660
P2 Verkeer en vervoer	90	-2.798	-2.708	119	-2.622	-2.503	148	-2.596	-2.448
P3 Economie	179	-387	-208	179	-401	-222	181	-331	-150
P4 Onderwijs	53	-1.666	-1.613	75	-1.679	-1.604	104	-1.771	-1.667
P5 Sport, cultuur en recreatie	330	-5.255	-4.926	698	-5.658	-4.960	502	-5.272	-4.769
P6 Sociaal Domein	5.393	-17.885	-12.491	5.646	-18.803	-13.158	5.681	-18.288	-12.607
P7 Volksgezondheid en milieu	6.270	-5.430	840	6.640	-6.139	501	6.788	-6.522	266
P8 Wonen en bouwen	1.535	-3.739	-2.204	3.829	-6.370	-2.541	1.036	-3.910	-2.874
Totaal programma's	50.231	-51.528	-1.297	55.761	-56.479	-717	54.009	-53.088	920

Reserves									
P0 Bestuur en ondersteuning	382	-637	-256	696	-842	-146	582	-842	-260
P2 Verkeer en vervoer	158	0	158	0	0	0	0	0	0
P3 Economie	136	0	136	136	0	136	42	0	42
P4 Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P5 Sport, cultuur en recreatie	49	-92	-43	22	-92	-70	22	-92	-70
P6 Sociaal Domein	315	0	315	466	0	466	194	0	194
P7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	41	0	41	34	0	34
P8 Wonen en bouwen	1.044	0	1.044	1.118	-39	1.079	1.074	-39	1.035
Mutaties reserves	2.084	-730	1.355	2.479	-973	1.506	1.948	-973	975

Gerealiseerde resultaat	52.315	-52.257	57	58.240	-57.452	789	55.956	-54.061	1.895
--------------------------------	---------------	----------------	-----------	---------------	----------------	------------	---------------	----------------	--------------

Toelichting op de verschillen

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Tabel 98 Bedragen x € 1.000,- ("-"= nadeel / "+"= voordeel)

Programma P0 Bestuur en ondersteuning	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
0.1 Bestuur	511	-3.699	-3.188	879	-3.738	-2.860	368	-39	328
0.2 Burgerzaken	410	-861	-451	511	-904	-393	101	-43	58
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.560	-242	1.317	1.906	-231	1.675	346	11	357
0.4 Overhead	24	-6.994	-6.970	30	-6.545	-6.515	7	448	455
0.5 Treasury	1.343	-612	730	1.330	-607	722	-13	5	-8
0.61 OZB Woningen	5.584	-241	5.343	5.608	-238	5.370	24	3	27
0.62 OZB Niet-Woningen	983	-58	926	997	-58	940	14	0	14
0.64 Belastingen overig	1.312	-92	1.219	1.272	-95	1.177	-39	-2	-42
0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds	26.522	0	26.522	26.620	0	26.620	98	0	98
0.8 Overige baten en lasten	169	-118	50	269	-173	96	100	-55	45
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	-31	-31	0	0	0	0	31	31
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.11 Resultaat rekening Baten en Lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	38.416	-12.949	25.467	39.421	-12.590	26.831	1.005	359	1.364

Mutaties reserves									
0.1 Bestuur	363	-10	353	287	-10	277	-76	0	-76
0.2 Burgerzaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	60	-53	7	53	-53	0	-7	0	-7
0.4 Overhead	142	-142	0	142	-142	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	31	0	31	0	0	0	-31	0	-31
0.10 Mutaties reserves	100	-637	-537	100	-637	-537	0	0	0
0.11 Resultaat rekening Baten en Lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	696	-842	-146	582	-842	-260	-114	0	-114

Resultaat programma	39.112	-13.791	25.321	40.003	-13.432	26.571	891	359	1.250
----------------------------	---------------	----------------	---------------	---------------	----------------	---------------	------------	------------	--------------

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 0.1 Bestuur

Op dit taakveld is per saldo (voor reserves) een voordeel ontstaan van € 328.000.

Dit verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de gedeeltelijke vrijval de voorgenomen storting in de voorziening voor wachtgeldverplichtingen. Daarnaast wordt jaarlijks op basis van een actuariële berekening de voorziening voor de pensioenen wethouders in overeenstemming gebracht met de benodigde middelen (één pensioen is overgedragen). Consequentie is een vrijval van € 320.000 ten gunste van dit taakveld.

Mutaties reserves

Ten behoeve van de versterking van de financiële positie van de gemeente Voorschoten (€ 60.000) ten tijde van preventief toezicht en ten behoeve van het onderzoek door de taskforce 'Zwemmen in Voorschoten' (€ 43.000) was in 2018 een totaalbedrag opgenomen van € 103.000. De uitvoering ten behoeve van de versterking financiële positie (€ 11.000) en 'Zwemmen in Voorschoten' (€ 16.000) is € 76.000 lager uitgevallen in 2018 dan verwacht. In het besluit bij de jaarrekening wordt de raad gevraagd het restant van dekking inclusief het budget over te hevelen naar 2019.

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Het voordeel op dit taakveld van € 58.000 wordt veroorzaakt door hogere legesopbrengsten als gevolg van meer huwelijken en aanvragen van rijbewijzen.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Per saldo is er een voordeel ontstaan van € 357.000 op dit taakveld. Dit wordt grotendeels (€347.000) veroorzaakt de verkoop van grond aan de Donkiaan en Gemmekelaan.

Mutaties reserves

De bestemmingsreserve exploitatie gemeentelijke accommodaties is opgeheven. Het restantbedrag van € 52.730 is toegevoegd aan de concernreserve.

Taakveld 0.4

Op dit taakveld is per saldo (voor reserves) een voordeel ontstaan van € 455.000

Dit verschil wordt voor € 185.000 veroorzaakt doordat er minder is uitgegeven aan planmatig en klein onderhoud van het gemeentehuis. Verder is er een voordeel ontstaan in de jaarrekening van € 264.000 door een voordelige afrekening van het jaarrekeningresultaat 2018 van de WODV.

Taakveld 0.61, 0.62 en 0.64

Het verschil op deze taakvelden valt binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring opgenomen.

Taakveld 0.7 Algemene uitkering

De jaarrekening sluit met een voordeel van € 98.000 ten opzichte van de begroting. De ramingen zijn gebaseerd op de septembercirculaire; de uitkomsten van de decembercirculaire vormen het verschil. Het verschil bestaat voor € 42.000 voordeel over 2016 en 2017 veroorzaakt door ontwikkeling van de landelijke uitkeringsbasis. Het resterende verschil van € 56.000 wordt door verschillende kleinere mutaties als ontwikkeling van de landelijke en gemeentelijke uitkeringsbasis (per saldo € 25.000), € 7.000 compensaties voor technische taakmutaties (uitvoering energie-audits e.d.), € 4.000 voor de uitvoering van de informatielicht energiebesparing bedrijven en € 8.000 voor de bestrijding van armoede onder kinderen en vrijwilligers op het gebied van schulden.

In de jaarrekening is een over 2018 verwachte € 50.000 opgenomen ten behoeve van de maatschappelijke begeleiding van statushouders.

Taakveld 0.8, 0.9, 0.10 en 0.11

Het verschil op deze taakvelden valt binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring opgenomen.

Programma 1 Veiligheid

Tabel 99 Bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P1 Veiligheid	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	113	-1.402	-1.289	112	-1.368	-1.256	-1	34	34
1.2 Openbare orde en veiligheid	46	-455	-408	35	-440	-405	-11	15	4
Totaal saldo van baten en lasten	159	-1.857	-1.698	148	-1.808	-1.660	-12	49	37

Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves									

Resultaat programma	159	-1.857	-1.698	148	-1.808	-1.660	-12	49	37
----------------------------	------------	---------------	---------------	------------	---------------	---------------	------------	-----------	-----------

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 1.1 en 1.2

De verschillen op deze taakvelden vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring opgenomen.

Programma 2 Verkeer en vervoer

Tabel 100 Bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P2 Verkeer en vervoer	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
2.1 Verkeer en vervoer	107	-2.589	-2.482	137	-2.553	-2.416	30	36	66
2.2 Parkeren	12	-27	-14	11	-37	-26	-2	-10	-11
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	-6	-6	0	-6	-6	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	119	-2.622	-2.503	148	-2.596	-2.448	28	26	54

Mutaties reserves									
2.1 Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Resultaat programma	119	-2.622	-2.503	148	-2.596	-2.448	28	26	54
----------------------------	------------	---------------	---------------	------------	---------------	---------------	-----------	-----------	-----------

Toelichting op de verschillen per taakveld:

2.1 Verkeer en vervoer

De gemeente ontvangt een vergoeding voor graafwerkzaamheden van derden in de openbare ruimte. Van deze vergoeding worden noodzakelijke herstelwerkzaamheden uitgevoerd. De inkomsten en uitgaven fluctueren per jaar. In 2018 waren de inkomsten € 30.000 en uitgaven € 60.000 hoger.

Bij de verkeersregelininstallaties hebben zich minder storingen voorgedaan en was geen inspectie noodzakelijk waardoor de uitgaven € 50.000 lager zijn. Bij bruggen is de voorbereiding van de Valkewegbruggen doorgeschoven naar 2019. Voorgesteld wordt om een bedrag van €40.000 door te schuiven naar het jaar 2019.

Programma 3 Economie

Tabel 101 Bedragen x € 1.000,- ("-"= nadeel / "+"= voordeel)

Programma P3 Economie	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
3.1 Economische ontwikkeling	0	-292	-292	0	-204	-204	0	87	87
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-3	-3	0	-3	-3	0	0	0
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	67	-83	-16	63	-102	-39	-4	-19	-23
3.4 Economische promotie	112	-24	88	118	-22	97	7	2	9
Totaal saldo van baten en lasten	179	-401	-222	181	-331	-150	3	70	73

Mutaties reserves									
3.1 Economische ontwikkeling	136	0	136	42	0	42	-94	0	-94
Totaal mutaties reserves	136	0	136	42	0	42	-94	0	-94

Resultaat programma	315	-401	-86	223	-331	-107	-91	70	-21
----------------------------	------------	-------------	------------	------------	-------------	-------------	------------	-----------	------------

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 3.1

Economische zaken: De raad heeft besloten een aantal verkeersmaatregelen in het centrum door te voeren. Samen met de uitvoering van een aantal kwaliteitsmaatregelen wordt hiermee het centrum als kloppende hart van de samenleving versterkt. De uitvoering van het centrumplan zal pas begin 2019 starten (€93.000 voordeel). Voorgesteld wordt dit budget over te hevelen.

Programma 4 Onderwijs

Tabel 102 Bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P4 Onderwijs	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
4.1 Openbaar basisonderwijs	12	-126	-114	30	-168	-138	18	-42	-24
4.2 Onderwijshuisvesting	42	-1.034	-992	52	-1.051	-999	9	-17	-7
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	21	-519	-498	23	-553	-530	2	-33	-32
Totaal saldo van baten en lasten	75	-1.679	-1.604	104	-1.771	-1.667	29	-92	-63

Mutaties reserves									
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Resultaat programma	75	-1.679	-1.604	104	-1.771	-1.667	29	-92	-63
----------------------------	-----------	---------------	---------------	------------	---------------	---------------	-----------	------------	------------

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 4.1, 4.2 en 4.3

De verschillen op deze taakvelden vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring opgenomen.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Tabel 103 Bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P5 Sport, cultuur en recreatie	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
5.1 Sportbeleid en activering	0	-158	-158	0	-156	-156	0	1	1
5.2 Sportaccommodaties	51	-1.253	-1.202	153	-1.516	-1.362	103	-263	-160
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	23	-376	-352	25	-338	-312	2	38	40
5.4 Musea	0	-12	-12	0	-12	-12	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	23	-245	-222	28	-198	-170	6	47	52
5.6 Media	18	-405	-387	18	-388	-370	0	17	17
5.7 Openbaar groen,(openlucht)recreatie	583	-3.209	-2.626	277	-2.663	-2.386	-306	546	240
Totaal saldo van baten en lasten	698	-5.658	-4.960	502	-5.272	-4.769	-196	386	190

Mutaties reserves									
5.2 Sportaccommodaties	6	-92	-86	6	-92	-86	0	0	0
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	16	0	16	16	0	16	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	22	-92	-70	22	-92	-70	0	0	0

Resultaat programma	720	-5.750	-5.030	525	-5.364	-4.839	-196	386	190
----------------------------	------------	---------------	---------------	------------	---------------	---------------	-------------	------------	------------

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

De verschillen op dit taakvelden vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

5.2 Sport accommodaties

In het jaar 2018 heeft op dit taakveld per saldo een overschrijding plaats gevonden van € 160.000. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat de totale onderhoudslasten aan het zwembad en sporthal de Vliethorst ca. € 270.000 hoger zijn uitgevallen dan begroot. Onder andere doordat werkzaamheden uit 2017 in 2018 tot uitvoering zijn gekomen. Op de afrekening van het uitgevoerde onderhoud in 2017 is daardoor een voordeel ontstaan van ca. € 100.000.

Het benodigd budget voor planmatig onderhoud voor panden fluctueert per jaar. Vanwege het ontbreken van een voorziening staan per taakveld vaste bedragen voor het groot onderhoud begroot. Op taakveld niveau zijn er daardoor grote afwijkingen voor het groot onderhoud. De totale uitgaven voor groot onderhoud zijn € 940.000 en vallen binnen het totale begrote bedrag van € 1.005.000.

Taakveld 5.3 , 5.4 en 5.6 Cultuur, Musea en Media

De verschillen op dit taakvelden vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring opgenomen.

5.5 Cultureel erfgoed

Het geplande groot onderhoud voor het Kerkplein 2 en de Voorstraat 12 in 2018 was lager dan het begrote bedrag. Het benodigd budget voor planmatig onderhoud voor panden fluctueert per jaar. Vanwege het ontbreken van een voorziening staan per taakveld vaste bedragen voor het groot onderhoud begroot. Op taakveld niveau zijn er daardoor grote afwijkingen voor het groot onderhoud. De totale uitgaven voor groot onderhoud zijn € 940.000 en vallen binnen het totale begrote bedrag van € 1.005.000.

5.7 Openbaar groen

Natuur en Landschap: Wandelpaden Duivenvoordecorridor

De provincie Zuid-Holland heeft voor de jaren 2009-2020 subsidie (EFRO- en ILG-subsidies) van € 630.750 beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van recreatieve en ecologische maatregelen in de Duivenvoordecorridor. Met de Europese subsidie erbij is een budget van € 670.909 beschikbaar. Er zijn diverse maatregelen uitgevoerd, waardoor er nog een bedrag resteert van € 515.000. Van dit bedrag maakt € 164.000 onderdeel uit van de grondexploitatie voor recreatieve maatregelen in deelgebied Roosenhorst in de Duivenvoordecorridor.

De overeenkomst met de provincie Zuid-Holland loopt tot 2020. Komend jaar wordt ingezet op verlening van de overeenkomst zodat er budget beschikbaar blijft om de maatregelen uit te kunnen voeren. Voor het onderdeel Natuur en Landschap is dit een bedrag van € 350.000.

Op het gebied van groenbeheer zijn er extra werkzaamheden uitgevoerd vanwege benodigde kapmaatregelen door boomziekten en stormschade. Daarnaast is er extra inzet geweest voor de bestrijding van invasieve soorten en het watergeven van bomen en beplanting, hierdoor zijn de uitgaven voor groenbeheer € 140.000 hoger. Daarentegen zijn er € 100.000 extra baten ontvangen vanwege afkoop van onderhoud door derden.

De afgelopen jaren is de onderhoudsachterstand van de watergangen ingelopen en zijn de watergangen op voldoende diepte. De baggerwerkzaamheden die voor 2018 gepland stonden (€ 140.000) konden daardoor uitgesteld worden. De overschrijding op het beheer van het openbaar groen kon daardoor binnen het taakveld opgevangen worden. Doordat er daarnaast minder herstelmaatregelen noodzakelijk waren zijn de uitgaven op het gebied van water € 220.000 lager.

Programma 6 Sociaal domein

Tabel 104 Bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P6 Sociaal Domein	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	288	-1.938	-1.650	289	-973	-685	0	965	965
6.2 Wijkteams	8	-499	-492	5	-365	-360	-3	134	131
6.3 Inkomensregelingen	4.965	-6.717	-1.752	5.024	-6.626	-1.602	59	91	150
6.4 Begeleide participatie	0	-233	-233	0	-163	-163	0	70	70
6.5 Arbeidsparticipatie	10	-1.456	-1.446	4	-1.140	-1.136	-6	316	310
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	-1.146	-1.146	6	-1.222	-1.216	6	-76	-70
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	363	-2.180	-1.817	340	-2.158	-1.818	-23	22	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3	-3.632	-3.629	2	-4.283	-4.282	-1	-651	-652
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	8	-161	-153	11	-87	-76	3	74	77
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	-839	-839	0	-1.271	-1.271	0	-431	-431
Totaal saldo van baten en lasten	5.646	-18.803	-13.158	5.681	-18.288	-12.607	35	515	550

Mutaties reserves									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	12	0	12	12	0	12	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	81	0	81	48	0	48	-33	0	-33
6.4 Begeleide participatie	50	0	50	0	0	0	-50	0	-50
6.5 Arbeidsparticipatie	323	0	323	133	0	133	-190	0	-190
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	466	0	466	194	0	194	-272	0	-272

Resultaat programma	6.112	-18.803	-12.692	5.875	-18.288	-12.414	-237	515	278
----------------------------	--------------	----------------	----------------	--------------	----------------	----------------	-------------	------------	------------

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Dit taakveld laat per saldo een positief saldo zien van € 965.000. Dit wordt voor € 865.000* veroorzaakt door de oplevering van buurtcentrum Vlietwijk. Daarnaast is € 21.000 minder aan subsidies uitgekeerd dan geraamd.

Het benodigd budget voor planmatig onderhoud voor panden fluctueert per jaar. Vanwege het ontbreken van een voorziening staan per taakveld vaste bedragen voor het groot onderhoud begroot. Op taakveld niveau zijn er daardoor grote afwijkingen voor het groot onderhoud. De totale uitgaven voor groot onderhoud zijn € 940.000 en vallen binnen het totale begrote bedrag van € 1.005.000. Voor taakveld 6.1 betekent dit een voordeel van € 58.000.

Het restant van € 21.000 wordt verklaard door overige kleine verschillen.

*De gemeente is in het verleden met Woonzorg Nederland een overeenkomst aangegaan waarbij zij gronden aan Woonzorg levert en Woonzorg infrastructuur en een buurthuis aan de gemeente levert. De leveringen zijn in totaal gelijk aan elkaar. Dit heeft geleid tot het zogenoemde 'kasrondje' (transacties met "gesloten beurzen").

In 2018 heeft een gedeeltelijke afwikkeling van het kasrondje plaats gevonden die leidt tot voordeel op de jaarrekening van € 865.000 (€ 1.017.000 aanschafwaarde buurthuis min € 152.000 afschrijvingslasten). De infrastructurele maatregelen zijn gedeeltelijk uitgevoerd en moeten nog worden opgeleverd.

Via het bestemmingsvoorstel wordt gevraagd om het voordelig saldo van € 864.739 ten gevolge van de oplevering van het buurthuis Vlietwijk als onderdeel van het 'Kasrondje' toe te voegen aan de reserve kapitaallasten en de jaarlijkse afschrijvingslasten te dekken door een jaarlijkse onttrekking hieruit.

Taakveld 6.2 Wijkteams

Dit taakveld laat per saldo een positief saldo zien van € 131.000. Dit wordt voor € 84.000 verklaard door lagere lasten voor het gebiedsteam doordat het lastig was de formatie ingevuld te krijgen. Daarnaast was in 2018 sprake van incidenteel € 43.000 lagere advieskosten in het kader van de WMO. Het restant van € 4.000 wordt verklaard door overige kleine verschillen.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Dit taakveld laat per saldo een positief saldo zien van € 150.000.

De eindafrekening van de uitvoeringskosten voor Werk en Inkomen valt op dit taakveld € 45.000 lager uit, terwijl de lasten voor de BUIG en BBZ in totaal € 93.000 hoger uitvallen. De lasten voor bijzondere bijstand vallen per saldo € 142.000 lager uit. Het restant van € 3.000 wordt verklaard door overige kleine verschillen. Per saldo leidt dit tot lagere lasten van € 91.000.

Verder zijn per saldo hogere baten gerealiseerd van € 59.000 vanuit de aflossing van leenbijstand (BUIG en BBZ).

Bij het raadsvoorstel voor de verruiming van het kindpakket is in 2018 € 69.000 beschikbaar gesteld uit de reserve sociaal domein. De daadwerkelijke uitgaven c.q. onttrekking hiervoor bedraagt € 36.170.

Het in de jaarrekening 2017 overgehevelde bedrag van € 12.165 ten behoeve van communicatiekosten bijzondere bijstand is volledig benut in 2018.

Taakveld 6.4 Begeleide participatie

Dit taakveld laat per saldo een positief saldo zien van € 70.000. Dit wordt voor € 20.000 veroorzaakt door een lagere bijdrage aan De Zijl Bedrijven (DZB). Daarnaast was € 50.000 geraamd voor uitgaven aan beschut werk. Deze uitgaven werden gedekt uit de reserve sociaal domein. Omdat er in 2018 geen uitgaven zijn gedaan voor beschut werk, is voor 2018 ook geen onttrekking uit de reserve gedaan.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

Dit taakveld laat per saldo een positief saldo zien van € 310.000. Dit wordt voor € 92.000 veroorzaakt door lagere uitvoeringslasten voor het arbeidsmarktoffensief. De lasten voor participatie- en re-integratievoorzieningen vallen per saldo € 133.000 lager uit dan geraamd.

Daarnaast waren de lasten voor de maatschappelijke opvang voor en begeleiding van statushouders € 85.000 lager dan geraamd.

In de begroting waren onttrekkingen voorzien voor uitvoeringslasten (€ 265.000) en maatschappelijke opvang voor en begeleiding van statushouders (€ 58.000).

Omdat de lasten hiervoor lager uit zijn gevallen wordt hiervoor per saldo € 190.000 minder onttrokken.

Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Dit taakveld laat per saldo een negatief saldo zien van € 70.000. In de najaarsnota is € 150.000 afgeraamd van dit taakveld, omdat de hogere tarieven voor hulpmiddelen en rolstoelen pas in de loop van 2019 zichtbaar worden in plaats van in 2018 en dat slechts één grote woningaanpassing had plaatsgevonden in 2018. In de laatste maanden van 2018 zijn de uitgaven voor woon- en vervoersvoorzieningen hoger geweest dan voorzien bij de najaarsnota.

Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

De verschillen op dit taakvelden vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Dit taakveld laat per saldo een positief saldo zien van € 77.000. Dit wordt voor € 69.000 veroorzaakt doordat voor 2018 geen bijdrage verschuldigd was voor de inkoop van beschut wonen voor lichtelijk verstandelijk beperkten (LVB). Het restant van € 8.000 wordt verklaard door overige kleine verschillen.

Taakvelden 6.72 Maatwerkvoorziening 18- en 6.82 geëscaleerde zorg 18-

De werkelijke lasten op de taakvelden maatwerk voorzieningen 18- en geëscaleerde zorg 18-, die samen het onderdeel jeugdhulp bestrijken, zijn circa € 1.084.000 hoger dan in de begroting geraamd. Het tekort heeft in belangrijke mate maken met hogere lasten voor de jeugdhulp die wordt verzorgd door jeugdhulpaanbieders. Er is in 2018 een hoger bedrag aan zorg verleend. Het bedrag hiervoor ligt circa € 945.000 hoger dan waarin in de begroting rekening is gehouden. De lasten voor Persoonsgebonden budgetten lagen € 20.000 hoger dan geraamd. Daarnaast waren ook de lasten voor vervoersvoorzieningen (€ 102.000), zorg bij landelijk opererende instellingen (LTA) (€ 40.000), zorg via het jeugdteam (€ 20.000) en de regionale kosten (€ 11.000) hoger dan geraamd.

Lagere lasten werden gerealiseerd bij de bijdrage voor Veilig Thuis vanwege gecompenseerde BTW (€ 30.000) en de Jeugd beschermingstafel en het Jeugdpreventieteam (€ 24.000).

Het opstellen van tijdige prognoses voor de kosten van jeugdhulp blijft een lastig vraagstuk. Op dit moment is een aantal met name grote zorgaanbieders nog niet in staat om tijdig en volledig hun declaraties in te dienen. Declaraties komen soms vertraagd binnen en bemoeilijken een tijdige raming van de te verwachten kosten. De huidige raming is gebaseerd op de opgave van het Inkoopbureau H10.

Overigens wijzen we er op dat het lastig zal blijven de kosten voor jeugdhulp juist te prognosticeren. Het is een open-einde regeling waarbij de gemeente voor een beperkt deel de verwijzing naar jeugdhulp verzorgt. Daarnaast verwijzen op basis van de Jeugdwet huisartsen, specialisten, gecertificeerde instellingen en de rechterlijk macht naar jeugdhulp. Bovendien is de jeugdhulpaanbieders in de Jeugdwet grote mate van vrijheid toegekend bij de invulling van de hulp. Verder is de noodzaak voor jeugdhulp gelet op de doelgroep en de aard en duur van de jeugdhulp lastig te voorspellen. Het betreft soms trajecten die (zeer) kostbaar kunnen zijn. We verwachten dan ook dat de kosten van jaar tot jaar aanmerkelijk kunnen verschillen.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Tabel 105 Bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P7 Volksgezondheid en milieu	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
7.1 Volksgezondheid	28	-1.307	-1.279	17	-1.272	-1.254	-11	35	24
7.2 Riolering	2.671	-1.684	987	2.707	-1.996	712	37	-312	-275
7.3 Afval	3.625	-2.411	1.214	3.765	-2.521	1.243	140	-110	30
7.4 Milieubeheer	0	-455	-455	0	-455	-455	0	1	1
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	316	-282	34	298	-279	19	-18	3	-15
Totaal saldo van baten en lasten	6.640	-6.139	501	6.788	-6.522	266	148	-383	-235

Mutaties reserves									
7.1 Volksgezondheid	15	0	15	8	0	8	-7	0	-7
7.4 Milieubeheer	26	0	26	26	0	26	0	0	0
Totaal mutaties reserves	41	0	41	34	0	34	-7	0	-7

Resultaat programma	6.681	-6.139	542	6.821	-6.522	299	141	-383	-242
----------------------------	--------------	---------------	------------	--------------	---------------	------------	------------	-------------	-------------

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

De verschillen op dit taakveld vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring opgenomen.

7.2 Riolering

Het afgelopen jaar zijn er minder reparaties uitgevoerd dan geraamd en hebben er zich minder storingen voorgedaan waardoor de uitgaven € 60.000 lager zijn. Vanwege hogere baten en lagere uitgaven is er € 370.000 gedoteerd aan de egalisatie voorziening riolering.

7.3 Afval

Voor 2018 was gepland om extra in te zetten op coaching en handhaving op het inzamelen van afval en grondstoffen. Door verlate uitvoering van het plaatsen van ondergrondse containers is deze extra inzet komen te vervallen. Ook de monitoring op het afvalbeleid en de automatiseringskosten zijn komen te vervallen. De uitgaven zijn daardoor € 150.000 lager.

Voor het gescheiden inzamelen van grondstoffen zijn € 45.000 aan extra kosten gemaakt. Daar tegenover staat € 80.000 aan extra vergoedingen.

De kapitaallasten voor afval zijn lager vanwege dat de vervanging van de verzamelcontainers is doorgeschoven naar 2019. Vanwege hogere baten en de lagere uitgaven voor afval wordt er

€ 245.000 gedoteerd aan de egalisatie voorziening afval.

7.4 Milieubeheer

De raad heeft in 2017 besloten om een bijdrage van € 38.992 beschikbaar te stellen aan Holland Rijnland voor de uitvoering van het energieakkoord gedurende de periode 2017-2018. Deze bijdrage wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve duurzaamheid. Onttrekking voor het jaar 2018 € 25.874 conform begroting.

Programma 8 Wonen en bouwen

Tabel 106 Bedragen x € 1.000,- ("-"= nadeel / "+"= voordeel)

Programma P8 Wonen en bouwen	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
8.1 Ruimtelijke ordening	0	-1.750	-1.750	0	-1.722	-1.722	0	27	27
8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)	3.417	-3.463	-45	548	-1.029	-481	-2.870	2.434	-436
8.3 Wonen en bouwen	412	-1.158	-746	488	-1.158	-670	76	-1	76
Totaal saldo van baten en lasten	3.829	-6.370	-2.541	1.036	-3.910	-2.874	-2.793	2.460	-333

Mutaties reserves									
8.1 Ruimtelijke ordening	1.040	0	1.040	1.000	0	1.000	-40	0	-40
8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)	79	-39	39	74	-39	35	-5	0	-5
8.3 Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	1.118	-39	1.079	1.074	-39	1.035	-44	0	-44

Resultaat programma	4.947	-6.409	-1.462	2.110	-3.949	-1.839	-2.838	2.460	-378
----------------------------	--------------	---------------	---------------	--------------	---------------	---------------	---------------	--------------	-------------

Toelichting op de verschillen per taakveld:

taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening

Tot de invoering van de omgevingswet werken we aan de uitvoering van de structuurvisie Voorschoten 2025 Groen, veilig en betrokken. De structuurvisie, vastgesteld in 2017, sorteert al voor op de omgevingswet. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de nieuwe wet willen we nadrukkelijk en actiever vorm geven aan uitnodigingsplanologie. Dit past binnen het uitvoeringsprogramma van de structuurvisie. Actief werken aan de (door)ontwikkeling van Voorschoten is belangrijk voor de vitaliteit van het dorp. Om derden te inspireren en uit te nodigen om te investeren in Voorschoten willen we in 2019, binnen de kaders van de huidige structuurvisie, werken aan een document ter verduidelijking van de structuurvisie. Deze verduidelijking dragen we actief uit in de samenleving. Het budget van € 25.000 wordt besteed aan het extern opstellen van het document en het ondersteunen van het proces. Via het bestemmingsvoorstel wordt gevraagd dit bedrag over te hevelen naar 2019.

De raad heeft begin 2019 het besluit genomen om af te zien van de realisatie van een tweede ontsluiting van Krimwijk II. De afsluiting in 2018 brengt extra kapitaallasten van € 17.488 (nadeel) met zich mee. Het restantkrediet € 63.345 kan vrijvallen.

taakveld 8.2 Grondexploitatie

Op het taakveld is een negatief verschil van € 440.000. Naast een positief saldo van € 61.000 heeft een storting in de verliesvoorziening van ruim € 500.000 plaatsgevonden. De storting is gedaan naar aanleiding van de actualisatie van de Duivenvoordecorridor, voor de onteigening Noortveer.

Taakveld 8.3 Bouwen en wonen

Het taakveld heeft een voordeel van € 76.000 ten opzichte van de begroting. Hiervan zijn € 82.000 te verklaren door hogere opbrengsten leges.

Incidentele baten en lasten

Tabel 107 Bedragen* 1.000

Incidentele lasten				Incidentele baten			
Omschrijving	Begroting 2018	Begroting na wijziging	Rekening 2018	Omschrijving	Begroting 2018	Begroting na wijziging	Rekening 2018
0. Bestuur en ondersteuning	31	925	1.072	0. Bestuur en ondersteuning	31	2.202	2.409
1. Veiligheid	0	20	0	1. Veiligheid	0	0	0
2. Verkeer en vervoer	0	0	0	2. Verkeer en vervoer	0	0	0
3. Economie	136	136	42	3. Economie	136	136	42
4. Onderwijs	0	0	0	4. Onderwijs	0	0	0
5. Sport, cultuur en recreatie	168	582	99	5. Sport, cultuur en recreatie	168	550	210
6. Sociaal domein	315	473	-664	6. Sociaal domein	315	466	194
7. Volksgezondheid en milieu	0	206	199	7. Volksgezondheid en milieu	0	41	34
8. Wonen en bouwen	1.948	4.524	2.061	8. Wonen en bouwen	1.939	4.496	1.621
Totaal	2.598	6.866	2.809	Totaal	2.589	7.891	4.509
Saldo				Saldo	9	-1.025	-1.700

In de rekening is sprake van een voordelig saldo van € 1.699.725 op de incidentele baten en lasten. Dit betekent dat er per saldo meer incidentele baten dan lasten zijn verantwoord in de jaarrekening. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar bijlage 7.

Tabel 108

Begrotingsresultaat na reservemutaties	1.895.070
Saldo incidentele baten en lasten	-1.699.725
Materieel resultaat	195.345

Het jaar wordt afgesloten met een positief resultaat van € 1.895.070. Uit het overzicht incidentele baten en lasten is te zien dat per saldo € 1.699.725 meer incidentele baten dan incidentele lasten in de jaarrekening 2018 zijn verwerkt. Omdat in de resultaten per saldo meer baten zijn opgenomen, dient dit incidentele saldo uit het resultaat gehaald te worden. Hierdoor wordt duidelijk dat ook het materieel resultaat positief is. Het materieel resultaat voor 2018 is € 195.345

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Analyse begrotingsafwijkingen

In de jaarrekening is toelichting gegeven op de programma's en de algemene dekkingsmiddelen.

Verantwoording en goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie speelt een belangrijke rol bij het verkrijgen van een goedkeurende accountantsverklaring. Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden dan wordt in beginsel een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Wordt de goedkeuringstolerantie wel overschreden dan kan dit gevolgen hebben.

Voor de financiële of begrotingsrechtmatigheid (getrouwheid en rechtmatigheid van de wetsuitvoering) is de goedkeuringstolerantie gesteld op 1% van de som van de lasten van de gemeentelijke jaarrekening. Het bedrag van onzekerheden mag niet meer zijn dan 3% van de som van de lasten van de gemeentelijke jaarrekening. Uitgaande van een lastentotaal in de jaarrekening van € 54 mln., betekenen deze percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van € 0,54 mln. en een totaal van onzekerheden van ongeveer € 1,62 mln. de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Op grond van BBV-artikel 28, lid a moet in de toelichting op de programmarekening een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en programmarekening worden gemaakt. Deze verplichte analyse is ook bruikbaar om een analyse inzake de begrotingsrechtmatigheid te vervaardigen. Op grond van artikel 189, lid 3 Gemeentewet (GW) zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten (en daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig. Bij de afweging van de relevantie van deze onrechtmatige lasten is het criterium "passend binnen het door de raad uitgezette beleid" van belang.

Omdat het budgetrecht van de gemeenteraad formeel van toepassing is op het niveau van programma's wordt onderstaand per programma een toelichting gegeven op de onrechtmatige begrotingsafwijkingen.

Tabel 109 bedragen x € 1.000,- ("-"=nadeel "+"=voordeel)

Programma	Begroting na wijziging			Realisatie 2018			Begrotingsafwijking			lasten
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	
P0 Bestuur en ondersteuning	-12.949	38.416	25.647	-12.590	39.421	26.831	359	1.005	1.364	
P1 Veiligheid	-1.857	159	-1.698	-1.808	148	-1.660	49	-11	38	
P2 Verkeer en vervoer	-2.622	119	-2.503	-2.596	148	-2.448	26	29	55	
P3 Economie	-401	179	-222	-331	181	-150	70	2	72	
P4 Onderwijs	-1.679	75	-1.604	-1.771	104	-1.667	-92	29	-63	-92
P5 Sport, cultuur en recreatie	-5.658	698	-4.960	-5.272	502	-4.770	386	-196	190	
P6 Sociaal Domein	-18.803	5.646	-13.157	-18.288	5.681	-12.607	515	35	550	
P7 Volksgezondheid en milieu	-6.139	6.640	501	-6.522	6.788	266	-383	148	-235	-383
P8 Wonen en bouwen	-6.370	3.829	-2.541	-3.910	1035	-2.875	2.460	-2.794	-334	
Resultaat voor mutatie reserves	-56.478	55.761	-717	-53.088	54.008	920	3.390	-1.753	1.637	-475
<u>Mutatie reserves:</u>										
P0 Bestuur en ondersteuning	-842	696	-146	-842	582	-260	-	-114	-114	
P1 Veiligheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
P2 Verkeer en vervoer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
P3 Economie	-	136	136	-	42	42	-	-94	-94	
P4 Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
P5 Sport, cultuur en recreatie	-92	22	-70	-92	22	-70	-	-	-	
P6 Sociaal Domein	-	466	466	-	194	194	-	-272	-272	
P7 Volksgezondheid en milieu	-	41	41	-	34	34	-	-7	-7	
P8 Wonen en bouwen	-39	1.118	1.079	-39	1.074	1.035	-	-44	-44	
Subtotaal mutatie reserves	-973	2.479	1.506	-973	1.948	975	-	-531	-531	
Resultaat na bestemming	-57.451	58.240	789	-54.061	55.956	1.895	3.390	-2.284	1.106	-475

Programma 4 Onderwijs:

De overschrijding van € 92.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere lasten voor leerlingenvervoer en de beheer- en energiekosten van een aantal scholen.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu:

De overschrijding van € 383.000,- wordt voornamelijk veroorzaakt door een extra dotatie aan de egalisatievoorziening riolering en egalisatievoorziening afval. Omdat de rioolheffing en afval maximaal kostendekkend is, leidt een voordeel op het saldo van baten en lasten tot een extra storting in de egalisatievoorziening.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Tabel 110

Toevoeging aan de reserves	Raming Begrotingsjaar Na wijziging	Waarvan Structureel	Realisatie Begrotingsjaar	Waarvan Structureel
P0 Bestuur en ondersteuning	842	637	842	637
P5 Sport, cultuur en recreatie	92	92	92	92
P8 Wonen en bouwen	39		39	
Totaal	973		973	
Onttrekking aan de reserves	Raming Begrotingsjaar Na wijziging	Waarvan Structureel	Realisatie Begrotingsjaar	Waarvan Structureel
P0 Bestuur en ondersteuning	696	350	582	350
P3 Economie	136		42	
P5 Sport, cultuur en recreatie	22	6	22	6
P6 Sociaal Domein	466		194	
P7 Volksgezondheid en milieu	41		34	
P8 Wonen en bouwen	1.118		1.074	
Totaal	2.479		1.948	

In het overzicht zijn de toevoegingen en onttrekkingen aan de concern reserves en de bestemmingsreserves opgenomen. Ten opzichte van de in 2018 geraamde toevoegingen en onttrekkingen zijn de werkelijke onttrekkingen aan de reserves per 31 december 2018 in totaal € 0,5 miljoen lager.

Hier liggen de volgende zaken met name aan ten grondslag. Beschutte arbeidsplekken, Vennootschapsbelasting en verbetering dienstverlening Hebben in 2018 niet tot uitgaven geleid. De uitvoering van het centrumplan zal pas begin 2019 starten.

Bij vaststelling van de jaarrekening 2017 is een aantal budgetten doorgeschoven naar 2018 met dekking vanuit de concernreserve. Van deze bestemde bedragen was eind 2018 een bedrag van € 146.000 nog niet besteed.

Bijlagen

Bijlage 1: Specifieke uitkeringen: Single information, Single Audit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05
			1 PZH-2013-440613367	€ 0	€ 0		
			2 PZH-2014-494152147	€ 0	€ 0		
			3 PZH-2014-497548895	€ 0	€ 0		
			4 PZH-2015-539667529	€ 0	€ 0		
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10	
			1 PZH-2013-440613367	€ 0			Nee
			2 PZH-2014-494152147	€ 103.171			Ja
			3 PZH-2014-497548895	€ 48.475			Ja
			4 PZH-2015-539667529	€ 156.906			Ja

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2018	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 4.301.362	€ 104.350	€ 354.741	€ 8.355	€ 6.104	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2018	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 62.383	€ 13.913	€ 0	€ 29.565	€ 0	Nee
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2018	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 110.428	€ 30.500	€ 45.847	€ 11.301	€ 9.496	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	€ 0	€ 0	Nee			

Bijlage 2: Bestuursovereenkomst: Structuur Staat van de gemeente

Tabel 111

Financiën		TOELICHTING
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht		De begroting 2019 van de gemeente voorschoten is structureel en reëel in evenwicht. Het (structureel) saldo 2019 is € 90.000 en loopt na (positieve) uitschieters in 2020 en 2021 op tot € 319.000 in 2022.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	ja/nee	
Ruimtelijke ordening		TOELICHTING
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Verordening Ruimte 2014 (artikel 3.4 Verordening Ruimte)		De bestemmingsplannen zijn actueel. De plannen zijn conserverend en kennen inhoudelijk geen grote ontwikkelingen die nog gerealiseerd moeten worden en mogelijk strijdig zouden kunnen zijn met de Verordening ruimte 2014. Een actualisering van de verordening betekent bij die conserverende plannen niet automatisch dat er strijdigheid ontstaat dan wel een aanpassing van de bestemmingsplannen is vereist. De provincie heeft een toetsende rol in het kader van het wettelijk vooroverleg. Periodiek vindt overleg met de provincie plaats om er zeker van te zijn dat gemeente en provincie plannen/ontwikkelingen op dezelfde wijze interpreteren voor wat betreft de relatie met de verordening ruimte 2014.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	ja/nee	
Omgevingsrecht		TOELICHTING
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Milieu, Bouwen en Wonen		
Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is tijdig een beleidsplan, een uitvoeringsprogramma en een evaluatie vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.		Het VTH-beleidsplan 2016-2019 is vastgesteld en bekend gemaakt aan de raad op 20 september 2016. Het uitvoeringsprogramma 2017 is in het eerste kwartaal van 2018 geëvalueerd. De jaarrapportage daarover is nog niet vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma voor 2018 is op 3 oktober 2017 vastgesteld.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	ja/nee	
Monumentenzorg		TOELICHTING
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten		De gemeente Voorschoten beschikt over een Commissie Welstand en Cultureel Erfgoed (WCE) met als grondslag de Voorschotense Bouwverordening (2008; gewijzigd in 2014); http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Voorschoten/63408/63408_2.html Met toepassing van de Erfgoedwet/Monumentenwet 1988, de erfgoedverordening Voorschoten 2016 en de Wabo adviseert zij het college van burgemeester en wethouders over de toepassing hiervan. De leden, waarvan drie deskundig zijn op gebied van Cultureel erfgoed zijn benoemd door de gemeenteraad.

Is er reden voor extra aandacht?	ja/nee	TOELICHTING	
Archief- en informatiebeheer			
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde		De ontwikkeling en inrichting van het informatie- en archiefbeheer heeft zich verder positief ontwikkeld. Aanbevelingen van de gemeentearchivaris zijn overgenomen. Er wordt bv. op dit moment, in het kader van kwaliteitszorg, gekeken naar een controlesysteem voor registraties. Vaststelling van het substitutiebesluit zal op zeer korte termijn plaatsvinden.	
Is er reden voor extra aandacht?	ja/nee		
Huisvesting Vergunninghouders		TOELICHTING	
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand		Gevraagde informatie	Stand van zaken
		Voorsprong /achterstand per 1 januari van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	1
		Fase interventieladder op 1 januari	Signaleren
		Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	19
		In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders	7
		Voorsprong /achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	13
		Fase interventieladder op 1 juli	Informatie opvragen en valideren
		Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	17
		In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders	15
		Voorsprong /achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	15
		Fase interventieladder op 31 december	Informatie opvragen en valideren
		Toelichting	
		Omdat de taakstelling niet gerealiseerd wordt gaat de gemeente een trede hoger op de interventieladder, te weten 'Informatie opvragen en valideren'. Dit betekent dat er een afspraak komt tussen alle partijen om na te gaan hoe realisatie van huisvesting plaats kan vinden.	
Is er reden voor extra aandacht?	ja/nee		

Bijlage 3: Overzicht over te hevelen en af te sluiten kredieten

Af te sluiten investeringskredieten

Tabel 112 Bedragen in €

Categorie	Jaar	Nummer	Omschrijving investering	Toelichting op stand van zaken	Begrote investering t/m 2018	Geïnvesteerd t/m 2018	Restant krediet ultimo 2018
Sport en spel accom	2016	I7201327	2016: Onderlaag kunstgrasveld MHC Foresc	De drie kredieten voor het kunstgrasveld horen bij elkaar. Het project is uitgevoerd. Krediet kan worden afgesloten.	488.889	404.466	84.423
Sport en spel accom		I7201328	2016: Toplaag kunstgrasveld V'97		243.000	373.946	-130.946
Sport en spel accom		I7201329	2016: Onderlaag kunstgrasveld V'97		324.000	137.122	186.878
Totaal sport spel accom					1.055.889	931.711	140.355
Vlietwijk	2015	I7201354	Vlietwijk Fase 1 Engineering	Onderdeel engineering Vlietwijk is uitgevoerd.	0	0	0
Vlietwijk	2016	I7201355	2016: Vlietwijk fase 2 riolering	Onderdeel riolering Vlietwijk is uitgevoerd.	4.869.090	4.183.467	685.623
Vlietwijk		I7201359	2016: Vlietwijk fase 2 Afval	Onderdeel afval Vlietwijk is uitgevoerd.	40.000	38.275	1.725
Totaal sport spel accom					4.909.090	4.221.742	687.348
Bruggen	2018	I7201360	2018: Investerings bruggen	Conform uitgevoerd	58.390	58.390	0
Bruggen	2017	I7201344	2017: Investerings bruggen	Conform uitgevoerd	57.500	57.500	0
Totaal Bruggen					115.890	115.890	0
Water	2016	I7201317	2016: Waterbk.kunstwerken vGRP 2014-2018	Conform uitgevoerd	241.840	238.403	3.437
Water		I7201343	2017:Waterbouwk kunstwerken vGRP 2014-18	Conform uitgevoerd	200.000	198.966	1.034
Totaal Water					441.840	437.369	4.471

Categorie	Jaar	Nummer	Omschrijving investering	Toelichting op stand van zaken	Begrote investering t/m 2018	Geïnvesteerd t/m 2018	Restant krediet ultimo 2018
Riolering	2018	I7201362	2018: Vrijvervalriolering	Conform uitgevoerd	20.000	6.143	13.858
Riolering		I7201361	2018: Minigemalen vGRP	Conform uitgevoerd	30.000	16.208	13.792
Totaal Riolering					50.000	22.351	27.650
				Alle herstelwerkzaamheden voor het project knooppunt Voorschoten zijn afgerond. Door actieve afstemming met de aannemer is het project met een ruim positief resultaat geëindigd. De te ontvangen subsidie is iets lager vanwege de lagere uitvoeringskosten.			
Wegen	2015	I7201053	2015 Knooppunt Voorschoten		1.987.154	1.621.122	366.032
Wegen	2016	I7201333	2016: 2e ontsluitingsweg Krimwijk II	vervalt weg	100.000	36.164	63.836
Wegen	2015	I7201309	Rabobank Deltaplein nakom.werkzaamheden	Bijdrage is nog steeds niet uitbetaald. Rechtzaak	32.992	25.139	7.853
Wegen	2014	I7201251	Van der Hoevenpark nakomende werkz.heden	N.v.t.	93.588	81.625	11.963
Wegen		I7201335	2016:Kruisp.Kon.Marineln,Schoolstr,Veurs	Project is conform uitgevoerd	680.000	660.270	19.730
Totaal Wegen					2.893.734	2.424.319	469.415
VRI		I7201297	2015: Verkeersregelinstallaties	Project is conform uitgevoerd	224.000	205.119	18.881
VRI	2016	I7201332	2016: Investerings wegen tbv VRI		350.000	311.769	38.231
Totaal VRI					574.000	516.888	57.112
Gebouwen	2015	I7201301	2015: Voorb.kr. Verkoop prof.Einsteinln		15.000	7.914	7.086
Gebouwen		I7201303	2015: Voorb.kr. Verkoop Vlietzaal	3 kredieten moeten als één gezien worden. Zijn ook	15.000	8.096	6.904
Gebouwen		I7201304	2015: Voorb.kr. Verkoop vd Waalslaan	verkocht als 1 pakket.	15.000	20.914	-5.914
Totaal Gebouwen					45.000	36.924	8.076
Eindtotaal					10.085.443	8.707.193	1.394.427

Doorlopende investeringskredieten conform activabeleid

Tabel 113 Bedragen in €

Categorie	Jaar	Nummer	Omschrijving investering	Toelichting op stand van zaken	Begrote investering t/m 2018	Geïnvesteed t/m 2018	Restant-krediet ultimo 2018	Benodigd krediet in 2019
Riolering	2017	I7201339	2017: Meetapparatuur vGRP 2014-2018	Het realiseren van het meetnet is vertraagd door benodigde aanpassingen in meetpunten en de daarbij behorende berekeningen. Uitvoering vindt plaats in het 1e kwartaal van 2019.	60.000	4.475	55.525	55.525
Riolering	2017	I7201342	2017: Vrijvervalriolering vGRP 2014-2018 Riolering Starrenburg	Er bleek een uitgebreide inventarisatie noodzakelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden nabij Starrenburg. In de eerste helft van 2019 worden de werkzaamheden uitgevoerd.	300.000	45.479	254.521	254.521
Riolering	2018	I7201377	2018: Adegeest riolering 2018	In eerste instantie zou in de wijk Adegeest de riolering en wegen worden opgepakt. Er zijn in deze wijk kansen op het gebied van groen en klimaatadaptatie. Vanwege deze bredere aanpak van de wijk Adegeest is er een langer en uitgebreidere voorbereiding nodig voor de werkzaamheden. Eind 2019 is de start van de werkzaamheden voorzien.	494.000	0	494.000	494.000
Riolering	2018	I7201376	2018: Adegeest riolering 2017		255.649	18.600	237.049	237.049
Riolering	2018	I7201375	2018: Raadhuislaan riolering	Naast de Raadhuislaan spelen er in het centrumgebied diverse ontwikkelingen waaronder de rotonde voor het	210.000	0	210.000	210.000

Categorie	Jaar	Nummer	Omschrijving investering	Toelichting op stand van zaken	Begrote investering t/m 2018	Geïnvesteerd t/m 2018	Restant-krediet ultimo 2018	Benodigd krediet in 2019
Riolering	2018	I7201378	2018: Bachlaan,Pr.Bernh.In riolering	gemeentehuis. Om tot een integraal afgestemd plan te komen voor het gehele gebied is de planning voor de rioolwerkzaamheden in de Raadhuislaan doorgeschoven. De werkzaamheden aan de Bachlaan zijn in 2018 voorbereid en worden in de eerste helft van 2019 uitgevoerd.	740.000	2.240	737.760	737.760
Totaal Riolering					2.059.649	70.794	1.988.855	1.988.855
Afval	2018	I7201374	2018: Schenk containers	In 2018 is een tractiescan uitgevoerd waarin ook de containers zijn meegenomen. In deze scan zijn de mogelijkheden voor optimalisatie en verduurzaming van het wagenpark onderzocht. Zowel in 2018 als in 2019 moeten containers vervangen worden. Vanwege schaalvoordeel wordt deze vervanging gecombineerd. Uit de scan blijkt dat een aantal van de ingezette type voertuigen ook in elektrische uitvoering geschikt zijn. De mate van verduurzaming van het wagenpark in relatie tot de kosten moet nog bepaald worden. Dit is mede de reden waarom in 2018 de vervanging van voertuigen niet volgens de planning is verlopen. In 2019 zullen de kaders voor verduurzaming en de benodigde financiering aan de raad worden voorgelegd. Verzocht wordt de investeringen voor tractie aan te houden voor 2019.	11.000	0	11.000	11.000
Afval	2018	I7201373	2018: Schenk takkencontainer		10.000	0	10.000	10.000
Afval	2018	I7201372	2018: Glascontainer VC 01		15.000	0	15.000	15.000
Afval	2018	I7201371	2018: Puincontainer		6.000	0	6.000	6.000
Afval	2017	I7201345	2017: GFT zuil		127.500	63.655	63.845	63.845
Afval	2017	I7201346	2017: Ondergr.containers elec fase 1 ABP		360.000	226.581	133.419	133.419
Afval	2018	I7201364	2018: Minicontainer		288.000	0	288.000	288.000

Categorie	Jaar	Nummer	Omschrijving investering	Toelichting op stand van zaken	Begrote investering t/m 2018	Geïnvesteed t/m 2018	Restant-krediet ultimo 2018	Benodigd krediet in 2019
Afval	2018	I7201365	2018: Ondergrondse container		169.000	0	169.000	169.000
Afval	2018	I7201366	2018: Volkswagen Caddy	Tractiescan, zie schenkcontainers	25.000	0	25.000	25.000
Totaal Afval					1.011.500	290.236	721.264	721.264
Water	2017	I7201337	2017:Uitbr. ligplaatsen haven de Kom	Het verkrijgen van een vergunning van het hoogheemraadschap van Rijnland heeft langer geduurd waardoor de werkzaamheden nog niet uitgevoerd zijn. De vergunning is inmiddels rond en de werkzaamheden starten in de 1e helft van 2019.	145.000	17.767	127.233	127.233
Water	2018	I7201363	2018: Waterbouwkundige kunstwerken	Vanwege de vertraging van de uitbreiding van de haven de Kom is een deel van de werkzaamheden aan de waterkanten doorgeschoven naar 2019.	200.000	88.996	111.004	110.000
Water	2018	I7201380	2018: Leidseweg Nrd, riolering	De raad heeft in het najaar van 2018 besloten om tot de herinrichting van het zuidelijk deel van de Leidseweg Noord over te gaan. De werkzaamheden starten in de 2e helft van 2019 en lopen door tot in 2020	198.000	1.015	196.985	196.985
Water	2018	I7201379	2018: Bachlaan,Pr.Bernh.In water		75.000	0	75.000	75.000
Totaal Water					618.000	107.778	510.222	509.218
Vervoer	2018	I7201370	2018: Burg BPA 10-20		50.000	0	50.000	50.000
Vervoer	2018	I7201369	2018: Volkswagen transporter	Tractiescan, zie schenkcontainers	33.000	0	33.000	33.000
Vervoer	2018	I7201368	2018: Nissan X trail 201	Tractiescan, zie schenkcontainers	15.000	0	15.000	15.000
Vervoer	2018	I7201367	2018: Volkswagen transporter	Tractiescan, zie schenkcontainers	45.000	0	45.000	45.000
Totaal Vervoer					143.000	0	143.000	143.000
Eindtotaal					3.832.149	468.808	3.363.341	3.362.337

Investeringskredieten die langer dan de standaard van 2 jaar beschikbaar moeten blijven

Tabel 114 Bedragen in €

Categorie	Jaar	Nummer	Omschrijving investering	Toelichting op stand van zaken	Begrote investering t/m 2018	Geïnvesteed t/m 2018	Restant krediet ultimo 2018	Benodigd krediet in 2019
Vlietwijk	2016	I7201356	2016: Vlietwijk fase 2 wegen	In 2018 heeft de technische afronding van het project Vlietwijk plaatsgevonden. Enkele noodzakelijke herstelwerkzaamheden aan de openbare verlichting, wegen en groen die het afgelopen jaar zijn geconstateerd moeten nog worden hersteld. Het totale project wordt daardoor in 2019 afgerond. De prognose is dat het totale project met een positief resultaat van circa € 800.000 eindigt. Voor het grootste deel is dit gerealiseerd door een gewijzigde uitvoeringsmethode. Deze gewijzigde uitvoeringsmethode was onder andere noodzakelijk door de hoge grondwaterstand en sterk variërende grondslag. Daardoor zijn onder andere grotere oppervlakte groen meegenomen in het project dan voorzien. Voor de afrondende werkzaamheden is in 2019 een maximaal krediet benodigd van in totaal € 140.000.	3.348.016	3.009.101	338.915	30.000
Vlietwijk	2016	I7201357	2016 Vlietwijk fase 2 Openb verlichting		597.932	509.568	88.364	60.000
Vlietwijk	2016	I7201358	2016: Vlietwijk fase 2 Groen		768.542	938.036	- 169.494	50.000
Totaal Vlietwijk					4.714.490	4.456.705	257.785	140.000
Wegen	2016	I7201336	2016: Voorber.kredi.herinr.Leidseweg Nrd	De raad heeft in het najaar van 2018 besloten om tot de herinrichting van het zuidelijk deel van de Leidseweg Noord over te gaan. De werkzaamheden starten in de 2e helft van 2019 en lopen door tot in 2020	179.500	177.813	1.687	1.687

Categorie	Jaar	Nummer	Omschrijving investering	Toelichting op stand van zaken	Begrote investering t/m 2018	Geïnvesteerd t/m 2018	Restant krediet ultimo 2018	Benodigd krediet in 2019
Totaal Wegen					179.500	177.813	1.687	1.687
	2015	I7201310	Dobbewijk nakomende werkzaamheden	(Gedeelte van) Groeninrichting moet nog plaatsvinden	572.019	537.822	34.197	34.197
Totaal Dobbewijk					572.019	537.822	34.197	34.197
Eindtotaal					5.466.009	9.806.857	553.142	175.884

Bijlage 4: Algemene uitkering

Tabel 115

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven			
Maatstaf	Berekende aantallen	Gewicht / %	Uitkering
1c Waarde niet-woningen eigenaren	1.988.000	-0,1562	-310.526
1f Waarde niet-woningen gebruikers (onder aftrek amendement De Pater)	1.799.000	-0,1259	-226.494
1a Waarde woningen eigenaren	28.180.000	-0,1054	-2.970.172
Subtotaal			-3.507.192

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is			
Maatstaf	Berekende aantallen	Gewicht	Uitkering
1e OZB waarde niet-woningen	199	380,7	75.683
8a Bijstandsontvangers (vanaf UJR 2016)	329	2.120,26	698.272
3a Eén-ouder-huishoudens	816	208,5	170.136
2 Inwoners	25.453	153,67	3.911.363
4 Inwoners: jongeren < 20 jaar (tot en met uitkeringsjaar 2018)	6.052	242,65	1.468.518
5 Inwoners: ouderen > 64 jaar	5.845	79,63	465.437
5a Inwoners: ouderen > 74 en < 85 jaar	1.862	26,25	48.878
7 Lage inkomens	2.643	29,75	78.629
7c Lage inkomens (drempel) (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	1.491	459,51	685.083
12 Minderheden	1.205	320,55	386.263
11a Uitkeringsontvangers (vanaf UJR 2016)	1.084	85,71	92.938
3b Huishoudens	11.479	90,5	1.038.850
3c Eenpersoonshuishoudens	3.707	21,61	80.108
8b Loonkostensubsidie	6	1.930,16	11.581
13 Klantenpotentieel lokaal	20.170	39,2	790.664
14 Klantenpotentieel regionaal	4.960	22,37	110.955
38 Bedrijfsvestigingen	2.563	76,36	195.711
29 Historische woningen in bewoonde oorden 1930	891	31,5	28.067
31a ISV (a) stadsvernieuwing	0	6.133.771,60	1.654
31b ISV (b) herstructurering	0	3.764.536,49	2.235
36 Meerkernigheid	1	9.065,28	9.065
37 Meerkernigheid * bodemfactor buitengebied	1	14.875,86	15.025
36a Kernen met 500 of meer adressen	1	55.518,40	55.518
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	1.093	11,72	12.808
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	32.045	5,82	186.502
32b Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	21.245	71,68	1.522.822
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	4	1.524,77	6.160
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	104	3.088,99	321.101
21 Oppervlakte bebouwing	103	595,42	61.328
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	4	1.936,54	7.746
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	99	2.302,40	227.938
19 Oppervlakte binnenwater	44	38,01	1.672
16 Oppervlakte land	1.112	41,17	45.781
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	1.145	26,89	30.799
24b Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	11.521	57,54	662.918
25b Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	12.097	50,79	614.409
39 Vast bedrag	1	237.799,08	237.799
Subtotaal			14.360.416

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)			
Uitkeringsfactor			1,49
Subtotaal (B x C (=uf))			21.397.020

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is			
Maatstaf	Berekende aantallen	Gewicht	Uitkering
56b Cumulatieregeling gemeentefonds (SU)	-4.802		-4.802
61 Suppletieregeling OZB	24.150		24.150
Subtotaal			19.348

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is			
Maatstaf	Berekende aantallen	Gewicht	Uitkering
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	10.215		10.215
62 Wet maatschappelijke ondersteuning (IU)	1.626.212		1.626.212
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	37.757		37.757
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	94.546		94.546
262 Schulden en armoede (DU)	33.179		33.179
263 Referendum (DU)	8.886		8.886
295 Informatieplicht energiebesparende maatregelen (DU)	4.170		4.170
Subtotaal			1.814.965

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein			
Maatstaf	Berekende aantallen	Gewicht	Uitkering
172 decentralisatie AWBZ naar WMO (IU)	2.483.239		2.483.239
173 decentralisatie jeugdzorg (IU)	4.041.799		4.041.799
174 decentralisatie Participatiewet (IU)	293.418		293.418
Subtotaal			6.818.456

Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker			
Maatstaf	Berekende aantallen	Gewicht	Uitkering
Gemeenteposten:			
Maatschappelijke begeleiding statushouders			49.770
Subtotaal			49.770

Totaal uitkering 2018:			26.592.367
-------------------------------	--	--	-------------------

Functie 921 (algemene uitkering gemeentefonds)			19.773.911
Functie 923 (3 D's in het sociaal domein)			6.818.456

Bijlage 5: Wet normering Topinkomens

Het voor de gemeente Voorschoten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000.

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Tabel 116

bedragen x € 1	J. van der Does	A.R. de Graaf
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	83.319	108.741
Beloningen betaalbaar op termijn	14.088	15.339
<i>Subtotaal</i>	<i>97.407</i>	<i>124.080</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹	189.000	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	94.407	124.080
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		

Tabel 117

Gegevens 2017		
Functiegegevens	Griffier	N.v.t.
Aanvang en einde functieervulling in 2017	1/1 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	77.024	
Beloningen betaalbaar op termijn	16.105	
<i>Subtotaal</i>		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	
Totale bezoldiging	93.129	

Bijlage 6: Overzicht van baten en lasten per taakveld

P0 Bestuur en ondersteuning

Tabel 118

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning									
0.1 Bestuur	176	-2.690	-2.514	511	-3.699	-3.188	879	-3.738	-2.860
0.2 Burgerzaken	410	-806	-396	410	-861	-451	511	-904	-393
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	134	-294	-160	1.560	-242	1.317	1.906	-231	1.675
0.4 Overhead	24	-6.860	-6.836	24	-6.994	-6.970	30	-6.545	-6.515
0.5 Treasury	1.251	-761	490	1.343	-612	730	1.330	-607	722
0.61 OZB Woningen	5.572	-371	5.201	5.584	-241	5.343	5.608	-238	5.370
0.62 OZB Niet-Woningen	983	0	983	983	-58	926	997	-58	940
0.64 Belastingen overig	1.312	-81	1.231	1.312	-92	1.219	1.272	-95	1.177
0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds	26.227	0	26.227	26.522	0	26.522	26.620	0	26.620
0.8 Overige baten en lasten	169	-684	-515	169	-118	50	269	-173	96
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	-31	-31	0	-31	-31	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.11 Resultaat rekening Baten en Lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten programma	36.257	-12.578	23.679	38.416	-12.949	25.467	39.421	-12.590	26.831
Reserves	toev	ont	mut	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning									
0.1 Bestuur	250	0	250	363	-10	353	287	-10	277
0.2 Burgerzaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	60	-53	7	53	-53	0
0.4 Overhead	0	0	0	142	-142	0	142	-142	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	31	0	31	31	0	31	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	100	-637	-537	100	-637	-537	100	-637	-537
0.11 Resultaat rekening Baten en Lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	382	-637	-256	696	-842	-146	582	-842	-260
Resultaat	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning									
0.1 Bestuur	426	-2.690	-2.264	874	-3.709	-2.835	1.166	-3.749	-2.583
0.2 Burgerzaken	410	-806	-396	410	-861	-451	511	-904	-393
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	134	-294	-160	1.619	-295	1.324	1.959	-284	1.675
0.4 Overhead	24	-6.860	-6.836	165	-7.135	-6.970	172	-6.687	-6.515
0.5 Treasury	1.251	-761	490	1.343	-612	730	1.330	-607	722
0.61 OZB Woningen	5.572	-371	5.201	5.584	-241	5.343	5.608	-238	5.370
0.62 OZB Niet-Woningen	983	0	983	983	-58	926	997	-58	940
0.64 Belastingen overig	1.312	-81	1.231	1.312	-92	1.219	1.272	-95	1.177
0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds	26.227	0	26.227	26.522	0	26.522	26.620	0	26.620
0.8 Overige baten en lasten	169	-684	-515	169	-118	50	269	-173	96
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	31	-31	0	31	-31	0	0	0	0

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
0.10 Mutaties reserves	100	-637	-537	100	-637	-537	100	-637	-537
0.11 Resultaat rekening Baten en Lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat programma	36.639	-13.215	23.424	39.112	-13.791	25.321	40.003	-13.432	26.571

P1 Veiligheid

Tabel 119

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P1 Veiligheid									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	105	-1.353	-1.249	113	-1.402	-1.289	112	-1.368	-1.256
1.2 Openbare orde en veiligheid	19	-436	-418	46	-455	-408	35	-440	-405
Saldo van baten en lasten programma	124	-1.790	-1.666	159	-1.857	-1.698	148	-1.808	-1.660
Reserves	toev	ont	mut	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves									
Resultaat	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P1 Veiligheid									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	105	-1.353	-1.249	113	-1.402	-1.289	112	-1.368	-1.256
1.2 Openbare orde en veiligheid	19	-436	-418	46	-455	-408	35	-440	-405
Gerealiseerde resultaat programma	124	-1.790	-1.666	159	-1.857	-1.698	148	-1.808	-1.660

P2 Verkeer en vervoer

Tabel 120

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P2 Verkeer en vervoer									
2.1 Verkeer en vervoer	78	-2.767	-2.689	107	-2.589	-2.482	137	-2.553	-2.416
2.2 Parkeren	12	-26	-13	12	-27	-14	11	-37	-26
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	-6	-6	0	-6	-6	0	-6	-6
Saldo van baten en lasten programma	90	-2.798	-2.708	119	-2.622	-2.503	148	-2.596	-2.448
Reserves	toev	ont	mut	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P2 Verkeer en vervoer									
2.1 Verkeer en vervoer	158	0	158	0	0	0	0	0	0

Programma's	Begroting primaire 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	bat	last	saldo	bat	last	saldo	bat	last	saldo
Mutaties reserves	158	0	158	0	0	0	0	0	0
Resultaat	bat	last	saldo	bat	last	saldo	bat	last	saldo
P2 Verkeer en vervoer									
2.1 Verkeer en vervoer	236	-2.767	-2.531	107	-2.589	-2.482	137	-2.553	-2.416
2.2 Parkeren	12	-26	-13	12	-27	-14	11	-37	-26
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	-6	-6	0	-6	-6	0	-6	-6
Gerealiseerde resultaat programma	248	-2.798	-2.550	119	-2.622	-2.503	148	-2.596	-2.448

P3 Economie

Tabel 121

Programma's	Begroting primaire 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	bat	last	saldo	bat	last	saldo	bat	last	saldo
P3 Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	27	-311	-284	0	-292	-292	0	-204	-204
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-3	-3	0	-3	-3	0	-3	-3
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	40	-51	-11	67	-83	-16	63	-102	-39
3.4 Economische promotie	112	-21	91	112	-24	88	118	-22	97
Saldo van baten en lasten programma	179	-387	-208	179	-401	-222	181	-331	-150
Reserves	toev	ont	mut	bat	last	saldo	bat	last	saldo
P3 Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	136	0	136	136	0	136	42	0	42
Mutaties reserves	136	0	136	136	0	136	42	0	42
Resultaat	bat	last	saldo	bat	last	saldo	bat	last	saldo
P3 Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	163	-311	-148	136	-292	-156	42	-204	-162
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-3	-3	0	-3	-3	0	-3	-3
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	40	-51	-11	67	-83	-16	63	-102	-39
3.4 Economische promotie	112	-21	91	112	-24	88	118	-22	97
Gerealiseerde resultaat programma	315	-387	-72	315	-401	-86	223	-331	-107

P4 Onderwijs

Tabel 122

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P4 Onderwijs									
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	-177	-177	12	-126	-114	30	-168	-138
4.2 Onderwijshuisvesting	46	-1.017	-971	42	-1.034	-992	52	-1.051	-999
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	7	-472	-465	21	-519	-498	23	-553	-530
Saldo van baten en lasten programma	53	-1.666	-1.613	75	-1.679	-1.604	104	-1.771	-1.667
Reserves	toev	ont	mut	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P4 Onderwijs									
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P4 Onderwijs									
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	-177	-177	12	-126	-114	30	-168	-138
4.2 Onderwijshuisvesting	46	-1.017	-971	42	-1.034	-992	52	-1.051	-999
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	7	-472	-465	21	-519	-498	23	-553	-530
Gerealiseerde resultaat programma	53	-1.666	-1.613	75	-1.679	-1.604	104	-1.771	-1.667

P5 Sport, cultuur en recreatie

Tabel 123

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P5 Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	0	-159	-159	0	-158	-158	0	-156	-156
5.2 Sportaccommodaties	68	-1.238	-1.171	51	-1.253	-1.202	153	-1.516	-1.362
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	20	-394	-374	23	-376	-352	25	-338	-312
5.4 Musea	0	-12	-12	0	-12	-12	0	-12	-12
5.5 Cultureel erfgoed	30	-234	-204	23	-245	-222	28	-198	-170
5.6 Media	18	-399	-381	18	-405	-387	18	-388	-370
5.7 Openbaar groen,(openlucht)recreatie	194	-2.819	-2.626	583	-3.209	-2.626	277	-2.663	-2.386
Saldo van baten en lasten programma	330	-5.255	-4.926	698	-5.658	-4.960	502	-5.272	-4.769
Reserves	toev	ont	mut	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P5 Sport, cultuur en recreatie									
5.2 Sportaccommodaties	49	-92	-43	6	-92	-86	6	-92	-86
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	0	0	0	16	0	16	16	0	16
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Mutaties reserves	49	-92	-43	22	-92	-70	22	-92	-70
Resultaat	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P5 Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	0	-159	-159	0	-158	-158	0	-156	-156
5.2 Sportaccommodaties	117	-1.330	-1.213	57	-1.345	-1.288	160	-1.608	-1.448
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	20	-394	-374	39	-376	-336	41	-338	-296
5.4 Musea	0	-12	-12	0	-12	-12	0	-12	-12
5.5 Cultureel erfgoed	30	-234	-204	23	-245	-222	28	-198	-170
5.6 Media	18	-399	-381	18	-405	-387	18	-388	-370
5.7 Openbaar groen,(openlucht)recreatie	194	-2.819	-2.626	583	-3.209	-2.626	277	-2.663	-2.386
Gerealiseerde resultaat programma	379	-5.348	-4.969	720	-5.750	-5.030	525	-5.364	-4.839

P6 Sociaal Domein

Tabel 124

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P6 Sociaal Domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	168	-1.801	-1.632	288	-1.938	-1.650	289	-973	-685
6.2 Wijkteams	0	-528	-528	8	-499	-492	5	-365	-360
6.3 Inkomensregelingen	4.722	-6.140	-1.419	4.965	-6.717	-1.752	5.024	-6.626	-1.602
6.4 Begeleide participatie	0	-232	-232	0	-233	-233	0	-163	-163
6.5 Arbeidsparticipatie	90	-1.281	-1.191	10	-1.456	-1.446	4	-1.140	-1.136
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	-1.289	-1.289	0	-1.146	-1.146	6	-1.222	-1.216
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	413	-1.999	-1.586	363	-2.180	-1.817	340	-2.158	-1.818
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	-3.605	-3.605	3	-3.632	-3.629	2	-4.283	-4.282
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	-173	-173	8	-161	-153	11	-87	-76
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	-837	-837	0	-839	-839	0	-1.271	-1.271
Saldo van baten en lasten programma	5.393	-17.885	-12.491	5.646	-18.803	-13.158	5.681	-18.288	-12.607
Reserves	toev	ont	mut	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P6 Sociaal Domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	12	0	12	12	0	12
6.3 Inkomensregelingen	0	0	0	81	0	81	48	0	48
6.4 Begeleide participatie	50	0	50	50	0	50	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	265	0	265	323	0	323	133	0	133
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	315	0	315	466	0	466	194	0	194
Resultaat	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P6 Sociaal Domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	168	-1.801	-1.632	301	-1.938	-1.637	301	-973	-672
6.2 Wijkteams	0	-528	-528	8	-499	-492	5	-365	-360
6.3 Inkomensregelingen	4.722	-6.140	-1.419	5.046	-6.717	-1.671	5.073	-6.626	-1.554

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
6.4 Begeleide participatie	50	-232	-182	50	-233	-183	0	-163	-163
6.5 Arbeidsparticipatie	355	-1.281	-926	333	-1.456	-1.124	137	-1.140	-1.003
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	-1.289	-1.289	0	-1.146	-1.146	6	-1.222	-1.216
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	413	-1.999	-1.586	363	-2.180	-1.817	340	-2.158	-1.818
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	-3.605	-3.605	3	-3.632	-3.629	2	-4.283	-4.282
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	-173	-173	8	-161	-153	11	-87	-76
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	-837	-837	0	-839	-839	0	-1.271	-1.271
Gerealiseerde resultaat programma	5.708	-17.885	-12.176	6.112	-18.803	-12.692	5.875	-18.288	-12.414

P7 Volksgezondheid en milieu

Tabel 125

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P7 Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	0	-1.054	-1.054	28	-1.307	-1.279	17	-1.272	-1.254
7.2 Riolering	2.671	-1.629	1.041	2.671	-1.684	987	2.707	-1.996	712
7.3 Afval	3.284	-2.056	1.227	3.625	-2.411	1.214	3.765	-2.521	1.243
7.4 Milieubeheer	0	-421	-421	0	-455	-455	0	-455	-455
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	316	-269	47	316	-282	34	298	-279	19
Saldo van baten en lasten programma	6.270	-5.430	840	6.640	-6.139	501	6.788	-6.522	266
Reserves	toev	ont	mut	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P7 Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	0	0	0	15	0	15	8	0	8
7.4 Milieubeheer	0	0	0	26	0	26	26	0	26
Mutaties reserves	0	0	0	41	0	41	34	0	34
Resultaat	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P7 Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	0	-1.054	-1.054	43	-1.307	-1.264	25	-1.272	-1.246
7.2 Riolering	2.671	-1.629	1.041	2.671	-1.684	987	2.707	-1.996	712
7.3 Afval	3.284	-2.056	1.227	3.625	-2.411	1.214	3.765	-2.521	1.243
7.4 Milieubeheer	0	-421	-421	26	-455	-429	26	-455	-429
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	316	-269	47	316	-282	34	298	-279	19
Gerealiseerde resultaat programma	6.270	-5.430	840	6.681	-6.139	542	6.821	-6.522	299

P8 Wonen en bouwen

Programma's	Begroting primaire 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	bat	last	saldo	bat	last	saldo	bat	last	saldo
P8 Wonen en bouwen									
8.1 Ruimtelijke ordening	0	-1.676	-1.676	0	-1.750	-1.750	0	-1.722	-1.722
8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)	923	-964	-41	3.417	-3.463	-45	548	-1.029	-481
8.3 Wonen en bouwen	612	-1.099	-487	412	-1.158	-746	488	-1.158	-670
Saldo van baten en lasten programma	1.535	-3.739	-2.204	3.829	-6.370	-2.541	1.036	-3.910	-2.874
Reserves	toev	ont	mut	bat	last	saldo	bat	last	saldo
P8 Wonen en bouwen									
8.1 Ruimtelijke ordening	1.003	0	1.003	1.040	0	1.040	1.000	0	1.000
8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)	41	0	41	79	-39	39	74	-39	35
8.3 Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	1.044	0	1.044	1.118	-39	1.079	1.074	-39	1.035
Resultaat	bat	last	saldo	bat	last	saldo	bat	last	saldo
P8 Wonen en bouwen									
8.1 Ruimtelijke ordening	1.003	-1.676	-673	1.040	-1.750	-710	1.000	-1.722	-722
8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)	964	-964	0	3.496	-3.502	-6	621	-1.068	-447
8.3 Wonen en bouwen	612	-1.099	-487	412	-1.158	-746	488	-1.158	-670
Gerealiseerde resultaat programma	2.579	-3.739	-1.160	4.947	-6.409	-1.462	2.110	-3.949	-1.839

Bijlage 7: Bijlage incidentele baten en lasten

Tabel 126

INCIDENTELE LASTEN				INCIDENTELE BATEN			
Omschrijving	Begroting 2018	Begr. na wijziging	Rekening 2018	Omschrijving	Begroting 2018	Begr. na wijziging	Rekening 2018
<u>P0 Bestuur en ondersteuning</u>				<u>P0 Bestuur en ondersteuning</u>			
Wet vennootschapsbelasting	-31.295	-31.295	0	Wet Vennootschapsbelasting	31.295	31.295	0
Kosten taskforce 'Zwemmen in Voorschoten'	0	-43.000	-15.916	Onttrekking van Concernreserve	0	43.000	15.916
Versterking financiële positie	0	-59.909	-11.297	Onttrekking Concernreserve	0	59.909	11.297
Vorming Reserve accommodaties gemeentelijk personeel	0	-141.545	-141.545	Onttrekking Concernreserve t.b.v. vorming Reserve accommodaties gemeentelijk personeel	0	141.545	141.545
Toevoeging Concernreserve	0	-52.730	-52.730	Opheffen BR Exploitatie gemeentelijke accommodaties	0	52.730	52.730
Kapitaallasten verkoop Vlietzaal	0	0	0	Onttrekking Concernreserve	0	6.904	0
Toevoeging VZ pensioenverplichtingen	0	-345.376	-345.376	Waardeoverdracht pensioen wethouder	0	345.376	345.376
Jaarrekening 2017 BSGR	0	10.206	10.206				
Jaarrekening 2017 Holland Rijnland	0	16.928	16.928	Aframen voorziening wachtgelden bestuur			320.519
Toevoeging VZ pensioenen en wachtgelden wethouders ivm aftreding	0	-268.000	-268.000				
Toevoeging BR Rekenkamercommissie resultaat 2017	0	-10.102	-10.102	Onttrekking Concernreserve	0	10.102	10.102
Storting in voorziening dubieuze debiteuren Buig/BBZ			-212.911	Verkoop accommodaties	0	1.511.104	1.511.104
Storting in voorziening dubieuze debiteuren BSGR			-41.151				
<u>P1 Veiligheid</u>				<u>P1 Veiligheid</u>			
Begeleiding aanbestedingstraject reclameborden	0	-20.294	0				
<u>P2 Verkeer en vervoer</u>				<u>P2 Verkeer en vervoer</u>			

INCIDENTELE LASTEN				INCIDENTELE BATEN			
Omschrijving	Begroting 2018	Begr. na wijziging	Rekening 2018	Omschrijving	Begroting 2018	Begr. na wijziging	Rekening 2018
<u>P3 Economie</u>				<u>P3 Economie</u>			
Impuls Centrum	-96.000	-96.000	-2.655	Onttrekking Concernreserve	96.000	96.000	2.655
Projecten economische agenda	-40.000	-40.000	-39.482	Onttrekking Concernreserve	40.000	40.000	39.482
<u>P4 Onderwijs</u>				<u>P4 Onderwijs</u>			
<u>P5 Sport, cultuur en recreatie</u>				<u>P5 Sport, cultuur en recreatie</u>			
Duivenvoorde corridor wandelpaden	-167.530	-3.530	0	Duivenvoorde corridor wandelpaden	167.530	3.530	0
Planvorming MFA	0	-16.100	-16.979	Onttrekking Concernreserve	0	16.100	16.100
Wandelpaden Duivenvoorde Corridor	0	-520.022	-5.369	Subsidie wandelpaden Duivenvoorde Corridor	0	520.022	5.369
Stichting Duivenvoorde Corridor	0	0	-76.957	Subsidie Holland Rijnland Duivenvoorde Corridor	0	0	76.957
Vervangen roestvrijstaal Het Wedde	0	-32.000	0				
Rijksmonument Ter Wadding	0	-5.337	0	BRIM-subsidie Ter Wadding	0	5.337	5.337
Rijksmonument Burgemeester Berkhoutpark	0	-5.473	0	Brim-subsidie Burgemeester Berkhoutpark	0	5.473	5.473
-				Afkoop van onderhoud groenbeheer door derden			100.000
<u>P6 Sociaal Domein</u>				<u>P6 Sociaal Domein</u>			
Organiseren beschutte werkplekken Participatiewet	-50.000	-50.000	0	Onttrekking Egalisatiereserve Sociaal Domein	50.000	50.000	0
Verbetering dienstverlening W&I	-40.000	-40.000	0	Onttrekking BR dekking tekorten BUIG	40.000	40.000	0
Arbeidsmarktinitiatief 2015-2018	-225.000	-225.000	-132.957	Onttrekking BR dekking tekorten BUIG	225.000	225.000	132.957
Verruiming Kindpakket	0	-69.000	-36.170	Onttrekking Egalisatiereserve Sociaal Domein	0	69.000	36.170
Plan van aanpak integratie en participatie statushouders	0	-57.597	0	Onttrekking Concernreserve	0	57.597	0
Kosten Idata communicatie	0	-12.165	-13.080	Onttrekking Concernreserve	0	12.165	12.165
Kapitaallasten verkoop v.d. Waalslaan	0	-18.776	-18.346	Onttrekking Concernreserve	0	12.432	12.432
Aankoop buurthuis Vlietwijk			865.000				

INCIDENTELE LASTEN				INCIDENTELE BATEN			
Omschrijving	Begroting 2018	Begr. na wijziging	Rekening 2018	Omschrijving	Begroting 2018	Begr. na wijziging	Rekening 2018
<u>P7 Volksgezondheid en milieu</u>				<u>P7 Volksgezondheid en milieu</u>			
Kapitaallasten verkoop							
Prof.Einsteinlaan	0	-15.000	-7.914	Onttrekking Concernreserve	0	15.000	7.914
Extra bijdrage RDOG Veilig Thuis	0	-109.914	-109.914				
Extra bijdrage RDOG aanvulling algemene reserve	0	-55.000	-55.000				
Gemeentelijke bijdrage							
Energieakkoord Holland Rijnland	0	-25.874	-25.874	Onttrekking BR Duurzaamheid	0	25.874	25.874
<u>P8 Wonen en ruimte</u>				<u>P8 Wonen en ruimte</u>			
Duivenvoorde Corridor MPG	-923.062	-3.398.214	-470.675	Duivenvoorde Corridor MPG	914.258	3.417.138	514.170
Kapitaallasten nakomende werkzaamheden Vlietwijk	0	-22.183	-14.330	Onttrekking BR Vlietwijk	0	14.330	14.330
Toevoeging Concernreserve	0	-39.126	-39.126	Opheffen BR Noord-Hofland	0	39.126	39.126
				Vergoeding algemeen	0	0	33.380
Dotatie aan VZ Invoering Omgevingswet	-1.000.000	-1.000.000	1.000.000	Onttrekking Concernreserve	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Structuurvisie Voorschoten	-25.114	-25.114	-526.861	Onttrekking Concernreserve t.b.v. dotatie voorziening DVC	25.114	25.114	20.279
Dotatie aan voorziening DVC							
Totaal	-2.598.001	-6.866.190	2.809.033	Totaal	2.588.997	7.891.203	4.508.758
Saldo				Saldo	9.004	-1.025.013	-1.699.725

Bijlage 8: Bijlage wettelijke beleidskaders

Tabel 127

WETTELIJKE BELEIDSKADERS	P0	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8
Europees									
Energiewet								X	
Europese Richtlijn 2006/44/EG van 21 november 2008 betreffende de waterkwaliteit voor het leven van vissen			X						
Europese Richtlijn 2006/7/EG, 15 februari 2006 betreffende het beheer van de zwemwaterkwaliteit			X						
Kader Richtlijn Water (KRW)			X					X	
Stroomgebied Beheerplan (SGBP)			X					X	
Centraal									
4de Nota Waterhuishouding (NW4)			X						
Aanbestedingswet	X								
Activiteitenbesluit			X						
Afvalstoffenwet		X							
Algemene plaatselijke verordening		X	X						
Algemene wet bestuursrecht	X								
Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg 2009						X			
Besluit lozingen			X						
Besluit omgevingsrecht (Bor)			X						
Besluit ruimtelijke ordening						X			X
Bestuursakkoord Waterketen 2007			X						
Bijstand voor zelfstandigen 2004 (BBZ)							X		
Bouwbesluit		X	X						X
Burgerlijk Wetboek 1 & 10	X								
Crisis- en herstelwet								X	
Deltaprogramma			X						
Drank- en Horecawetgeving		X							
Duurzaam Inkoopbeleid			X						
Erfgoedwet						X			
Flora- en Faunawet			X			X			
Gemeentewet	X	X	X	X					X
Grondwet	X								
Huisvestingswet 2014									X
Inkomensvoorziening oudere werklozen (IOAW)							X		
Inkomensvoorziening oudere zelfstandigen (IOAZ)							X		

WETTELIJKE BELEIDSKADERS	P0	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8
Jeugdwet					X		X		
Kieswet	X								
Landelijk Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen					X				
Leerplichtwet					X				
Mediawet: artikel 2.170a						X			
Monumentenwet			X						
Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)			X					X	
Nationaal Bestuursakkoord Water Actueel (NBW-a)			X						
Nota Ruimte			X	X					
Omgevingswet (vanaf 2020)			X			X	X	X	X
Participatiewet				X			X		
Paspoort wet	X								
Planwet verkeer en vervoer			X						
Politiewet		X							
Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO)	X								
Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990	X								
Rijkswisite Waterketen			X						
Rijkswet op het Nederlanderschap	X								
SER-Energieakkoord								X	
Visie Erfgoed en Ruimte 'Kiezen voor Karakter' 2016-2018									
Vreemdelingenwet	X								
Warenwetbesluit attractie en speeltoestellen						X			
Waterschapswet			X						
Waterwet			X					X	
Wegenverkeerswet	X		X						
Wegenwet			X						
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)		X	X						X
Wet Basisregistraties adressen en gebouwen (BAG)	X								
Wet Basisregistraties Personen (BRP)	X								
Wet bescherming persoonsgegevens	X								
Wet besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	X								X
Wet Bibob		X							
Wet op de bedrijveninvesteringszones (BIZ) en verordening				X					
Wet bodembescherming (wbb)			X					X	
Wet Bopz (IBS)		X							

WETTELIJKE BELEIDSKADERS	P0	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8
Wet dualisering gemeentebestuur en provinciebestuur	X								
Wet financiering decentrale overheden (FIDO)	X								
Wet gemeenschappelijke regelingen	X								
Wet Gemeentelijke Watertaken (Wgm)			X						
Wet Houdbare Overheidsfinanciën	X								
Wet Informatie Uitwisseling Ondergrondse Netten (WION)			X						
Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen		X							
Wet maatschappelijke ondersteuning (wmo)	X						X		
Wet Markt en Overheid									X
Wet milieubeheer (Wm)		X	X					X	X
Wet natuurbescherming									
Wet op de justitiële documentatie	X								
Wet op het passend onderwijs					X				
Wet op het primair onderwijs					X				
Wet op ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie					X				
Huisvestingsverordening onderwijs									
Wet op staatssteun	X								
Wet revitalisering generiek toezicht	X								
Wet ruimtelijke ordening (wro)	X		X			X		X	X
Wet Schatkistbankieren	X								
Wet sociale werkvoorziening (WSW)							X		
Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen						X			
Wet tijdelijk huisverbod		X							
Wet Veiligheidsregio's		X							
Wet voorkeursrecht Gemeenten (Wvg)									X
Wettelijk beleidskader toeristenbelasting: Gemeentewet en verordening toeristenbelasting				X					
Winkeltijdenwet		X							
(nieuwe) Woningwet 2015									X
Provinciaal									
Detailhandel visie provincie Zuid-Holland				X					
Economische Agenda Holland Rijnland				X					
Economische Agenda Leidse Regio				X					
Huisvestingsverordening Holland Rijnland									X
Kantorenstrategie Holland Rijnland				X					
Provinciaal Waterplan 2010-2015			X						
Provinciale verordening ruimte									X
Regionale Bedrijventerreinenstrategie Holland Rijnland				X					

WETTELIJKE BELEIDSKADERS	P0	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8
Regionale Detailhandelsstructuurvisie Holland Rijnland				X					
Regionale structuurvisie									X
Regionale structuurvisie Holland Rijnland				X					
Rioleringsbeleid in het buitengebied			X						
Structuurvisie en Verordening Ruimte provincie Zuid-Holland				X					
Visie Ruimte en Mobiliteit			X						X
Regionaal									
Advies Nota Grondwater			X						
Beleidsvisie Cultureel Erfgoed 2013-2016 'Erfenis, erfgoed en erfgoed'						X			
Energieakkoord Holland Rijnland								X	
Hoogheemraadschap van Rijnland			X						
Keur Rijnland			X						
Landschapsonwikkelingsplan Duin Horst & Weide						X			
Nota Emissie beheer riolering			X						
Nota Peilbesluit			X						
Provinciaal Waterplan Zuid Holland								X	
Regioprofielen cultuurhistorie Zuid-Holland						X			
Verordening Ruimte en mobiliteit						X			
Visie Ruimte en Mobiliteit						X			
Waterbeheerplan Hoogheemraadschap van Rijnland			X					X	
Regionale Woonagenda 2017 Holland-Rijnland									X
Lokaal									
Afvalbeleidsplan Voorschoten 2016-2020								X	
Afvalstoffenverordening		X							
Afvalvisie 2013-2030								X	
Archeologie			X						
Beheerplan Bruggen			X						
Beheerplan groen 2016-2020						X			
Beheerplan Openbare Verlichting			X						
Beheerplan spelen 2016-2020						X			
Beheerplan Verkeersregelininstallaties			X						
Beheerplan Water			X						
Beheerplan Wegen			X						
Bouwverordening Voorschoten		X	X						X
Budgethoudersregeling	X								
Controleprotocol	X								
Cultuurnota Voorschoten 2017-2020 'Verbinden,						X			

WETTELIJKE BELEIDSKADERS	P0	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8
meedoen en versterken									
Economische Visie Voorschoten 2016 – 2019				X					X
Financiële verordening	X								
Gedragscode bestuurlijke integriteit	X								
Gemeenschappelijk financieel Toezichtkader 2014 "Kwestie van evenwicht"	X								
Groenstructuurvisie gemeente Voorschoten (en Evaluatie Groenstructuurvisie)						X			
Implementatieplan dienstverlening 2015-2017	X								
Integraal Veiligheidsplan 2015-2018		X							
Legesverordening		X							X
Marktverordening Voorschoten / Inrichtingsplan warenmarkt				X					
Milieubeleidsplan			X					X	X
Normenkader accountant	X								
Nota activabeleid	X								
Nota Cultureel Erfgoed			X						
Nota grondbeleid	X								
Nota lokale heffingen	X								
Nota overkoepelend financieel beleidskader 2015 Voorschoten	X								
Nota reserves en voorzieningen	X								
Nota risicomanagement en weerstandsvermogen	X								
Nota schuldenbeheersing	X								
Reglement van Orde voor de vergadering van de Gemeenteraad 2012	X								
Regionaal Beleidsplan Politie-eenheid Den Haag		X							
Regionaal Crisisplan		X							
Structuurvisie									X
Structuurvisie Cultuurhistorie 2013-2018									X
Subsidieplan Voorschoten 2017-2020						X			
Themacirculaire incidentele baten en lasten 2015	X								
Treasurystatuut	X								
Van Afval Naar Grondstof								X	
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan								X	
Verbreed gemeentelijk rioolplan 2014-2018								X	
Verkeersplan Voorschoten			X						X
Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2003	X								

WETTELIJKE BELEIDSKADERS	P0	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8
Verordening op de raadscommissies 2012	X								
Verordening op de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg 2013	X								
Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2014	X								
Verordening toeristenbelasting				X					
Verordening Werkgeverscommissie Voorschoten 2011	X								
Visie op de dienstverlening	X								
Woonvisie									X
Huisvestingsverordening									X